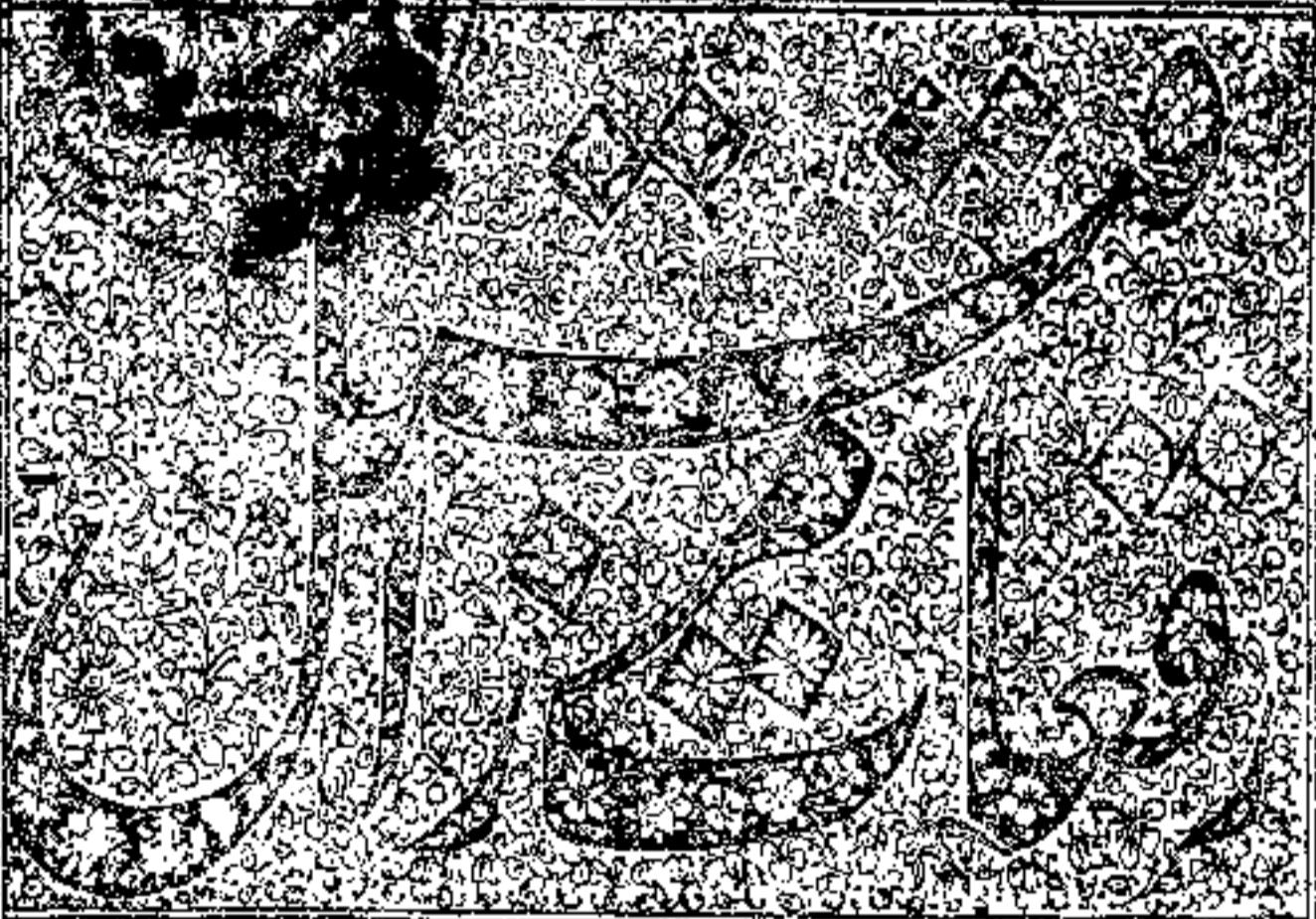

معنى الفوائد. رَقَعَاتُ مِرْزَا قَتَّيْلِ.

محمد حسن قتیلی (مرزا ، میرزا...)

کتابخانه مرکزی تبریز

طبع و نشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اشترع بحمل محمودين الذي عطانا آلاء الألاء والنعيم وأسأل النبيين أجمع

شروع میکنم بتائیس محمود که داد ما را است تمام نعمتهای ظاهر و باطن و جاری ساخت بسوی ما

الجود والكرم أي خلقنا وهبنا الأوعية الذبذبة الكثيرة ليدقق

بخشش کرم را یعنی آفرید ما را و هیا کرد برای ما غذاهای خوش مزه بسیار تا بخت

بها اللسان واللبنة النفيسة المتكونة ليدقق بها الأبدان

از آن غذاها زبان و لبها سبک پاکیزه رنگارنگ تا زینت باشد از آن برای بدن و با آن

القصور الربيعية الوسيعة للشكوة والارتياح والحدائق المنضرة

توسکهای بلند کشاده برای سکونت و آرام و تزیینها ساخت باغهای تزیین

الحضرة لارواء العيون وتفنيم الأرواح فجعلنا أعياناً باعطاء

وسر سبز برای سیرابی چشمها و راحت دادن و هما پس دانید ما را مالداران بخشش

النقود لقضاء الحاجات وصنائف الأرواح من كل الصدم

نقدها برای کار برآری حاجت ها و نهدشت ما را شکر و دراز هر آسیب

وَلَا فَا تَشْرَقًا يَبْشُرُ نَيْبَ الْعُلُومِ بِحُصُولِ التَّقْوَى عَلَى

وافت با و بزرگی او را به دادن علم با برای حصول برتری بر

سَائِرِ الْخَلْقِ وَالْمُتَارِكَاتِ وَجَعَلْنَا مِيزَانَ الْبِرِّ أُمَّةً

تمام آفریدگان و مشرکان و کرداریند ما را تمیز کننده در میان ملخی

وَالْخَلَاةِ بِتَوَدُّعِ الْحَوَائِثِ وَالْمُدْرِكَاتِ تَوَاصُرًا بِعِبَادَاتِهِ

و ششیز از سپردن حواس و قوت بدر که پست حکم کرد ما را بعبادت خود

وَقَرَّحَ عَلَيْنَا تَارِدِيَةَ الصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ وَنَبَّهَنَا بِأَرْسَالِ الرُّسُولِ

و مقرر ساخت بر ما گزاردن روزه و نماز و آگاه کرد ما را بفرستادن پیغام

عَنْ قَوَائِدِ الْحَيَاةِ وَالْمَمَاتَةِ فَاحْمَدُهُ حَمْدًا كَثِيرًا وَافِيًا خَارِجًا عَنِ

از فائده های زندگانی و مرگ پس شکر میکنم آنچه را اینک کردنی بسیار و تمام بیرون از

حَدِّ التَّقَرُّبِ وَأَشْكُرُهُ شُكْرًا مُعْرَظًا مُؤَفَّقًا مُتَجَادِرًا عَنِ

حد بیان و سپاس میکنم سپاس دینی زائد بسیار گذرنده از

حَضْرَةِ الْقَهْرِيِّ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْقَدِيرُ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ هُوَ اللَّهُ

حیطه نوشتن اوست خدای غائب توانا بخشنده مهربان اوست خدا

الْحَيُّ الْبَصِيرُ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ هُوَ الَّذِي أَحْسَنَ إِلَيْنَا الْحَسَنَاتِ

خبردار بینا شنوا دانای اوست خدای که جان کرد بسوی احسان کردنی

غَيْرَ مَحْضُورٍ وَمَنْ عَلَيْنَا بِأَمِينًا زَمَوْفِي لَوْلَا إِلَهُهُ الْوَالِعُونَ

بغیر نهایت و منت نهادن بر ما منت بسیار نیست مبعوثی که آن پستیده

بَلَدِي حَسْبُكَ وَلَيْسَ الْفَائِدَةُ الدَّائِمَةُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ الْحَمْدُ هُوَ

سود و نیست قائم همیشه کرد او سبب استودیش شکرگرونده است جهان کننده

مَنْعَمٌ كَرِيمٌ بِجَلِّ حَائِزِ الْجُودِ الْمَدِينِ وَالنَّادِ مَوْجِعِ الْأَعْمَالِ

نعمت و بزرگواری بخشگنده است بهر حال و مالکشکاران عاصیان شیطان هستیم به بدی اعمال

هُوَ سُلْطَانُ كِبَرِ السَّلَاطِينِ مَالِكُ الْأَكْوَافِ وَالسَّمَاوَاتِ وَخَيْرُ عِبَادِ الْخَلْقِ

آن پادشاه بزرگترین پادشاهان مالک زمین و آسمان است و مانند گان خیرترین

قَابِلُونَ الْعَدَمِ وَالْفَنَاءِ مَا آدَبْنَا شُكْرَ عَشْرٍ مِنْ عَشْرِ الْوُفِّ

قبول کنندگان نیست نابود شدن آنرا در دهم سپاس هم صد از ده هنر از

إِحْسَانِهِ بِسَاعَةٍ مِنَ السَّاعَاتِ وَمَا جَمَعْنَا بِضَاعَةَ السَّعَادَةِ

احسانهایش در ساعتی از ساعات روز و شرب و نه کرد آوردیم مایه های نیک را

بَصْرًا وَلَا وَقَاتِ الضَّلَالَاتِ لَا سَبِيلَ لِمَغْفِرَةٍ قَدْ تَوْنَيْنَا يَوْمًا

از گزاردن وقتها در گمراهی ما نیست راهی برای بخشش گناهان ما روز

الَّذِينَ دُونَكَ لَطَافٌ وَلَا بَاعِثٌ عَلَى عَفْوِ جَرَأَمِنَا غَيْرَ عَطَافٍ

قیمت بجز لطفهایش نیست سببی بر عفو عاصیان ما سواى بخشیدنش

إِنَّا قَدِ بَدَّلْنَا بِالْمَلَكِ الْمُشْتَوِّعَةِ عِنْدَ أَنْفُسِنَا بِالْعَقِيقِ وَ

ما سزاواریم بلامتھای کونا کون نزدیک خود ما بتحقق و

مَنْ حَرِيصُونَ بِمِكَافَاةِ الْأَعْمَالِ الَّتِي تَنْسِبُ لَنَا بِنَظَرِ الشَّدَائِقِ

ما لایقیم بعضی های اعمالی که نسبت کرده اند بسوی ما بنظر تامل

أَيُّ مَوْلَايَ أَنْتَ كَرِيمٌ جَلِيلٌ وَهِيَ مَجْلَى أَنْتَ رَحِيمٌ وَ لَطْفٌ جَلِيلٌ

ای مولای من تو بخشنده بزرگ و ای پناه من تو مهربان هستی و لطف تو بسیار است

لَا مَا ذَلِكَا غَيْرَ هَلِيزَاكَ فِي الْحَيَاةِ وَ لَعَدَهَا وَ لَمْ تَمُرْكَ وَ رَعْبَتَاكَ

پناهی نیست بجز و هیز تو در حیات و ممات و جایی که نیست سواى استای تو

فِي دَارِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ الْعَجْزُ لِحُسْنِ جَنَابِكَ لِأَصْحَابِ الْخَطَا وَالْأَثَمِ

درونیسا و آخرت مجتنب است در درگاه تو برای جهان خطا برای اینست
انت الیق باجابه الدعاء والنضر اصوب بحضرتك بوجاء

توئی سزاوارترین برای قبول دعا و عاجزی بهتر است بارگاه تو بامید
العفوان عندك اصواب القصور عند العذر مستحق

حفظ ازین که تخیل تو صاحبان قصور وقت عذر سزاوار است
للمصنف والعطاء نظم سبحانك يا من خلق الشمس

و ی ر کند حشیش پاک است ترا می آنکه آفرید آفتاب را روشن
سبحانك يا من جعل الليل ليلًا لا تحسب انك صامتك سراج

عربی است بر می تو می آنکه گز ایند شب پیرده شمار کرد و نمیشود و معنیها بودند پوشیده
وظهور ما حصر الاوك رهما وقيا سا

و ظاهر احاطه کرده نمیشود نعمتهای تو از روی و هم و قیاس
لغت بزبان ترش کوی پویق و اوسه و قولی تو فی سزاوار اول

بیت بندگی او بیت غلامی کی لائق بود
تو تلوق جناب ایر و کریم انی تنگ تیبالی اوز می سادچی قیلیدی و بار چه جناب

ببارک جناب ہی که او سکو خدای بر ترنی اپنا پیغمبر کبا اور تمام فاضلون
و عالم لاز و اوزر کایشی لازنی انی منت ایلدی سبحان الله اول اول حضرت

او عالمون اور اور اومیون کو او سکی منت کیا سبحان الله اول اول بنده که درگاه
و نوت کم می منی بدایت نینک یول کوز کویچ ایر و در سعادت نینک

و جلا بنشین که میری بدست کی راه کا دیکه کلا و الا ہی اور سعادت کے

یوریت فی خضر وورہ برنی گیم شک ینک سو سو لیتی فی زائل قیلکوچی وورانی نہ
منزل کا خضر ہی جو کچھ کہ شک کی دریا ہی سخن کا دورنی والا ہے اوسکی یون
تقریر باز و برنی گیم عرب فی اولوع فصیح وبلغ لآرنی تیل سینہ قلبی فی انی تخریر باز
تقریر ہی اور جو کچھ کہ عرب کی بڑی فصیحون اور بلعنون کو پزبان کیا اوسکی تحریر ہے
لآرنی کو نکلن لآرنیک یز سکا مہ نورنی کو یک انی معرفت یا طیق ابلادوی کول
ادیوکی دلونکی محفل میں نور کی شمع اوسکی معرفت نور روشن کنی اور
لآرنی رحمت و باغیر لآرنی طراوت انی سیون لیتی باغیشلا اسی بو کو گیم باز
جانو کو رحمت اور جکرون کو طراوت اوسکی دوستی فی بخشی یہ ہمان کہ تمام
لآرنی رین رینع ایر ورا انی رفعت قدر و پختہ اوزی حوض غم گیم وہ یلد و رلا ربا
چیز و نسی بلند ہی اوسکی رفعت قدریکہ کراپیستی پر رات میں ستارو کنی
لآرنی نیتلار و بو قویاش و بو اسی گیم باز چہ یار ووع لیتق لآرنی یار ووع راق
انسو نسی رہتا ہی اور یہ آفتاب اور یہ ماہتاب کہ تمام روشنیوںسی روشن تر
بارانی الن ینک نورنی قولوقی استار طوبی او چماغ بتانہ اوشول
ہیں اوسکی پیشانی کی نور کی غلامی چاہتی ہیں طوسنے بہشت کی باغ میں سیدھی
ہر سو بزماق غم قادر ایر وور و حوض کو شہو سیل انی وضو قلیماق ایچون
ہر سوہ کہ سینے میں قادر ہی اور حوض کو شہ اور سبیل اوسکی وضو کرنی کی
نور تور بیل موگور فی مینبر غم انی ثنا خطبہ او قماق ایچون چچاک
چہی بیل شلخ کی مینبر میں اوسکی ثنا کی خطبہ کی پڑھنی کی واپلی پہول

ینگ عامہ نی ایستا کوچی دوز و سہ وائی بومی نینگ شمس کو رونا

سہ عامہ کو چاہنی واسے ہی اور سہ واسکی قد کی دیکھنی

بن مشہری بی تلبہ قیلکوچی توڑن سترن دسریں بچہ اپنی خلق نینگ

قمری کو دیوانہ کرنی والاسے سترن اور سہریں مین اوسکی خلق کی

شیم ایزوڑ وائی یرنگو آملانگو پیچھے لارنی یوست لار نینگ گردنی

شیم ہے اور اوسکی رکاب کی سوار ہونی والو کی منزلون کی گرد کا

ات نسیم دوز او شول والا جناب بازگیم بارچہ بدعت و شتلم نمن

کہوڑا نسیم ہی وہ برتر جناب ہے کہ تمام بدعت اور ظلم کی حسرتوں کو

لارنی آئی ذوالفقار نی بترز وید ووزومی و کفر یول نینگ و لغوی آئی

اوسکی ذوالفقار کی برق نے جلایا دور کفر کی راہ کی ستاری کی اوسکی

ہایت نینگ مشعل نی تالق او چوزومی ایزی آئی اوزی الگری تیلاندی آئی اوزی چٹیا

ہایت کی مشعل کے روشنی اور ایا خد نے اوسکو اپنی پاس بلانا اور اوسکو اپنا چلب کہہ کر

قواندی گوگ نینگ شفیق او شول ایچون معراج کیچہ ہ شرق یولدی ہی و

خوش ہوا آسمان کی چہتین اوسکی واسطی معراج کی رات میں پارہ ہونیا

لکھ کتہ باغی لارنی نخوت بو قدرین خجالت ساسی ایچندہ غرق بولدی

تری تری باغیوں کی نخوت اوسکی قدرسی خجالت کی دریا مین غرق ہونیا

آئی براق آت دوز وائی قمر توکل ایروڑ
اوسکا براق کہوڑا ہی اور اوسکا قمر غلام ہے

نظم

رسالت گوگونی یگدوزد و محمد
 پیغمبری کے ہمتان کا ستارہ ہی
 جهان قسیدی صنیعاوین پر محمد
 بہان کے دو حسی شے پر محمد
 و نغو او نمی یگلنغ بو بہان باز
 لوگت بو اویدہ اول شاہ زمان باز
 ناریک کہر کی مانند یہ بہان ہی
 شمع اس کہرینہ شاہ زمان ہی

منقبت

در غریبوں م ولایت و امامت و کالی مثلانی در روح سعادت و بد است
 یواح ساطعہ مشکلات بندسی و برتری و آثار لامعہ نور و ات ارجمندی و مال
 کردی مصابیح لائحه اباوین فضل و حسان و یوکت مسرقہ و سموط بر و اعدنان
 معاقبہ او و اح حدیقہ رضا و تسلیم و اثمار قرینہ شب شجرہ صبر جمیل عظیم اطلاق
 اصباح حق شناسی و دیداری و ارواح النور خدا پرستی و شب بیداری
 منافع نبوز بر آمد باحات بہان و مقالید افعال حصول مرادات دوران عمر
 مقوف اصابت و استواری و عدل و سطح رصانت و پایداری خصوص ختم
 نام بلند و ستم معارک فی رزی ابد پیوستہ النوار جاہ جو و کرم و لوا مع خیر و
 حسن شیم و علوم ہم نشاۃ مسالک حق و یقین و ہدایہ نسل وین مسین جناب کرامت
 اب حضرت امیر المؤمنین امام ائمتین علی مرتضی و وحشی مصطفی علیہ الصلوۃ
 و سلام و ائمہ اطہار و اولاد ابرار و حبیب الاکرام او بند کہ اجا و نوا بد خیر و
 و سعادت و علق شواہر عنایت و صداقت بقصود و جواب بر سینہ حسن نیت و قول
 کردنا

فلان پستہ صفای طینت ایشان رونق یافتہ و صدایغ منتشرہ و پانیت و امامت و
 فریقان طویلہ رسانت و مشائیت ماشطہ غنایت ایشان برو جوہ خرا اندر و اوج
 نافتہ عواس میا دین مشواسی عفاربت ععدہ اوٹمان قابل تعمیر مساجد و معابد
 شیخ عصاب مصطفیٰ ایشان نموده و در روس رفیعہ کبر و سخوت بغات اضرطہ
 قبول او امر خوب خیموط سیمہ و در راج دست سعی ایشان فرمودہ سزاوار
 خطاب و کلمہ کلمہ از جناب کبریا ای ایشانند و شایان حدیث اما عرب
 کسی از زبان رسول اینان مسند حکومت را بجلوس معینت مانوس
 ایشان رونق تازه و ظهور معجزات و کرامات را بر قوت و قدرت ایشان
 نازش پس اندازہ تمام در انفراد اقسام از ما مقرر صد اعانت
 دیم جانپور علی بن ابی ایشان و تلمذ منجمہ طرب اراد و نصیحت انوار غنظ
 لب ارشاد معیند بنیاد ایشان پیروی ایشان در یونہجات و و
 جهان و تہ سبری ایشان خضر راه تصور حینان ۱۰۴

بیت

تعریف اصحاب

بینہا ختم شد خیر و سعادت ازینہا تارہ روح بد و شرف
 ز اینہا و رونق پر روزی ایمان شجاعت بہرہ و راز زور ایمان
 جو یلا اور پسنپلی اور موتیا اور سپر علی و پھول کہ باغ آداب رسالت کی
 رونق ہو مکین ہوہ اصحاب عالیجناب ہیں کہ جنکا باعث بالید کی کوئی
 ایمان نہیں الا خدا اور جو صبا اور شمال اور نسیم اور سپر علی اور ہوا

کہ چمن خاطر کو کہلا دین او کی محبت ہی کہ نہیں پیغمبر فی اپنا اجاب کیا جہاں تک
 کہ زمین ترقی رونق ملت کی چھٹی او کی وہ خزان بنانی والی ہن اور حقیقی جنت
 کہ زمین سی رواج حکام شریعت کی او کی وہ جبر شہانی والی ہن اگر وہ پل
 قمر کی طرح گل اور سرور پیر و سعادت کی عاشق تھی تو کیوں آواز او کی زمین
 یعنی مولیٰ کی سامعین فی او سوقت کی اپنی کانوں کو سنائی اور اگر نہر کی پانی
 مانند کیاریون میں حق و انصاف کی روان تھی تو کیوں تماشائیوں فی او
 کی اس سیرینی زیارت سی او کی انکو تہنکو تہنکو پنچائی کہ وہ مستحق علو تربت ہو
 تو کیوں نسیم سحر کی طرح عنایت ایندی او کی ترقی مدارج کی کلر کو کہلائی اور جو
 بر سر باطل ہوتی تو کیوں خلقت خدا کی او کی قبول اطاعت کہ پووسی نہی نہی
 بٹھلائی او کی سعی کی تیشون فی جب تارزار شک کو جرسی صاف کیا تب ہر
 پاؤں او کی راہ میں پرا اور جب او کی عدالت کی سلچون فی بدعت کی گریون او
 نا لو کو بالکل بہر دیات سب کا قدم ثبات یقین اوس میں پر گرا اگر او کی قدم
 اطاعت دین میں سب سی اگی نہ پرتی تو شایان نزول آیہ کو یہ آتھا پھو السابقون
 حضرت حقسی نہوتی اور زبان سولہ اسو علی صحابی کا بنجوم کہی جاتی اگر اپنی مسعل
 کی روشنی سی ظلمت کفر کو نہوتی پیشوای اگر نصیب انکی ہن انونہی کی پیروی
 میں اور صدمت اگر پانی تو حضرت کترخی اور پیغمبر دینا دو سے میں

نظم

وہ بین معدن فضل و علم و کمال وہ بین منبع بخشش و بیروال
 جہان او کی ہی عدل و حسن بینی صدف جیسی ہو و نور سلطان سی

مدعیان بعد فقیه بر تقصیر خواجه امام الدین معروف بخواجه امامی غازی و طرازی
شاید این بیان است که چون این خاکسار بمقدار را شرف سعادت تلمذ حضرت برو
شدید مرتبه مسیحی و بیادیه بر مطلق قبله قبله پرستان و کعبه ارباب ایقان جناب
تخلص بقتیل سبط اللہ ظللال انفا و آیه علی رؤس المشرکین الی الزمان الطویل و
تحریر نثر و زری کردید اکثر رقعات کوچک و طویل چکیده خامه عجاز شامه ملازمن
شست تلمذ نسبت باه از صحت و سقم عبارات و فوائد اصلاحات و تعلیم طریق و
پیوسته الفاظ و فقرات و حسن و تشج ترکیبات و اجتناب از اغلاط و دیگر موصوفات
تحتیاج به شرح و برخواست اصطلاحات و محاورات که میسر است سایندن
ما قصدت با اینکامان صلیطین معانی فائده تدریس مع دیگر حالات زمانه و حکامات
بزرگان و دستفشار بعضی مآرب و جوب بعضی مطالب میرسد در هر گاه بعد حصول
ذایع از تحریر نثر بقدریت سیر روزگار و زوایلی نواح مغرب صورت بست چند سال
بذریعه پانندی قیام مضافات ضلع اتاوه اتفاق افتاد خطوط طویلی محتوی بر او
در باره و الف و ... بر روی کار و طریقه تلاشتن سینه معاش و دیگر لوازم و
ذو ریت و ری و صفات فیورسی و فوائد حسری و رتشی غریت و استقلال
بسته که ویلا در تہذیب انفاق و عزیز در افاق توان گفت با دیگر وقایع
در سوانح بید و کلمات مزین و منعمات نیک انجام قدر افزای سواد
بیش از این است و در جهت امور و قیام اینچنانکه این سیر و پاز از ابتدای تہذیب
پیک و خط طویل در شان نزول سوره اصلاح و سوره رحمان شمرده
بترتیب از در رحمان نگاه میداشت و متیکه توبت پر شدن یک جزو الی

متوق خاطر تجدید مطالعه مکرر استغاده تکلیف صاف کردن آن بر اجزای
منو و مکرر حسب موافق چسبند مدت و رازی دست این آزر و حائل که این خیر
حصول نکر وید و پنجه شوق بر این مراد رسید آفر ما در ستم هزار و دو صد و سی و
دو و عجزی بجهت حکومت تاج الامر الشرف الوزر اشدگان و اراد بر بان رفعة الله
یرفع الملک نواب فازی الدین حیدر خان بهادر شهابت جنک و ام اقبال
وزاد اجلاله که بزرگ و کوچک زیر ظل عطفش بر او ولها دست که در بیان
اطمینان از رنج پریشانی بر کران انداز انصرام این مهم و رعیت دست و این
که اجزای کتاب مرقع تصاویر رقعات عربی و ترکی و فارسی و هندی نتیجه طبع
ممدوح بمشمول نظم ضروری المقام است و در نتیجه نیم حالت این بر اقله الاستمال
رفت یعنی حمد بزبان عرب و نعت بزبان اترک و منقبت بزبان فارسی تعریف
اصحاب بزبان هند با انضمام نظم طراز تحریر پذیرفت و نظر بر فوائد مندرجه مکاتب
نام نسخه معدن فوائد قرار یافت تا طالبان فن بمطالعه آن فایده ما بردارند
و عاصی خیر در حق این کثر زبان بزبان آری آغاز حکایت سراسر
عالیشان مقدمه بخش لوذعماد است ایشان سلیم الله تعالی بعد شتیاق
شریف که عصاره تحریر کونا کون را نامش ^{مصححان} به تالیف ایشان ^{مصححان} فزاری سید پرو
نامد که تا امروز باینکه خیام دولت جناب عالی دار اقبال سرت ابراهیم و ان
زین سوا می مقام محبوبی نامی ندارد و به عاصی عمر و دولت انصاحب مشغول
است و یکم ربیع الاول پنجاه سیده و دوم و اگر آن طرف است بهم که مسافت آن
نیم کرده پیش نیست داخل حساب کرده و آید بعد نیم ربیع الاول بشمار میرسد

در سده هم ماه گذشته تا چهارم ربیع الثانی که امروز است شمار نمایند و بسوزنویری
گور پیشگامیت بعضی بقد هم شهر حال کوچ بگه نشان میدهند و بعضی بتاریخ نوید
العلم عند الله مکتوبی که خدمت والد شما نوشته بودم الی یومئذ اذ الجیش رسیده
رفتی که می آید در لف مکتوب خودم نزد صاحب روانه خواهم نمود تا نه اینکه را
پلاس سنگه برادر راجه نوار سنگه متوفی که عامل این پرکنه پوریر و ز مقید شد و
شخصه آید آن چار طرف برای آوردن زمینداران و اهل معاطه رفقه اند باید و بد
چه پیشود تا وقتیکه آنها نمی آیند و نظام این صنلع صورت نمی بند و ما هم واقف
گرم از اینکه چه بشم شده می شود ایضا یکی از اخبار تازه نیست که بسیدم سنگه نام
ریتا در دیو که بحسب نظام بر وجه بعامل سرکار دست و زر معاطه بلا تکرار میرسان
لیکن در باطن مغوی زمینداران و محرم سرار و حامی قطاع الطریق بوده است
روزها صاحب کف به شده در حویلی خود مشغول تماشای رقص و محو آواز خنیاگران بود
دفعه سواران ساله قند هاری غافل بسر و قتش در رسیدند و مرد که را با چند
بزه دیش گرفتار کرده آورده و در طرفه نیست که مرد که میداشت که شیوه طراری و ریاض
او با وزدان بر زمان معروض چشمه پر نوده است و با اینهمه نگرخت و متیکه
در امری نیز یکسار سر بخدا نوبت داده گیر کرد آنها برای اینکه بجای خود
کا در آن گیر کند راه در آن اند و بطرح قلعه و یکم توجه شدند مرد که باز شد
حالتش شده حاین و شب از آن طرف برگشته جلور بر سرش می آید
و مرد که کینه آید است برای خود و بچه فیل است پریر و زیادیر و زرخیر گوانی
تا پیش کرد از زبده خیریت از حضور افتشش و عاوازا صاحب سلام برسد

وعموماً صاحب خور را بعد سلام نیاز باید گفت که البته شب درینجا رومی استایش می
باقی تمام روز آفتاب گرم صاحب و همدم نامست خصوصاً در و پاس فرزند ~~مست~~
نور خپن مروت و کلکوز عارض فتوت سلیم الله تعالی لغافه خطوط و در روز یکشنبه
شهر حال بود بمطالع در آید بسیار بجا کردید که از حکم حضور عدول نکردید هزار آفرین
سلیقه و شعور شما با آنکه مرضی بزرگان شما برستن صاحب بشکوه اباد نبوده است
نیست و حق بجانب این صاحبان است زیرا که علو و ودان ایشان مقتضی آن نیست
فرزندان ایشان اطاعت عمال میکنند لیکن نزد من این اطاعت در اصل انقیاد
حضور است با اطاعت عامل چه سر و کار بخلاف از معنی بعینه بخلاف از حکم دل
است حالاً هر چه از حضور از شما میشود بجا آید من نیاید در اصل تعریف شما
البته در چند سی از کار تحصیل داری آگاه خواهند شد و پیر و زر که چهارشنبه بود از خدمت
خان صاحب خص شدیم زبانی آدم خود ویر و در یافت کردیم که حساب خانصا
همه روانه شده بود و خود برای رخصت در خانه زفته بودند شاید یکپاس و بر آمده
خود هم روانه شدند یعنی دیر و زر که پیشینه تاریخ پانزدهم بود و خان صاحب مع خیر از
لکهنور و آنه پر کنه شدند و دیگر آنکه من اینها را تک فرحت بودم ازین سبب که همگی
ورزیده شد بعد ازین خط طویل خواهد رسید از تمام خدمت حضور چه چگونگی که وقت
خود هر جا که بدولت و اقبال تشریف جرد شمار این در کتاب خود سبب غمناک باشد
زیاده خیریت رفته نسو هم معدن الفصاحه بویز از شاه جملک الله تعالی عنده
والذما جد شما میر یوسف علی خان داروغه حمیوی خاص حضور پیر و در ساینده چون
عربیت معلوم نیست که مطلب آن حالی شما شد یا نشد عربی آن چندان مغلک بود و نیک

مکرده باشید و الا از اگر جا معلوم میشدند البته الغریب بعد یاد کردن رساله قانون
جمله سایر عبارات عربی خوب و درخواه خوانید نوشت محنت شرط است معلوم است
که از یاد گرفتن ابواب فریفته فرغت شد یا غیر بعد از ابواب مصادوست و قشیک
مصادور یاد می شود از صرف مطن میشود باقی ماند خوانیم زودتر یاد خواهند کرد
ماضی صاحب جوق جوق محامد مرزا الشرف نوشته بود و در البته سوای یکد و صاحب
تجربین هم دارد و دیگر از اخبار تازه اینکه بر وز جمعه که پنجم و ششم است صیانت جناب عالی
و در کار مرشد زاده خود ماقرار پذیرفته لیکن صبحدم شریف خواهند آورد و در وقت
مرض خواهند شد از نخبت گفتنی که دل منخوست نماند از حضور پیشبار حکم رسیده
بو که هرگز در کمان نبود که اول روز شریف منی آرند و در روز یکپاس روز بر آمد
جناب عالی متضمن چنین یوم و وقت رسید با بجا چون اینجا هم خانه شماست بر نما
چه موقوف است یکجا نشسته تسلط خواهیم کرد شمارا خواهیم طلبید و آنجا صادق
صاحب مرزا ابوالحسن صاحب خلی سعی دارند که این بار بگر بلا باید رفت و سوای
ایشان مرزا احمد و اما و میرزا الشرف صاحب چند بار گفته است که من گریه را از
ام و خان صاحب هم گفته اند که یکبار این راه خود میرد بیاس خاطر صاحبان از
رضت طلب خواهند کرد و اگر عرض من پذیرا شدی روم والا مجبور است و باعث
اینهمه تردد در رضت آمد و در جناب عالی بر وز جمعه است هر چند من خود از این خبرها
و این چه خبر است لیکن بکنم که چنین امور تعلق براسی من دار و زیاده نیست
اگر نماند میدانم هم از امی طلبیم والا چه رقع چهارم کو کب بر ج شرف است
و با سمن بهای است و رشادت کو بهی قیمت صدق قابلیت و نکته و

و یا قوت شامپور معدن فصاحت و خوش بیانی فارسی مضمار انشا پر و از می ^{اعظمی} متذکر
معرکه فقره طرازی عنذ لیسان خوش آواز شاخسار بلاغت را حسن و تسهیل ^{و تسهیل}
شیرین مقال پسند خوش کلامی ز زو بهره اندوز یعنی نسکه آراسی نقد نکونامی و زینت
نصویر نخبته سرانجامی عاریح معارج بلند مقامی خواجه محمد امامی سلمه الله تعالی ^{محمد}
که ابر سیاه کلک غریبک شهادت سنبلستان استوید عبارات روز مره اهل زبان ^{نیسان}
بلاغت نشان مانده و عبارات آریان در کار خود یگانه از زکرس ^{شبهلا} ^{شیرین} ^{و شیرین}
تا بکل خزر بهره فرق نکرده اند کما یغنی میار و و روشنی طبیعت آن کل ^{سب} ^{پیکان}
و شکوفه نو بهار فصل مزوال از و ماندن ادواح فقرات ^{نشین} ^{و شکفا} ^{نیدن} ^{یاصین}
مضامین نیکین در زمین صفحه قرطاس مانند سحاب آذاری آبی بروسی ^{کار} ^{می} ^{مرد} ^{و او}
صد آفرین حالا اصلاح فقیر غریب است که تخریر عبارات ^{نیکین} ^{مسیح} ^{سفید} ^ب ^{روشنی} ^{و کار}
با نعلی خون جلگه مراد از فکر است یکجا نموده کاغذ ساده را ^ر ^{شک} ^{و رقی} ^{مرفع} ^{چین} ^{ساز}
و شناور این دریاسی این صناعت را که بیوکشتی و ملاح ^{ازین} ^{سرا} ^{نوب} ^{مرفقه} ^{اندر} ^{پور}
حیرت در آرزند بلکه باین قامت کوتاوه می باید که ^{نظمی} ^{پوشان} ^{کشتی} ^{گیا} ^{بر} ^{بهرت} ^{را} ^{بهند}
قدمازان بوده در راه رفتن خود را می پسند بطنک ^{کشتن} ^{روان} ^{قلبی} ^{از} ^{پا} ^{در} ^{آرزند} ^و
وست گامان لشکر دعوی عدیم البیدی را که پیوسته ^{خود} ^{می} ^{بهند} ^{ستان} ^{نفت}
بر جگر بگذارند لیکن تالب و دین یاران شناسی ^{مسئله} ^{عات} ^{کولی} ^{علیه} ^{لشکر} ^و ^{حکین}
شیره جان پرور فقرات جلالت آمیز از ^ز ^{خام} ^{جار} ^و ^{طراز} ^{محاسن} ^{است} ^{است} ^{معجز}
لذت شربت روح نواز مضامین طرب ^{دیکر} ^{لال} ^{زمینان} ^{خاص} ^{که} ^{در} ^{یک} ^{مسوده}
احوال او نکاست تا اندازد ^{نایر} ^{خنده} ^{معدن} ^{طلاسی} ^{احمر} ^{ست} ^{چیری} ^{نبام} ^{کولی} ^{بر} ^{آرز}

و امیدوارم جان بلب رسیده را بلور زیند و کانشش که مره آن بر لذت غم بود
بچه به شش نمود و همت بجزیر بر کما زنده لازم که جواب این رقعده بر طبق تناسی منتظر آن
نشق تحریر نمایند و از مطالعه آن ابواب بخت و نشاط بر روی اجابگشایند رقعده
په چو خوبه خوابگان ذوالمجدد و العلا عارس نهال بلاغت در زمین انشا سگلم
تدین بعد شتیاتی که مافوق آن متصور نباشد واضح باد که مکتوب دلتوازم رقوم
زیست نیکم شهر حال بصحابت آدم جالینوسن مان بقراط و دوران حکیم انکما خواجه
میرزا صاحب رسیده نشاط بر نشاط از زالی و هشت صاحب من اینخط خط هم شک
بشما نوشته میشود در نیت سگی و خط صاحب رسیده است خط در ذاک جنابعالی
تلف میشود و منک و در خط سوسی ذاک و شما دم سبب این است که در خانه
تاج الدین خان نوشته باشد ن و آدم که معصوم عرضه خود که سببی علام حسین خان صاحب
می نماید بفرستند معلوم نیست که سواسی این دو خط هم خطی بشمار رسیده یا خیر اگر رسیده
البته در محیطه عینو شتند لیکن نمیدانم آدم خان صاحب را چه بلا زد که خط نرسانند خلاصه
ترجمه پنج مسود و پیشتر فرستاده شد حالا دو مسوده حال هم ترجمه شده میرسد
نه ده یا یازده رقعده دیگر مانده باشد بیشتر در خطی احوال در بار نوشته بودم خطی
رسید یا رسیدین بود که جناب ابوالدردری تنسته بود و در شهرت علی خان ارغوه
داغ و کتبیچم رسید که خواجه باه شاه عثمان را مدتیست که بدر باره منی بنیم جناب عالی
فرمودند که ایشان بلشکر بنی اینقدر قناتی عرض کرد که در شهر هم نمیدانم خود بود
بانم کرده فرمودند که من با ایشان پس دارم خان مبرور گفت حالا معلوم شد مسود

عقاب اندر شاد شد ^{استغفر الله} ^{ببین} چه حرف است ایشان با من علاقه روحانی
دارند و من هم با ایشان همین علاقه دارم آدمی بلیاقت خواجہ پادشاہ خان کجانی
پیدا میشو و از فوت و مروت ثمانت ^و بیانت صدق کلام کل طلال ہر چہ بگویند
بر ایشان ختمست ^{جو افزوی} در ہزار سال مثل ایشان یک کس با این صفات بہم میرسد
از ان تا ویزو کر خواجہ محمود خان صاحب ذکر خواجہ وزیر خان صاحب و بخشی صاحب
و قاضی صاحب و خواجہ صوبہ مرحوم ماند و ارشاد شد کہ خانان ایشا ^{مشا}
انقباب روشن در بند است و من بزرگ و کوچک اینخانہ را میدانم من بچہ کہ
انکشتہ بازی جناب قبلہ و کعبہ تبدیل رنگ ایشان در حال یعنی کاہی سرخ شدن کا
رژو شدن و کاہی کبود شدن را بیان کرده فرمودند کہ بیچ تاشامی با من نیہ سید باز
ارشاد شد کہ این تبدیل لون ہم از سبب صدق و دیانت است زیادہ خیریت این
کفکدہ با در منزل سوم کنار نہر کلیانی اتفاق افتادہ ^و ششم ضمیران بہارستان
براعت اطال اللہ بقا کم بعد اشتیاق محفی نامند کہ دیر و زیست و یکم شہر حال روز
مکتوب شاد و جواب نوشتہ فقیر کہ بتاریخ ہجرت ہم آدم غلام حسین خان صاحب سائندہ
بود رسیدہ مسرور ساخت از عبارت اینخط بسیار حظ بردم از اول تا آخر فارسی
اہنمہ بہت دورست و لائق پسندنزل زبان بریدہ است آفرین صد آفرین و بیک
عبارت قدری شک و صحت محاورہ بخاطر من بسیار بود چون تا بل نظر
کردم من خودم غلط کردہ بودم شاہم خوب نوشتہ بودید خلاصہ از روزیکہ از
مقامکاہ روانہ شدہ ایم الی یومنا ہذا و تکلمہ خطا ہی صاحب روانہ شدہ و و تہ
یعنی بستیم و بست و یکم خط بستم در ذاک ملفوف خط خانگی میرانشاہ اللہ خان صاحب بود

از میر محمد تقی صاحب گرفته باشید و خط بابت و یکم مولوی مصباح علی صاحب خواهند
 رسانید جناب مولوی صاحب مدوح از بنارس اراده فیض آباد کرده بودند چون
 با طیار مسافران دریافت نمودند که در راه بنارس و فیض آباد زیداران مسافران
 امیاشند و لشکر هم قریب بود بخط مستقیم همین جا آمدند و کوچ در اوقات تالیف
 حسین خان صاحب همراه با یوده آمد از جهت اختصار کوچ فوج دریا موج جناب عالی
 و امر اقباله روانه پیشتر شدند البته دو روز یا سه روز پیش از ما اینجا خواهند رسید
 و سوم همین خط امر نوشت که بتاریخ بخت و دو روز یکشنبه نوشته می ایستیم
 و رد اکا ککر زلفون خط غلام حسین خان صاحب روانه خواهد شد تمام شد این قصه
 بعد از این بشنوید که معنی مرتبه تعیین رسید هشت که یا خط من بوالد شمار رسید با
 جواب در راه تلف شد یا فرصت تحریر از بعضی موانع دست نداده یا از راه بی
 نوشته اند در جمیع صور محاور و حافی که میانه من و قاضی حاجت شکوه اینکند
 که را و بخاطر باید اگر خط فقیر مشتمل بر مطلب ضروری میبود و آدم اجیر جواب گرفته میر رسید
 آنچه از اراده خود در خصوص تحصیل وجه معاش و خدمت والدین و دیگر بزرگان
 نوشته ای در خدا زیاده ازین قیوت رفیق کرد و اینها بمن قلت و کثرت وجه معاش
 بر بنیاد اتفاقست بیدن و غنی را باید که ارسعی باز نایستد در تصودت اگر کاشند او
 خوشه داد یا بار آورد و همو المطلب و الا مطعون امثال و الکفا بنخواهد شد و درستی
 همت جنفش سهام و بیوف طعن ملامت خواهد بود و الحال عزم دست با عقل
 صحیح شرط است میدان انسان است که چنانکه در القومین مینور و غیر و ولی نیز بعضی از
 ذوق در وجهیا و مستحور در مساق پس به هر فرد بشود و بابت که اراده خود را

عقل سلیم داشته باشد یعنی هر چه بکند بفرمان عقل بکند تا اگر قمار و ام مذلت و رسوائی
نشود بنور شاطفل نماز پرور گهواره هستند نیک و بد دست و بند و تیار آنچه دیده
اید هزار آفرین بر عمت شما که درین عمر این اراده بخاطر دارید خدا حامی و یاور شما
حالا خود شما این اراده با و اید بعد ازین ترقی و تنزل با اختیار خداست بهین عقل و
اراده سلامت باشند از خنود و عایر سدی با و به خیرین رقعته هفتمه خواج
امام الدین سمرقندی سلامه تعالی مسوده صاحب میرسد لیکن احوال این روز را این
در بایت مذکور هر کاتذو بیکر صاف خوانند کرد و بعد از صامت کردن و بلا تکرار
در آوردن نقل آن نیزه مکتوب ایله وانه خوانند نمونم هم فرو می آیم با نیصوت
که اول مرزا جعفر صاحب را خواهم دید چرا که آنروز پنجشنبه نوشهر حال ایشان را
نزدیده ام سمت شکوه که اراند و سواخی روز جمعه بهر زامی مدوح فرصت دست بیند
خواستم بودم که این مهم را حواله جمعه آینده کنم لیکن دل مابین را نمی نشد زیرا که ط
خویش ملاقات از قول دارد اینقدر بی التفاتی خوب نیست انحال مرزا از دیده
انجامی آیم و امروز صبح جلسه یاران نزد فقیه بود محمد اکبر امام خان پیر خا مان چابقا
و محمد کاظم خان لاهوری و سیدی حسین خان آمده بودند آن پروا صاحب خود
رضعت شدند سیدی حسین خان شسته اند و بیکر خیریت رقعته هفتمه بهر سیر
بر عمت نورالله شمس اقبال که بعد شهبان فرادان مخفی نماند رقیه مسرت طراز بر با
ترکی که عمارتش روح امیر علی شیر نوانی تازه میگرد و هفتم شهر حال رسیده دل را
بهجت تازه و روان را رحمت بی اندازه از زانی داشته و بین محبت نامه از به
تعمیل بجای لفظ جاتره بار بهر قیامه شامه شرح شود در جناب رالای شما که

عاطلی نفرست و خوب شد که معنی خفتان بجز بر و آور وید و الا از خفتان شما اگر معنی
مشهور و مروج که خدا کند عیب و خلی رنج بر میداشتم آنچه شد که شما از ان خفتان
که امیرزاد های نماز که طبع ناز پرور بان متصفند مخطوط استید خدا همیشه بر کوران دارد
و از سر و ت بودن آن اقبال نشان بجز بر و مطالعه کتب کمال شکفتگی بجز
داد آفرین صد آفرین هر چه میکنید خوب میکنید و برای خود میکنید روزی بکار خود
همان را آن نیست که تحصیل علم و کسب کمال برای هم رسانیدن مبلغ خطیست و
عقلانی یعنی از سر غلط زیر که از کتب فضائل تکمیل ذات و رفعت نفس مرکز خاطر
ارباب بصیرت میباشد و آنچه در خصوص بر نشیمن جواب مکتوب از طرف والد
خود نگاشته اید نزد فقیر بطه کلی با صداقت دارد و در حال بیرون نیست یا
راقم در واک انگریزی تلف شد یا جواب آن از غفلت بر کار با خاصیت عفتا پیدا کرد
لیکن حیران نمیمانه ام بدیست که خط احدی در واک انگریزی تلف نیشو و اگر کتب
ایه که خط برای اوست هم بجای حرکت کند باز خط را ضائع نمیکند یا بکتوب ایست
اگر در همان قرب و جوار ژرد و دانه و الا بهر که نوشته است پس میدهند بخلاف
و اک جناب عالی که همیشه در چهار خط و پنج خط با و میرو و با جمله با اینهمه از نیامدن جواب
خطاب کلی دارم امروز خط دیگر بعد عصر روانه خواهم کرد درین عرض مدت که تا
وارویم اگر جواب می آید بصاحب میرسد و الا بکنند خواهم فهمید طول این سفر با تیر
در و هم نبود من اینقدر که میگویم از سفر تنگ آمده حرف نیز نم بلکه از مشغلی ترا آم
والا امیش من بکنند و صخر استی ق ووق بر و برابر است لیکن بشرطیکه امید حصول منفعتی باشد
یوانیست تم که منتظران پیشکش آفتاب گرم نمایم و احوال فرق آنچه واکمل تو را بجا

که آنایک بسیار سا تو رتا نار بولدی لیکن اگر خواجہ قاضی خان یوز بیک بسیار سون لارین
 قورنماس مین روزیکه ان رشادوت نشان اشخص بیکانه در جلدوسی خدمت حاصل
 نموده رو پیه خواهند فرستاد خوش خواهم شد قبله و کعبه ابدکی و وزیر صاحب
 سلام نیاز و قارداش لاریکرنی دعا و مارچه سیو کوچی لارینی سلام و بکرا ب یارما
 دین فی فایده در رقعہ نهم آبنوش چشمه طلاق و شیرین کامه نمیر و لامت
 بعد اشتیاق دیدار شریف مخفی نماند که دیر وز که پانزدهم شهر حال بود فیض انان
 کوچ پنج کروی اتفاق افتاد و امر وزیر بازمیقدر کوچ قدیس فرود اسطغان پور سیم
 از انجا بطرف که آب و دانه جگوه بکشیدیر و م درین سفر سواسی مار و کزده و خرما
 چیز و یکرا قسم شکار نیش مرزا مهدی علیخان صاحبزاده که از بلن خواه محل بست
 پیش از کوچ در فیض ابا و مغضوب پدر شده روانه لکنوگر دید سبب قهقور شدن آنکه
 پنجابی مسیح سردار و بدست خاص برداری گلش رسید هر کاره معصل خضر حضور
 بر چون نوبت تحقیق از خودش رسید نام گی از رفقاسی خود طابری که که من و ام
 اوزده است شاید اورا مبلغی راضی کرده باشد لیکن چون از اول سخنور در ریافت
 بود تیغ او نبرید و از شکر پیرون کرد و پو شیده نماز که چند روز پیش ازین تکمیل
 سلطانپور را بر سر سوال و جوابی از شکر رانده بود و معلوم عشیه که حال خود و بار
 برق چشم سرکشان گرفتن و تهدید و یکرا شکر او اخذ نذر و نیاز زبان صلح میردند
 آنکه و مسوده دیگر که بره و عربیت ترجم شده و در فیض همین رقیبه میرشد رقعہ اول
 و در کراپ است خلی مختصر بود و رقعہ رطل که زیر این رقعہ نوشته بود نیز احتیاج
 بر ترجمه ندارد و الفاظش همه صاف است و حکایت از انجا است غنبت مکرور یافتن

آن قدری غور میخواهد شما بجای خود غور کنید هر چه دریافت میشود آنرا حواله من
نمایید و آنچه نخواهید فهمید من خواهم فهم نمایم اما رفته دوین طویل بوده است
ترجمه آن درین کاغذ نگنجید مجبور ترجمه عبارتیکه باقیمانده بود بر پارچه دیگر نوشتم
هر دو کاغذ را ملاحظه نمایند بجزئی عالی خواهد شد و در رقعهای فارسی بعضی
که مشتمل بر ذکر مسئله علم ریاضیست البته بفهم شما و دست نخواهد آمد زیرا که من را اختصاصاً
چونپوده ام و شرح آن طول را میخواهد انشاء الله القدر اینهم بوقت رسیدن فقیر
آسانی خواهد شد دیگر اگر شخصی درینو لا فرمایش بر فقیر کرده است که یک رقع
بنیت سرفراز شدن شخصی بخدمت پدرا از حضور پادشاه و تعزیت پدرا و بسید
من خود البته نوشته خواهم داد ولیکن بخدمت صاحب مقصد میروم که صاحب
این قوه امر انجام نموده مسوده آن نزد من بفرستید نام خدا شهرت شما شهرت
رقعه بهم نوباوه یوستان امارت و جلالت سلمک الله تعالی بعد شقیق ما مخفی
نماند که مضمون عرضی همی قبله کعبه و خطای خودم که بجهت حسین بیک خدمتکار رسیده
امروز که پخشینه غره ماه غایت عالی من کردید آفرین بر بخت عالی شما که مرکز ترمی
نشستن و برخاستن چه حقیقت دارد و پیر و زرت که بر روی بزرگان شما پنجاه
ستاده میمانند لیکن بنای دولت انسان بپن سنی در کار خود و خدمتکاران
و شستن آفات شما سرو باغ امارت بتیید از ستاده شدن صاحب چمن دولت از
زینت داره خدا کند که شما همین ستاده ماندن دست افتادگان بگیرد و صلاح را که
از ما بپرسید بجد که صلاح ما بیه صلاح خود و شماست عقل بشعور شما محل عباد است
خواهید کرد و خوب خواهد کرد من از پیر و زمولوسی منیر علی و پیر نصیر الدین مریدان

شمار آمانا که بنارس ساینده بخصور آمده ام بنور تاج الدین حسین خالص صاحب ندره
ام بعد ملاقات و مشوره بعد که هر چه قرار خواهد یافت نوشته خواهد شد و انانی این
میخواهد که اطاعت آمانی خود پسند باید کرد و لیکن خدا کند که شمار ارفیق خود نماید
بر حال امور دنیا اتفاقست هر چه بظهور رسد اینوقت در جلد می بهتقدیر انقضاء
احوال باقر بیگ خدمتکار دریافت شد خدا کند که بانه عموصاحب شمانیز تعریف
تاج گنج اکر آباد را تمام کرد من هم از اول تا آخر دیده کم و بیشی که مناسب بود بعمل آوردم
نقل آن نزد صاحب هم خواهد رسید و خط سابق باقا صاحبان مخدوم رسیده
شد جواب آن در پین خط موقوف است و در خط که امر و زآمد است جواب آن بعد
ازین خواهد رسید و رقعہ میر نصیر الدین بی لفاذ ویرین خطست مسکین اعانت خفقت
و نقل خط منوچوم هم برای همین لفاذ نگرو و ام جائیکه اینقدر اشخاص رایا و میکند
کاهی بد وسط امرت لال را هم یاد میکرده باشند که از پخواخوانان است و مقدما
زلزله هیچ حقیقتی ندارد و میان حاجی در مهانداری من قدم بقدم شمار استند وقت
نایدروازه میرسانند از ما هر که نیاز مندی و شتیاق ما بهر خط شما که سعی ایشان
است و تیکه آقا صاحبان خط خود و اخواهند کرد و ایشان خواهد رسید رقعہ
و پنجم منقار بند طویان شکر خا شیرین گفتاری و قلم از کف ستان بر جان
در فن شاری مزار امامی صاحب دام کماله از رقعہ و شبی احوال خیر مال و نسیب
این خیر سگال کردید و جریب بی پیر ابهر نوعیکه باشد و غن قاز مالیده راضی بین
باید ساخت که راه عدم پیش گیر و والا لغوان اینقدر خون کجا دارند که هر روز
از ضیافت آن کر سنه طبع ازلی عهد و بر آشورند بمقدور ما بگفت که مر وار شد با

و اتمامی تر با استنجا ^{یعنی دانها شسته} ضعیف البینه که نقدی غیر از هزارال در بساط اندازیم خریداری نمائیم ^{نکند}
اگر میروی جزو والا کلند ماخن ^{یعنی که کند} بیخ تو کند و خواهد شد و یکر آنکه جزو متم بدست رستم است
وستان جزوی که بخدمت شریفیت چه ضرور بهما بنجا باشد من خود آمده میگیرم و لفظ
مفسر بجای فارس اقم نیز فرید و معلوم نیست که طرقاتی بطور خود نوشته آورده
یا متمسکی بهم بدست خود داشت لیکن چون در حکم استعداد و هزار ساله مسافت دور
از کوچه ^{تحت} تحریر او قابل اعتبار نیست صاحب چرا قلم بر آن نکشیدند و نهیم دریا ^{فت}
نشده که او را از ایراد لفظ مفسر بجای فارس چه فائده بود فرض کردم که هر دو ^{بمعنی}
لغت مذکور است لیکن جایکه لفظ فصیح مستعمل یافته شود چه ضرور که آدم و نهبال غیر ^{مشهور}
رود و دیگر مخفی نماند که در رقعۀ ملازمان که دو سه روز پیش ازین کلیدۀ خامه برآ ^{عت}
شماره بود این عبارت ما را ازین قصها چکار دیده سخت متعجب شدم زیرا که هیچ رازی
از رازهای صحت و سقم زبان فارسی از اصحاب مخفی نیست پس با وجود این معلوما ^ت
ازین قصها بجای باین قصها خیلی استبعاد دارد کمان میرو که در عالم تعجیل تحریر اتفاق
آفاده والا این مقدمه مقدمه نیست که از صاحب کمالان پنهان بوده باشد آیند
عنان بدست بی پروائی نباید سپرد و قصه حویلی آقا عا جان که در زانند و صاحب ^{حقیق}
خود میخواهند باز حواله بخرید نمایند که من بطلب رانسیان تفویض نمودم و رقعۀ بعد
مطالعه حواله بقوت دستی شد از ما هر قدر که عرق ریزی امکان دارد با استخاط ^{لفظ}
بطور خواهد رسید زیاد و خیریت بر محرومی ملازمان جناب امیر صاحب که ^{بیشتر}
ایشان ته دیک مدعا را گرم نمیکند تا سلف کلی دارم اینوقت طعام ساگره جنا ^{بغیر}
از جان خاص محل آمده بود قدری بخدمت شریفین بهم میرسد رقعۀ یازدهم پنهان

فوس حدیقه معانی و در وانه صدف نکته والی سلمکم الله تعالی خلی و در جواب مکتوب
والد نابد شمایه سد در خط خانگی موقوف نموده باید فرستاد جدا در ژواک نباید و او بر
خط سرکار نوشته شود در همان خط بگذارید و دیگر آنکه فی الواقع مجلس شب پر کیفیت تراز
مجلس و دست هر جا که این محبتها سوا سی مجلس فقرای صوفیه اتفاق می پذیرد و شبانه
اتفاق می افتد و زانه خیر و بحق که شایطانهای خوب را که در گذشته هستند مکرر
آید سوا سی اینها هر که هست مصرف ندارد و لائق شهوت پرستان بی لیاقت است و
سماج عثمان را همین نباید که فریفته این چیز با نوعی نشوند که قدر و منزلت در این
سود از دست دهند و حاصل اراده نیست که روز پنجشنبه از اینجا سوار شده
باین اراده همراه بگیرم که در کربلا چند ساعت مکث نموده هر گاه بر کم و دیم با اتفاق
بیایم و خمیه سخ سلطانی که نوساخته شده است بشما بنام خمیه بگیرد پیش از ورود
جناب عالی استاده خواهد شد زیرا که ملازمان جناب وزارت ماب اول روز که
دو کهری یاسه کهری روز برخواهد آمد تشریف خواهند آورد و لهذا چنین قرار پذیرفته
که بر روز پنجشنبه استاده شود و فرش را درست نمایند و در جمعه بوقت
مذکور بکار آید جناب عالی زیاده از یک پاس بلکه کمتر نخواهند نشست باقی زربانها
خواهند خواند لیکن بدون شما بقول شما در مجلس وزیری لطف محض است اگر شب
مضائقه نیست هر کار با هم هستند چه ضرور که آدم صحتی بکنند که فائده نباشد
لیکن از بسکه دل مشتاق دیدن شماست و بنور و آمدن فقیر بسبب بعضی امور
توقف معلوم میشود و لهذا دل همین میخواهد که روز پنجشنبه شمارا بکربلا برده اینجا بیایم
و شب یکجا بسر بریم پیش از طلوع آفتاب بسواری فیل بدو تخانه برساییم بالله

بعد از این امور زیاد از شما اندیشه دارم و یک خیریت بخدمت عمده صاحب ^{الوقت}
 و سلام نیاز میرسانید و دیگر صاحبان را نیز که پرسنده حال فقیرانه مگر آنکه هرگاه
 بجای بزبان ترکی بنویسید مسوده آن اول بمن باید نمود و یک روپیه برای زین ^{نایب}
 سفارشی عموسی شما فرستاده شد از رستم گرفته با و برسانید و فردا بر شیکه ^{شده} رخت پوش
 منظر من خوابیدنشست از همین راه آمده شمار اسوار خواهیم کرد رفته و وار ^م
 لویه معدن ^{کان} الا و دمانی و نهال خدیقه نکته دانی سلک الله تعالی بعد شتیا قها متحن
 نماند که دیر و زتباریچ بتم رمضان خط فرحت منظر در لف عرضی ^م همی جد ^م شما
 وصول آورد و خاطر امسور و مرقومات را حالی کرد هر دو خط ملفوف یکی از
 یواضحاب کرم فریاد دوم نوشته خلاصه اجابای صدقت اندیش منشی محرم
 صاحب نیز مطالعه درآمد نوید حصول رخصت بکنند و بعد و بهره ^م چید ^م خود ^م بالید
 روید و هم شوال دو سال بر رفتن صاحب منقضی خواهد شد و رخصت خان
 بر ایام شرم برای هر کار گشت مخصوص بگیس نسبت در ^م بصورت نیاید ^م بر کار
 خود و دیگر شتا فانز ابلاغات خود فرسند نساختن خود از ملاقی شان حلی بر
 زاشتن جای حیف است کسانیکه ز را با بر باد میدهند آنها هرگاه مجبور میشوند
 حاضر و میکنند شما خود بعبایت الهی کاری نگزیده آید که کسی بنگاه کسی تواند دید
 بر ایام شرم بایید و نامت موعوده اینجا بمانید اگر پنج شش روز زیاد برود
 عم خواهد گذشت محل حاضر باشی در نوکری نخواهد شد من آمدن شما برای این ^م
 شو ^م که حسن خیلی مسخر کبیا میکنند و روبروی شما ز باش هم ^م و ^م شده بود بلکه ^م
 پاسی خود راه هم میرفت با میر صاحب میگوید که امیر صاحب کی ^م ^م یعنی ^م سلا

چندی مژمری کہاؤنگا و وقتی میگوید که مرد صاحب یعنی مرزا صاحب کی تلامذتی چینی
 مژمری کہاؤنگا و خواجہ ضالح را خواجہ صاوی میگوید و پرس که او را وزق کفتہ صیاد
 میلد جوابتہ یکجا نامش وزق شدہ است لیکن حسن و چپہای دیگر وار و ہر گاہ بیاتہ
 و بنو ال گنج رسید سر شام چچی خان را از اینجا نزد ما بفرستید کہ صباح استقبال
 شامانا کہ بیاتیم و بخط مستقیم شمارا در چہاونی بیاریم خواه اول در مکان حضور بیاتہ
 و اینجا چہر خوردہ باز بجوی ملی نو تعمیر خود کہ از اینجا قریب ترست خواه در ہمان محل
 خود بروید لیکن مناسب ہمین است ما ہم ہا اینجا میر و ہم آنچه نوشته ام ہمین عمل باید
 اور و خان صاحب کہ مفر ماج الدین حسین خان از نسبت و شش روز و از
 شہر اند و نہی صدمہ چند بار ارادہ فرگاہ کردند و از سبب بعضی حوائج ہر بار فتح
 غنیمت صورت بست و پرویز کہ جمعہ بود ہم روانگی ایشان تقرر پذیرفتہ بود
 و امروز کہ شنبہ است ہم خبر کرم بود لیکن از سہ روز باران رحمت یبارہ و وقت
 سرخاریدن نمیدہد و این حالت امروز ہم نمیتواند رفت آداب بندگی از طرف شما
 رسانیدہ شد حاج صوف خلی تعریف شما نزد خود غلام حسین خان صاحب میکنند
 والد خان صاحب از چندی پارانہ و بیماری نیست کہ با کسی حرف نیز نزنند عالم
 سکوت دارند خدا انجام بخیر کثرت و سبحانی علیہا صاحب سہ ماہ کامل درین شہر
 شنیدہ باشند کہ آن کلکیرتش مزاج باغواسی بعضی مخالفان با ایشان دشمن
 و تمام اطلاق را بناگاہ برابر کرد و دیگرانیکہ شخصی کہ دیوان میرزا شاد خان صاحب
 نوشته میفرخت در ایامیکہ لالہ چرخ لال صاحب خط جمہوسی خود نوشتہ اند
 مشارالہ بیمار بود آخر عیالست فرج تر آید و فیض آبا و نژاد را در کلان خود رفت

زمین پول قیمت باین شرط طلب کرده بود که بعد چاق شدن نوشته خواهیم داد
 سن هیچ جواب ندادم بار پیغام بسلیجند کردم که حالا آن دیوان فروش خود
 بن یوان خان صاحب را از خان صاحب برای نقل طلبید و امم خواهد ما کاتب
 اطلبید اینجا بنویس اینم و شما پول بدید خواه شما کاتب را پیدا کرده دیوان را
 برین اطلبید و در مکان خود بنویسید لاله موصوف گفت که رقبه همین مضمون
 بخواجه امامی صاحب بنویسید و من بدیدم که در خط خود و برستم چنانچه موافق گفته
 مغزی ایله رقبه شما نوشته در لف خط شان فرستاده شد شاید که رسیده باشد
 رقبه سیزدهم سرو بوستان شادت عالیقدر منبع ایشان سلیم الله تعالی
 با طریق ایشان گیتی و اشتیاق صحتها که حسب درخواست میسر شود مخفی نماید که دو قطعه
 صاحب بفقیر و سه قطعه عرضی برای قبله و کعبه رسید و جواب هر یک فرستاده
 یقینا رسیده باشد آنچه در خط حال احوال پر و نقی کار منشی و بجا خندیدن رت النوع
 او نوشته بودید دریافت شد کار منشیگری کار پر کفایت که موجب جمعیت شد
 و هر خدمت موقوف بر شفقت آقا بحال نوکر خدمت گزار است و فی الواقع محکوم
 کس بودن کار صاحب عنوان غنیمت این مصانقه نثار و که او منشی اول و کلان
 گفته شود و شما منشی دوم و فرمان بردار صاحب کلکتر باشید نه اینکه علم
 او بر شماروان باشد این را اول شهر کوار نمیکند و شما هرگز اندیشه نکنید من برای
 نماز من و شما را تا بگلگته و لندن یکی خواهیم کرد و آنچه مرقوم بود که عیب کسی
 ز دست دادم رست است اگر تقرب بانی طور نمیشد باز فرستاده شدن بر این
 بکن شما خود گفتید که این چیز یا پیش و انایان حقیقی ندارند اقبال نشان بر آید

که یک بلاسی زن تجبه پیش پادشاه می نشیند و وزیر اعظم استاده میماند لیکن ^{بلاسی}
 وزیر چه حقیقت دار و این استاده شدن برای شما خوب شد و من بسیار خوش شدم
 برای اینکه شما از خاندان مجدد و علاه سیتید و هنوز آغاز شباب دارید و نام نشان
 بزرگان هم کمبوش شما خورده کمان آن بود که شاید آن شب خود غوری در سردار
 باشید حال که این استاده شدن ^{بسیار شنیده} پیش آن کمان ضعیف هم بغیر شما باقی نماند و مرد
 همین بیاید اگر چه کمان من غلط بود چرا که شما گاهی در بند این نام و نشان نبوده
 اید و بار ما گفته اید که از نام بزرگان ما را چه فائده نامی که برای ما باشد البته کجا
 مامی آید و وزیر که خانصاحب بشما گفتند که صاحب خدمت من شیکری رو برد
 صاحبان عالی شان نمی نشینند شما کمال سگفتی گفتید که در نوکری و اقایان
 شرطها مثل نکاح چه حقیقت دارد و غرض صد آفرین بر طرفت ^{طرف} ایمره لازم که آینه
 بچگونه آید بشیر بدل نیارود و بخدمت آفایه نته باشد ^{بندوی} بیکر فرو
 روانه خواهد شد و روپیه مشایره برای اوقات گذاری کافیست شما ^{بفضل} خوش
 آهلی و راعه عاش سلیقه کلی وارید نصیحت دیرین امور بصاحب حکمت بقمان
 ست پیشتر هم خطی بمرز امینکا صاحب فرستاده شد رسانیده باشد ^{خط} جمالا
 دیگر میرسد این را هم برسانید از ابو الحسن خانصاحب شناسی قدیم و ^{مان} هر
 بحال فقیر اند ملاقات با ایشان و مرزبان ایشان بودن مضائقه ندارد و ^{آنکه}
 شما اندیش از طرف خانصاحب در دل دارید خانصاحب هرگز بترسند برود
 خانصاحب را فرغت معاش شما منطور است بهر طور که اتفاق افتد خط دیگر بر
 جناب مدوح هم نرزد میرضا نعلی صاحب رسانیده خواهد شد ایشان ^{خوب}

ملاقات مرزا حسینکا صاحب رخصت خواهند داد و خطوط صاحب باجبار سائده
شد جواب بعد ازین خواهد رسید و نا بر سنکه در همین خط پارچه کاغذی گذشته
است ملاحظه باید کرد و آقا صاحبان بسوزور در جهاد فی هستند و منم در حضور
فردا را و نه نخاس دارم و آقا صاحبان هم نقین که فردا در حوالی بروند و
آقا صاحب مشفق خود ما از خط صاحب بسیار خوش شده اند و جواب را از
من تفویض نموده اند من بعد ازین خواهم نوشت از حضور هم دعا در جواب
گوشش ارشاد شده رقعچه چهار و هم بر دل صفا منزل حضرت خوابه با مخفی
نماند که خطی پیش ازینهم از انصاحب رسیده بود لیکن چون جدا مجدد و اول
مابعد صاحب فرمودند که در سه چهار روز نزد یک است که خط دیگر هم باید پس
بهر غایت که بعد وصول خط دیگر جواب هر دو مکتوب یکجا نگاشته آید چون
همینست که محبت نامه فقیر هم در لف خط خاکی می آید و مطلبی هم سوا سی بیان
صحت و عافیت اینجا و دریافت خیر و خوبی آن نوبه بوستان مجدد و علیا
است منم تجریر پر و اختتم لیکن ایقدر و توقع تعویق در رسیدن مکتوب
سلب و خیال نبود اگر چه اینهم بی بسی نبود معلوم شد که از باعث
ریغ انصاحب خود با بود و نیز تحریر خطوط بر سپیل تو از رسمی پیش نیست
بنا باید آرد و والا پیوندر و حافی صاحب تکلفات ظاهریه رسمیه ندارد و آدم
طلب دیگر نیست که ویر و زر که باز و هم شهر حال بود در قیمة فصاحت عنوان
نمندان نوید محبت جهانی و یا فتن تنخواه ماه مستی و بصورت رسیدن مبلغ مذکور
ازین حسین یک بد نفس اشرف الناس وصول آوزده مسرور و متعجب ساخت

ز آدم صراحتاً و خدا و امان خود و کار خود بدست خود کردن به از آن است
 در بنده تالائق بیجا و خدمت باشد که کفر بیجای بیذات رسوا کن آنراست بهمان
 چنین پس را جواب نمیدهند خداوند حالا با این مرد که را چه بلا زد والا از ابتدا
 تو کرسی تا حال مصدر چنین تصور و تصور نبود بلکه شما با را تعریف او را پیش
 کرده اید که بسیار مسکین و کم آزار و پیربان است و نامعتبر سارق هم نبود ^{لکن}
 معلوم شد که عصمت بی بی از بیچارگی بوده است و آنچه در خط سابق مرقوم
 بود که دیوان صاحب طریق منت و جدر از جانب این پسر سیده اند صورتش
 نیست که این قاعده ایجا و طبیعت خود من بود و این نقل نقل هجده سال بلکه
 بتیست حالا تا بطمانیت خاطر باقی در یاد کردن آن بکار نبرم سر و دست خیال
 نمی آید و نیز تحریر آن از بیجا تا بطریق فریب الفهمی نوشته نشود مفید طرفانی ^{خواهد}
 افتاد انشاء الله التعزیر بعد ازین برود و عمل را یاد کرده و طریق تفهیم آن نیز از پیش
 خود اختراع نموده بصاحب خواهم نوشت تا دیوان صاحب را در مفید
 آن در دوسری روز نذر و من حالا قسم خورده ام که در هیچ مقدمه از امور
 در بار بصاحب ننویسم زیرا که هر چه در خیال من اینجا میگذرد و شما اینجا ^{بجمل} همان
 می آید بلکه بهتر از آن پس من از تحریر خود و خجالت میکشتم گویا بار سطو ^{بصیحت} میکنم
 از آنجمله یکی موافق ساختن تمام عمل و در بار ما خود و مورد عنایت آقا بودن و
 دیوان صاحب را اگر چه خودش شش ^{الذیفش} است از آن خود کردن همه وابسته
 بتدبیر شماست من از اینجا هیچ نوشته بودم که چنین باید کرد و چنان ^{حالا} اسوا
 نشان دادن غلطی نطق که اینهم در عالم تعجیل اتفاق است چیز دیگر بصاحب ^{نوشتن}

خون انصاف ریختن است حق تعالی شمار اینقدر دست برس بدید که در عوض
 این حسن سلوک و الفت که یاران با شامی و روزند از شاه متکذاری بر یک بطور
 رسد از کرم الهی اینهم بعید نیست بر آن مترصد آن بود زن شاه پیر احوال
 با ابوالعباس بکند ویروز خواجه کمو و فخر الدین پرو و خلق بختی شاه مدار کرد و
 محسن حسن ظالم بر ما بدی پوشیدند چهاره حمدند نزد برادر کلان خود رفت
 بعد از آنکه از چه ظاهر شکیند لیکن از حضورش غم و افسردگی تراوش نیاید آقا صاحب
 مخدوم و آقا صاحب خود ما خوش و مزاج حضور اقدس قرین صحت است چون
 من اینوقت بنحاس هم دفر و اراده حضور پر نور دارم از طرف حضور والا
 بموجب حکم دعا و از طرف دیگران سلام میرسانم خطا بر سنگ در همین خط
 است فردا من و قاضی صاحب و امیر صاحب تا جوئی نو که بجا و بی تعمیر میشود
 خواهیم رفت تا شام انجامیایم این صاحبان بخانه مرحبت خواهند کرد من بخانه
 میرشاه الله خان بسر خواهیم کرد و رفعت پانز و هم کو بردرج علونب و
 اخراج سمحسب سلم الله تعالی بعد شتیاقها مخفی نماید که پیر و زک پانز و هم سهر
 و روز و شب بود موافق قاعده مستمره عرضی معمولی ما کاغذی همی مقیر سیده
 بشتر از حالات آن سه بایه کمالات کردید خطیکه همی آقا صاحبان بود نیز سانه
 شب این صاحبان بعد یکماه کامل ویروز دخل جوئی خود شده اند منم بر پیر و
 بعد شانز و روز بنحاس آمده ام خطیکه دست آقا صاحب مختار سر کار فیض امار
 بنا جنالم بهادر همی شان نوشته بود نیز مبطالعشان در آه خاطر آن بزرگ
 جمع کرد و باید داد و رینو لا از قصص نازه اینکه امیر حسنه و کتابی دار و موسوم با عجاز

در نسخه مذکوره صنایع شعری بسیار ذکر کرده از جمله رقعہ متضمن صنعت تخنیش خطی
 نوشته یعنی بر لفظی برابر خود لفظی محصورت خود دار و مثل این عبارت در ویجا
 و در نشان چون پسته خون بسته بزانی بهر بابی بیایند نیابند معلوم نیست که
 این عبارت نتیجه طبع امیر حسد و است یا کار قلم و یگری با بجه شخصی این عبارت نزد
 جناب عالی برده بود بسیار پسندید و حکم ناقدا بایان دولت صادر شد که هر کس بقدر
 استعداد خودش عبارتی متضمن این صنعت نوشته بیاورد یا آن هر طرف در سعی زود
 صاحب مخدوم میر انشاء اللہ خان هم دوسه سطر می نوشته بر وند پسندید
 عالی نشد همچنین بعضی همغزان عبارتهای غلط توسط بعض حضار محفل معالی ^{شاه}
 لاله امرت لال هم دویسه عبارت نوشته برای اصلاح نزد اقم و ستاده بودند
 آنچه که نوشته مغزی الیه از اغلاط پاک بود لیکن حضور پسند نشد همچنین جمعی
 هند و مسلمان عبارتهای مربوط و نام مربوط از دیگران نویسانند و از نظر ^{فرض}
 گذرانند بعضی بنام خود و بعضی بنام همان شخص که خون جگر خورده است و نکال
 را این نیست که هر که عبارت باین صنعت خود نوشته بیار و زیاده از آن که
 عبارت غیر بخواند مورد الطاف شود بلکه نویسنده آن بزور طبع و خواننده بر
 برابر اند حال این عبارت هم بعینه حال غزل الطحی با و شاه ایران است که هزار
 غزل بر غزل آن چاره گفته شده بود لیکن انجام معاطه بالعکس و داده یعنی
 شعری هندوستان همه به از غزل او بودند و عبارتهای یاران در رتبه است
 از عبارت نیست که نوشته شد پیر و ز جدا مجد شهاب و الد شهاب هم تکلیف تحریر نمود و اند
 و بر وزیرین فکرند هر چه بعد ازین انجام عیاید نقل آن نزد صاحب خواهد رسید

در نیت مقوله من نیست که این عبارتها خواه خوب نوشته شود خواه بد هرگز
نیست شدت که مطلبی بفرمایش دیگری درین صنعت نگاشته آید مرضی
صاحب شما این بود که شما هم یکدوش و شب درین فکر توضیح اوقات بکنید لیکن
بچه ^{بچه} که مکلف شما شوند اگر در اینجا شریف میشدند مضائقه شدت انجام در عالم
حاضر باشی حضور اقا اینقدر فرصت کجا که اوقات را تلخ باید کرد موی ^{تپش} سینه
صاحب دلم مجده نیرد و عبارت فارسی و عبارتی بزبان عربی نزد من فرستاده
بودند با آنکه جناب ممدوح دعوی درین چیزها ندارند لیکن عوق درسی رنجیده بود
مخ ^{صنعت} افغانی غلط نبود من جواب رقعته ایشان متضمن تعریف این عبادت ^{صنعت}ها همین
تجربه آوردم مطلب دیگر اینکه زوجه آقا صاحب خود با خیلی بیگانه است بیگانه
تبع امید نجات آن مریضه کرده اند باید چند روز دیگر نفس مستعار بر
آورد خدا رحم بر کند بر خانه خرابی آقا صاحب دل میسوزد با وجود آنکه از نیت
وسنگینی آثار طلال بحسب ظاهرا چهره ایشان پیدا نیست و ختلاط با ایلان ^{استوار}
است لیکن نظر بحال اطفال صغیر اندوه بسیاری بجای خود دارند زیاد و غیر
حالا بعد رسیدن خالصا صاحب از پرکنه بلین پوری باید دید که صاحب بهادر
حق شما چه تمیز میفرمایند وقت رفتن شما را چه تمیز میفرمایند از بندوبست
این امر بعد رفتن صاحب و الا جاه بنوعیکه مناسب خواهد بود و خواهد شد
رقعه شما نزد هم ^{خواجه} خواجه ^{بلیقدر} بلاغت آفرین سلامت پروردگار که باز هم
شهر حال در روز چهارشنبه بود عرضی شما متضمن احوال خیر شمال همی جد بر کوه
بود رفت آن مکتوبی همی را تم رسیده مقرر از ما ^{تقریر} فرموده کردید چهار روز است یا پنج

به با تو یک نامی را که خدمتکار جوان خوش سلیقه است نزد خانصاحب روانه نموده
ام که بحضور صاحب الاجناب برسانند لیکن چون از خط خانصاحب که در همین
آمده بود ترشح ^{مینمود} که حسب الطلب وانه من پوری میشوند لهذا با آدم فرود
لغتم که رست ^{چکیده} خط مستقیم عین پوری برود و با و تقید کرده ام که اول خانصاحب
را برسد اگر آنجا باشند خط بخانصاحب برود و الا خط اسمی شما و خط خانصاحب
و دیوهای سپیاری همه بصاحب برسانند تا شما بمضمون خط و ارسیده بر
نوشته ام عمل کنید صاحب من آدمهای من انوار آسمان کسی نخواهد آمد صاحب
والاجناب اگر نپسندند مجبور است که باورچی بهم بعد تلاش بدست آمده طعام ^{انگیزی}
دهند و ستانی هر دو می پرزد و آدم با خود بطور گماشته هم دارد و دست ^{مفاله}
میخواهد ممکن نیست که بنورده راضی شود و اطلاعا بقلم آمده پیش ازین میخواستم که
حقه بردارم را هم روانه کنم لیکن چون خبر رسید که سجاغلی خانصاحب ارکان بود
یک خدمتکار و حقه بردار را فرستاده اند موقوف کردم حالا باید دید که خانصاحب
چرا مینویسند و آنچه از کار و بار و بنا نوشته بودید بصورت نیست که از همه بهتر بدون
صاحب حال و آینه هر جا که تشریف داشته باشند بحضور صاحب الاجناب
مناسب است و اگر این امر صورت امکان تهنیت و نیابت پذیرد از نیابت سر
واری پسندیده تر لیکن بشرطیکه همراه خانصاحب ممکن باشد ^{بمقتل} ^{چون} شما
بذات خانصاحب دارید هرگاه تشریف بیارند همین بگویند که نیابت تحصیل آری
خود را برای شما مقرر سازند مضمون خط خانصاحب همین بود که بدون شما و پر
خودم کوز خاطر و از نما بچله بعد سه چهار روز یقین که خانصاحب آنجا برسند و

وامری برای صاحب قرار گیرد و دیگر اینکه در خط شما لفظ جامه گذاشتن در حق شخصی و نیزه
ذکور او تیغ نباید نوشت خبر برای ارباب از زبان عوام معتبر نیست اگر چیزی دلا
بر عظمت وجه او داشته باشد مضائقه ندارد و الا چه ضرورتی است عبا باریکه
باید گذاشتن و مثل آن باشد بصورت مناسب نیست بر چندین اصطلاح را که مستحق
نماید تقریب در یافت میتواند شد آینه اگر مجموع خبری بگوش خورد بهتر است که نویسد
اگر اصلی دارد و بعد و در شهر خود بیدار شود و اگر دروغ است گذاشتن آن خیالی از قبا
نیست و اینهمه آفتها در تصریح نام شخص است اگر کتبیه باشد هیچ قبا حتی ندارد و حالا
بعد ازین اورا بهاراج یا کتبه کیشی یا ادوئغ کیشی در ترکی میباشند با شیدا یا تام
عبارت در ترکی باشد بلکه بر خبری که از کتبه کیشی یا اربابین و دیگران کی اظهار آن
قباحت داشته باشد در ترکی گذاشتن بهتر است که احدی بران مطلع نشود و شایان
خدا سوای عربی در فارسی و هندی و ترکی سلیقه درست دارید عربی هم اگر
باطمیان خاطر متوجه آن خوابید شد درست خواهد شد و دیگر خیرت از حضور اهل
ارفع و عابرسد عالیاب رقبه باقا صاحبان باید نوشت پیشتر برای کسانی که
بپا نوشتید چندان ضرورت نبود آنها دوست اند بسلام هم خوش میشوند و والد
بیرغرض کوشش اعلی رقبه مقدم هم سلم الله یا صاحب الفضل و ارشاد
بعد ازین مخفی نماید که مکتوب و نواز مرقوم بسم ربیع الاول ۱۲۰۰ شمسی پروردگار
یکل که است پنجم شهر حال بود چهره افزور و حصول کشته غنچه نظار را بهار کلی
حصول مقصود و در کنارها و عجیب که درین سفر اتفاق ورود و شکر صاحب
پسند صاحب کلف نشان نیز اقد و طرفین را دولت تلافی یکدیگر دست

اینی شما خان صاحب را پسندید و خان صاحب شما را اندکند که چنان همیشه شاز و در شکوه
بنا بر معلوم نیست که شیوه این مردم و قاعده مستوره سرکار را اگر بخواهیم مخصوص این صاحب
والا شان چیست این خود بد نیست که هر چه مقرر است روزی میرسد خطاب و
تعمیل و در مقام مصرف نذار و لیکن چون روز اول دعوت است هر قدر که تمهید
زودتر رسد نمود و میرزایان بیشتر است غولهای مشاعره گذشته امروز والد ماجد
میویند و بر همین خط امر و زره پیچیده خواهد شد و مشاعره حال هم نزدیک است لیکن
تا امروز یک شعر گفته ام هر چه بعد از این میگویم امانت شماست همانجا خواهد رسید و این
روز با طبیعت من را ندکی ناساز میباشند و بسبب اینکه من چون اندک بخلاف طبیعت
جا و اعتدال می بینم و در روز طعام نشخوار هم و از خلاسی معدی هست و ضعیف تر و
میشود این بار هم همین اتفاق است و بجز کجس و جوجه چاق و تند رستم نرسیدن
صاحب و الا مناقب برای همی درین سفر و گذشتن که باران پر باشد و پدید
نقدق سرد و چشمان با بر و برودن بهر است اقایم از بیخکت خوش میشود
و چنین کس را معوز میداند کمی داخل مردم موقوف بر تنگی مصارف آنهاست
بچنین کثرت آن منحصر در اخراجات شان بر قدر که آدمی شک دل واقع شده باشد
و قاتش در خوابی میکند و در فراخ و ستان پیوسته با مقدار تمام بجز میرزایان
و صد آن بسیار کم اسراف است که آدمی مذخور را بجا صرف کند مثل امیر که ده بر
دینار که ده هزار باشد و در عالم نشسته تنگ بر یا اندازد و هر قدر که بساگین بود
بصرف خود آرد و دخل اسراف نیست من اینقا که برای پولی شکوه آباد خطرا
میکنند نه ازین است که آن پولی در نظر من حقیقی دارد لیکن ای آنست که خاطر

بزرگان اطمینانی دست به اجرا صاحبان حدود مرمع غیریت ادر سلام میفرمایند اما
خود نیز در خط و عاثر شاگرد و اندرون تا هر شکلی که میستند و من نجاسی رخا
شما ریت و ام و ز حال شدن خط ایشان ممتنع مینماید اگر چه ایشان رین قید
باب خط بنویسند همیکه میشوند که خطوط برای شما نوشته میشود و همانوقت مینو
سین چون تکلف نیست شما هم کار با صحت ایشان دارید انتظار چه ضرورت مینویسند
خط پیر و زه شاگرد و ویروز ملاحظه نموده امروز و عده جواب آن کرده بودید لیکن
چون مهمی در پیش دارم همینوقت که چارگوشی روز هم نگذشته است متوجه تحریر شده
ام شاید خط میر صاحب تا عصر بیاید اگر پیش از لحافه درست نمودن آید فهو المراد
الا و خط آینده و خط خواهد رسید **قعه** **بیشتر** **بیم** **خواجه** **با کمال** **من** **سکال**
نظریعت منظوم شانزدهم بقیده **بجور** **ویر** **وز** **که** **نوز** **دهم** **شهر** **صد** **روز**
جمعه بود طرف عصر رسیده جهان جهان خوشدلی با فروخت از سجد و رو چشم
بر راه بودیم باعث دیر کشیدن در خط دریافت نمیشد بر قدر که مال میگردیم این
عقد و ویروز از خط صاحب صل شد که تصور بر کار ماسی واک بود لیکن بقدر خط
ما زبان هم ثابت است که برای قلت مزد این بلا بر سر مشتاقان مکاتب نازل کرد
چون خود کتوب مثبت خطاسی خود شده اید زیاد ازین چه نوشته آید بلکه این قدر
تحریر هم بی اراده و قصد اتفاق افتاد و آنچه در قیمة حال سطر می مضمون مذمت گاه
واک و دعای بد و حق شان بود آینده از آن جناب ضرورت گاه هست که خط
بدست کسی بقید و بلا صرفه و اگر ده بخواند بلکه مذمت احدی در خطوط کیفیت ندارد
اگر باشد مثل شاه پیر از اول نامی برای آن قابل بجز قرار باید داد بیشتر غزلها که مرسل

شده بود رسید آن درین خط دیده شد و خاطر مطمئن از کوه و حال آن غولها تی دیگر بعد ازین
خواهد رسید مجموع غولها را تا رسیدن جناب مخدوم خان صاحب با خطاط تمام نگاه
باید داشت هرگاه تشریف بیاورند در حاشیه دیوان نقل آن برودارید و حقیقت پیشگاه
اینست که اگر سوا می آن امر دیگر برانی صاحب قرار نپذیرد و بهترین است که پیشگاه
پرگنه خان صاحب باشد شایسته می بکنید و منم بخان صاحب نوشته ام و اگر این امر
بالفعل صورت پذیر نباشد از نیابت منشی صاحب پیشکاری پرگنه نامی مرزا
همینکا صاحب بهترین مرزای موصوف هم در توقیر و مکریم صاحب تصور نخواهند کرد
مردی بسیار باطن نیک نهاد و مردانه من او را هم بسیار دوست میدارم و او هم
بامن محبت شدید دارد و خلاصه از تفصیلات صاحب کلکترها و در که از روی تحریر صاحب
در یافت شده چنین به ثبوت رسیده که اگر پرگنه خالی میبود و بشما تفویض میشد و حال
توقع آنست که هرگاه کسی از تحصیل داران مستغنی کرد و یا بر تصور می غول او مناسب
شمار اجامی او منصوب سازند احوال شرف و نیز در کی با همچس از بطن ما در نیاید
این امور همه تحصیل است و ترقی و منزل دینا نیز همین حال دارد و ز اول خیال ترقی
نایان و شهن جهان باریچه طفلانه است که بعضی عمده ز اوها در کنار ایماشست خود
ای عزیزم ایشان قرار میدهند و آسای کتیر و دایره و قابله و غلام مشاهیر نامی عمده که لایق
امرای عظام باشد تجویز نمایند مختصر که بر کم و بیش مشایره و منصب خیال نکرده
بالفعل بر سر کار شوند آیند و فهمیده خواهند شد با عقاد من ازین نیابت و عمره
اگر کدام عهد حاضر با تسمی بحضور صاحب والا شان قرار گیرد و صید درجه بهترین است
حیرت محسن و حسن و دیگر اطفال همه خوش و خرم اند خطای خان صاحب بر بار می رسد

نخواند، چسپانید و بایه نرسند در شعله نور و پنجم نبال بوستان عشق و
وستار پنج استغفار و زروت سلک الله تعالی بریز و زک شنبه غره بریح الثانی
سده بریز و عوضه شما خطیکه همی من بود در جو علی نخاس همیکه از حضور بر این
انجمن در زمانه است رسیدم مطالعه در آید بحسب اتفاق جدا مجد شما نیز آنروز
از صبح همینجا تشریف داشتند بلکه عمومی کلان نیز با جمله حالات راتق و فاتیق بودن
مرزا ابوالحسن خان صاحب در سر کار کلکتر بهادر و دیگر کیفیت جویش ایشان
باشما و رفتن از شکوه آباد پیش کرینا پر و دیدن حضرات همه در یافت شد انجمن ابوالحسن
خان آدم زنی بد و مرد صاف و درستی است و سواهی این پاید که این کس خود
خوب باشد زیرا که خودش صاحب صفات نیکوست با رفتاری اگر نیکو نخواهد کرد
احتمال بدی هم ضعیف است تمام عمل که مشتاق شما بود همه که مرزا ابوالحسن خان
نیتند پس نیک رفتار می شما کار خود را کرد و آفرین صد آفرین بهر حال اگر در
انضلع و هرگز که بسعی و شفقت کسی بدست آید و خلاص مرضی خان صاحب
قبول نباید کرد و در ضلع دیگر بهر طریق آنچه بدست آید باید گرفت مرا این معنی بقیین حاصل
شده که شما آنچه میگویم همین خواهد بود که رسید است که صاحب فهم درست و مالک
بلند خرد و دلکاری میکنند که زبان یا ده کو بان در حق او در شود اگر چه بهبود
با اختیار سخت و اتفاق است سعی در نیام چه میتوان کرد و لیکن بجای خود چنین قرار
دادیم که اگر هم ترقی بسعی کسی صورت بند و وظایف رضای خان صاحب
باشد با قبول نیست لیکن تا وقتیکه خان صاحب خود مستغنی نشوند و بکلی دست از
نور و کلکتر موصوف برند از برای شما هرگز ترقی که ممکن باشد چه مضائقه

لیکن در استان خافصاج دوست و با اعدای ایشان دشمنی باید بود صفت
 از میت همین است و بس دیگر اینکه درین شهر کوچک بی بی علی بیگم که آرا می کرد
 مولائی بیگم دختر میرانشاه خان صاحب سواسی بدن میر محمد تقی که بمزار احمد خان
 نشاء تخلص منسوب شده بود صاحب یک و خرد و نیم سالگی و یک پسر شش
 شده در مفده سالگی باین مرض مبتلا شد با وجود اینکه پیشتر سه بار و آنها بر او
 بود یک بار کوچک کوچک در دو سالگی دو بار ابلهاسی بزرگ بزرگ کین
 که چیچک بر آورد بعد و از ده روز هر دو پیش از دیدن عاقل شد و در
 روسپاه و دست و پا نیچ بود اگر زنده هم میماند بدتر از مرده شده بود از
 صورت او بیچاره داران حتی پیر و مادرش میگریزیدند غرض که بیچاره روزی از دم
 ازین بیچارهی جان بحق تسلیم کرد و عجب داعی بود دل پیر و مادر گذشت و ختر
 و پیشش هم و آنها بر آورده بودند باری آنها جان سلامت یزدند و آنچه
 خصوص کلیات خافصاج موصوف نوشته آید که اگر نزد تو صحیح باشد
 بول گرفته نزد شخصی که از طرف عامل شکوه آید در بنجایب باشد برسان صورت
 نیست که هیچ نسخه نیست که کاتبش بگوید و جاعرفی بالفظی قلم انداز نکرده باشند لیکن
 بر کتاب بعد تدریس و اشتغال شخص محقق بمطالعه آن صحت مییابد آنچه مراد از کتاب
 نیست که آنچه گفته شخص در نسخهای دیگر باشد درین نسخه هم باشد چون هر نسخه
 نوشته میشود از روی نسخه اصلی که پیش خافصاج است نقل گرفته میشود و با آن
 نسخه دیگر که از روی نسخه مملو که خافصاج نقل شده و بعد نقل معمولست که
 برای تصحیح بخدمت ملازمان ممدوح می آرند و برینصورت خاطر من جمع است که

در کوره صحیح خواهد بود و این صحبت را که شما میخواهید موقوف بر طرقتان نیست انجمن
 غلطی آنچه میگویند آنست که یعنی شتابان ستم صحبت تعلق با این شخص ملقب و
 تعلق با این زبان دارد و حاصل اگر خریدن دیوان منظور باشد با شخص که در
 این طرف لالا صاحب یاران صاحب میباشد بنویسید که چهارده روز پیش
 من برساند تا من کتاب را با او برسانم زیاد در خانه شما همه بزرگ و کوچک
 مذرون و پیرون سلامت و خوش اندر **قعه ستم غلیب** گذار است
 و همای شیان بلاغت سلام الله الغریز شنیده باشید که درین طرف ایام صبیح
 یسرا غازی الدین خیدرخان بهادر پسر بزرگ جناب عالی دام اقباله بگذاهم مرض
 بانستانی عازم تماشای غلدرین کرده و از رختن او غمی که حشش بدقت کجاست
 نزار و والی که پان آن در عمر جاودان پابراه خانه گذارند نصیب جد و پدران
 حاصل این تحریر آنکه امروزه و کثیری روز براده حضرت صاحب عالم و عالی
مرزا اسد شلوه بهار و ام ابی
 بزرگش تا دیده مراسم تعزیت بنجانه پدیریت تشریف فرما شده بودند وقتیکه
 مبارک قریب بزرگوار حویلی طرقتانی رسید آدمی زودتر بر طبق تعلیمی که از
 والی یافته بودند و دیده باقا خبر کرد صاحب خانه باشش برادر دیگر که شمس الدوله
 نصیر الدوله و جعفر علی خان و کاکلم علی خان و مهدی علی خان و حسین علی خان با
 و با یاسی و الد بزرگوار برواتی باحسب اتفاق بنجا بودند آمده سر تسلیم خم است
 و دو اشرفی نذر گذار ایند همچنین هر یک این جماعه دو دو اشرفی پیش کشیدند
 اباحسین علیخان بیک اشرفی گفتا و بر زیدند من بعد حضرت پیر و مرشد بر حق

بهاران فرمودند که پیش را بر زمین بگذارند تا همپای این بخت اندرون قدم زنجیر
صاحب خانه و دیگران برق چشم بهاران گرفتند و حضور را بسوی درون
کنان تا بکنار فرش بردند من بعد طایمان الارا بسند جا دادند و خودشان
بقرینه دست بسته ستاده شدند بندگان اقدس با شماره ابر و حکم ششستین
تا بعد تسلیم هر یک بجای مناسب از نوشته کرده نشست و وقت ششستین حضور پر
برسند صاحب خانه و داشرفی دیگر گذرانید نیکوگری کشت اتفاق افتاد بعد
از آن حضور بدو کلمه مختصر که این الم را پایان نسبت و در آن ضمن منجواست که تقریر
شادی در نیخانه بیایم لیکن با مقدر تیزه نتوان کرد حق تعالی شمار ابر سر فرزند
آنمرد سلامت و انبار ازیر سایه لطف شما بعمرو از رساند قضا نموده و نمود
که چون در تعزیت بسیار نشستند خلافت قانون است علامرخص می شوم
شمس الدوله از طرف برادر کلان عرض کرد که از شریف آوردن حضور
اقدس سر افتخار ما در همه نیکبختی است و بیست و پنج پرورش و بیست و پنج
غلامان و خانه زادان میبایست از حضرت والا بظهور آمد لیکن ما را
این سبب پیش کشیدند که شتبار که محجور می در عالم تعزیت خلافت رسماً
بمحل آمده و در خواب است یا بپوشیده است از شرف شد که در عالم اتحاد این تکلف افرو
نست انشاء الله الغریر باز چند بار تقریب بعیت در نیخانه وارد و خوابیدند
و پیشکشها خواهم گرفت اینقدر فرموده برخواستند آنها بدستور حضور
از کنار فرش برپوش نشاندند و خود تا پروان در وازه بشایعت و دیده
بعد از آب مرخص شدند برای اطلاع حواله بقایم شد و دیگر اینکه آقا صاحب

نشان چند تا خمر بزه و یک بشند و آنه و چند دانه نشنا او برای شما دستاورد
اند باید گرفت و احوال و وفات پسرزاده میر محمد علی صاحب که چاره و سال
قضا کرد و دریافت شده باشد و پیاله شربت انار بدست محمدی و لاک
میته و شده بود و معلوم نیست که بخانه طالب چه وقت رسید ^{و یکم}
میوه و رخت براعت و کدیوز ^{بوغیان} بوستان ^{حضرت و نیز زبانی} لذاعت طالع عمر کم بعد شتیاق با
که تقریرش زبان مقرران را آبله سنان و تحریرش خامه دوزبان را با خموشی
وست و گریبان میسازد و پوشیده نماند که در مکتوب و لنواز صاحب لفظی
ویده شده غلط آن نمرود را تم آثم چون تالو نیز جهان افروز را ظهیر است آن
است که لفظ یاره را که معنی دست برنج و کتب نظم و نشر استعمال پذیرفته
و آن زیور است که زمان آرش دست بان میانند شما یار ابا لطف نوشته
بودید جانم یار یعنی قدرت و توانائی در شعار سائده منشآت شما
یافته شده معنی یاره بنظر فقیر رسیده لیکن اینهم منیکویم که یار ابا معنی غلط است
صدا که این لفظ را در برهان قاطع ویده اید مضائقه نذار و اولاً
باید که آن نامی هنوز نوشته باشید و بعد ازین هر لفظیکه غیر مشهور باشد
تقریر کتاب ویده باطنیان تمام نبوسید لغت فارسی در سر کار صاحب
است اعمد بر الفاط عربی و الله شام صراح را همراه بر وند انجار سیده تدریس
میکنم و امر و زشکر اکبار کومتی مقام چشم است و هنوز حرکت از نیجا شنیده
نمیشود و اغلب که اینجا بتامی رسد بعد ازین کو تیم و شنویم لیکن ای مقام
بهتر ازین قطعه زبانی نیست از دریا اگر غلط نگنم تخمینا منی ذرعه بلند باشد و دیگر

درین قطعه زمین جنیم حضور پر نور و مرزا ابوطالب خان بهادر چنان بهم پیچیده
اند که اگر مرزای موصوف بسته عرف نینزند صاحب عالم میشوند و علی بن ابی طالب
و از جهت آمیزش او تا قهاسی پرونی که رفقاسی برود و طرف دران میانند از هم
نیشو حال خدمت و تیغ نیز همین تیر فقه است **دوم** مرزا اصغر الاقدیر مرزا حاجی
صاحب دام کمالا کم پریر و زچون امیر صاحب اطمع تحصیل زیر پرینج برنج انداخته
و بر وز موافق و عده حرکت بعمل نیامد و از صبح تا وقت عصر با پس خاطر مرزا
حاجی صاحب و والد ماجدشان که از چند سی با هم عهد و قسم شده بود و در کوهی
بودمش طائفه زمان و یک طائفه مروانده بود و محبوب شاه چشتی را کسل
طبیعت رخصت حرکت نداد و همین طائفه های پرنک و بد کلو بود و خدا لا جاد
که خواندش سحر حلال است و می چند مجلس اگرم کرده بود لیکن اینها در چه
حسابند فرقه الله خانه خراب آتشی بارید که بهر آراب قلم فرود نمیتواند نشست
جای شما خالی چه خوبی چند ساعت گذشته است لیکن من و مرزا حاجی
در مکان جدا گانه از مجلس شسته مزه خود را حاصل کردیم تمام شد هیچکس
امروز نسخه مذکوره تمامی رسید فردا جزو آخرین بخدمت شریف خواهد رسید
معلوم نیست که جزو را امروز تمام کردید یا قدری باقی است و بنده آنچه
فرید که شاکر و حاجیت مسوده خود را امروز پیش شما برانی با صلح آورده
یا خیر این بچاره عقا و در سخن ز شکر صاحب فریاده حیرت فقه است و سوم
منشی صاحب والا قدر سلیم الله تعالی عجب مسوده نوشته ای که ناظری
باید که مدس آن از خدمت صاحب استفاده نماید بشرط فرصت و کبر

تکلیف را میتوانم دید و اصلاح کرد لیکن درین روزها که صیقل فرصت هست در
روز خوابیدم مختصر آنکه غزال عمومی شامیرسد بایر رسانید و دو غزل نوک و
چا ویده ام بخدمت فرستاده شد نقل آن بر وارید و این کاغذ را نگاهدارید
و بر کاغذ جداگانه این دو غزل و سه غزل تازه که بیشتر بخدمت رسیده است
نوشته بگذارید من از دست مرزا حاجی نجات یافته نزد شامی ایم این
کاغذ و آن کاغذ بزد و را خواهم گرفت و جناب آغا صاحب اسی شاد است
شام شیر فالوده درست کرده اند شاید دو کپوری پیش از شام سد و اچانا
اگر بعد چو افغان بفرستند پس تعجیل در طعام بکار نخواهند برد و تقریب بختن
فالوده این شد که شب وقت تو اضع شما گفتید که من خیر خورده ام من
در دست شستن اصرار کردم باز شما گفتید که حاجت بدست شستن نیست
از شیر فالوده خواهم چشید همین حرف باعث دریافت شدن فرط غبت طبع
شریف بشیر فالوده کردید زیاده خیرت رقعہ است چهارم همین
کاشن دولت و اقبال و شمع دو دومان عز و جلال سلمک الله تعالی بعد اشتیاقها
واضح باد که منطبت بخت منظر ملفوف عرضه همی جناب قبله و کعبه رسد اچیان مرکز
بصواب کردید بجدی مسرورم ساخت که در بخریال بلکه هم شش نمین
بهم بر صلب و در همت و فطانت شما هر که شک آر و کافرست زیرا که با جو
صنعتش و نادیدگی زمانه در مردم اغیار فرستید و همه از خود ساختند و از
بنیات بفرود آورد انواع انعامی و عقارب در بارش ضلع بین پوری سرشید
و با و... قلت منصب مرجع انالی انجا شدید و بدین و صداقت خود را نقد

زمین نشین صاحب والایاها ساختید که او را بر سر عنایت آوردید تا این که کجاست
 برای شما مقرر شد لیکن خان صاحبان بور و آبا که ریوت را قبول نکردند و در
 نه نظوری و محنت شانه فتوری در عنایت آقا بطور پیوست از اینجا ثابت شد
 که هر چه هست اتفاق است دولت دنیا تعلق با اتفاق و محنت دارد و همچنین
 گزین را با همسان دوزی * نهدت زیاده از روزی
 باشد که شما عجب سلیقه و طرفه حوصله دارید لیکن اگر چرخ بخواهد شما کرد و مجبور
 بر گاه این معنی ثبوت پیوسته باشد که پیش از وقت و بیش از قیمت کاری
 آید پس این بیابان گروی و صحرانوری چه آنچه بوده است برای ترقی بود
 نه برای سی رویه که زیاده ازین در خانه شما برای شما مقصورت آنچه شود
 خلاصه نیکو و بزرگان شما نیست که بلا تامل نوکری اگر نشسته اینجا بیاید
 تماشا سی قدرت الهی بکنید شاید درین انقلاب که دفعه اتفاق افتاده است
 چیزی مقصوم شما هم باشد و آدم غیر از باعث سفارش جدا مجد شما ترقی نموده
 اند و در هر کار صاحبان دار و زشان نور و زو و شب شان لید قدرت
 شما چه تقصیر کرده آید که برای شما اینقدر هم نخواهد شد و احوال در لکنه هم صوت
 اول باقی مانده زرقاسی انگریز و نوکران جناب عالی دام اقبال همه نامی و شکر
 برس هر جا که خواهد برود و با هر که خواهد بنشیند مانعی نیست فرص که دم که اینجا
 برای شما همین سی رویه مقرر شد و ترقیاتی که منطون ماست صورت نیست
 برای رویه لکنه بیچاره رویه اینجا ترجیح دارد از بزرگان و برادران و فرزندان
 بد بدون کم مصیبتی برای آدم نیست بهر حال هر چه شد خلاصه برای بزرگان

که بر خیرید و بیاید جان شما که وقت از دست میرود از کر و کنگار ام جی بعد بجزار
 اشتیاق مخفی نماید که حال طلاق شد دل مشتاق ویدار شاست یا مارا
 اینجا طلبید یا خوب بیاید یا شکل رعد جاو و یا بشام جاو و ماشهای سحر بآید
 که هر گاه بخوابیم که اینجا بیا تیم پر وبال پیدا شود زیاد و خیریت خرد و کلان و
 خانه قرین خیریت بوده شکر الهی بر زبان و اظهار قدم شهادت دارند ^{بیت} رفعت
 چشم کور بگردانده و روح معانی و یا قوت آبدار معدن نکته دانی سلک امین
 تعالی خطابیت منظر متضمن صحت و عافیت بکمال اختصار از نخبه که مضمون ^{آثار}
 سواسی کوچ صاحب و الا مناقب برانی بدید بر زمین داران و گفتگوی صاحب
 با دیوان ابوالحسن خان در مقدمه خوابه صالح خان که در غرضی خود برای جانی
 قبله و کعبه نوشته بودید نبوده است رسیده مسرور ساحت با امید و آرزو
 بودیم که از زمین پوری سواسی فرج آباد رفتن صاحب بطرفی نخواهد شد و اگر از
 اتفاقات کوچ هم شد سواسی برای شما از سر کار تجویز خواهد شد حالا در یافت کرد
 که کهاران چوپاله باید که نوکر صاحب باشند و بار بردار زیاد و بران ^{صاحب}
 ترپری کرده همراه باید رفت و دیوان صاحب دین امر تقصیری ندارند ^{خود}
 پیشاین نوشته بودم که اگر خوابه نامی صاحب بفرخ آباد بروند نیابت سگوه
 آباد بنام خوابه صالح خان نامی که برده نمیده و کار از موده و از روی قریب
 عمومی خوابه معزی ایبه میشوند قرار باید داد و بدیکری تفویض نشود و اگر خوابه
 موضوع خود اینجا مانند برای خوابه صالح امر دیگر تجویز باید نمود که آدم کار
 از رعیت اگر مرضی شریف باشد خدمت برسند تا بر آمد کار متصدع بگردد

نخواهد شد اگر چه دیوان صاحب من در مقدم هیچ نوشته اند لیکن آنچه
 اظهار کرده است است پچاره اینقدر پول از کجا سار و که خدمت مردم کند
 اینهم عادت او نیست که کسی بامید و ارسپی پیش او برود و مصارف او از طرف
 او نباشد زیاد و خیریت رفته است **مشم** مطرز حریر براعت و قبایست
 بلاغت سلیم الله تعالی مسوده و پیروزه دیده شد همه خوب نوشته اند بارگاه
 اللهم زد و لا تنقص لیکن آن مادر فحشه که حامل این امانت بود سخت کاذب و
 بوده است پس بر پر و زری شاد و روپیه ظاهر نمود و پیش من سه روپیه
 اینهم تصدق هر طرفه اینکه مهندسی کہاٹ از اینجا چهل کرده مسافت دارد مادر خطا
 پریر و زرفت و پیروز وقت ظهر اینجا رسید چنانم که این مسافت را در دو
 روز هیچ آب چالاک دوغده و هیچ ماده فیل سبک و قطع نمیتواند کرد
 و مساق چگونه طی نمود اینهمه بندش بود برای فائده خود دروغی چند بود
 هم بافت و پول از اینجا بر و یکروز در میان داده و متیکه طرفانی یعنی جانی
 که نقود برایش آورده بود رخصت نمود و نوشت که مکث بکند دست و پا
 شده اینجا آمد و جواب طلب نمود و الا بعد چهار پنج روز لطمانت خاطر که میس
 از بقیه خود بر آورده بیا میرسانید لیکن تعجیل طرفانی او را زود و مسافت
 مختصر آنکه و پیروز جواب متضمن این احوال نوشته بدستش دوام از همه عجیبتر
 وقت رخصت میگفت که خدا سلامت و ارو امید و ارا انعام بوده ام کفتم حالا
 معاف باید دشت و دوباره که می آید پرو و انعام یکجا داده خواهد شد و
 سکوت و زبیده در رفت آدم بر طلب دیگر این مسوده را شاپیش خود ^{بگذارد}

بعد سه چهار روز یا زیاده من بشماره و خط برای میر موصوف که می نویسیم
 مسوده را هم بخط ناپرسنگه نویسیانده داخل آن لفاوه میکنم یا اینکه حسب
 نقل این ابرو داشته باز نزد من بفرستید هرگاه ناپرسنگه انجامی احوال
 کرده بمن میدید من پیش صاحب میفرستم و در لف خط خود روانه میکنم و احوال
 تشریف آوری مرزا محمد صاحب دریافت شد در ضمن احوال ایشان لفظ
 برادر میر تقی فراموش کرده بودید تا دیر حیران بودم و میخندیدم آخر معلوم
 شد که لفظ برادر از قلم صاحب نرسیده بود بعد ذکر مدائح مشارالیه نوشته بودید
 که برادر زن میر محمد تقی خود ما هستند و می بایست که چنین بنویسید که برادر
 زن برادر میر تقی خود ما هستند احوال این بزرگ خانواده از مدت مدید بحال
 مهربان است من خود هنوز فارغ نیستم که بنیایم و سوا می این از فردا بنسخه
 معلومه استعمال خواهم کرد پس بهتر است که ایشان قدم رنجه نمایند
 رفته دیگر سوا می این رفته همی آن صاحب نوشته ام آنرا بشارالیه بنمایند
رقعه نسبت و هشتم مقدمه بحیش ملیغان روزگار سلیم الله است
 انقار یک فیل خود در سرکار جنرال صاحب مقرر شده فیل دومین که
 از خانة ثواب حسین علیخان بهادر خواهد آمد معلوم نیست که برای آن پروانه
 حکم بر کار بیخان رسید یا گفتا بهما بقدر پیامت بالایی شکله حواله مرزا تقی
 از نوکران صاحبزاده مدوح شده بود خداوند آنرا و غیر او امی پیام
 کرد و باشد یا بفراموشی سپرد بهر صورت امر فرشیخ الاسلام اگر
 برود و در باب بهر کیف فیل که از ما و شماست در شجاسوا می عموصاحب

۴۸
دیگری نمیتواند نشست آدم بر فیل و یکرا اگر یک فیل بساید خواجه حاجی خواج
عبدالله و میر عبداللہ را بایست شایند و اگر دو بساید بر فیل و یکرا خواجه صالح
و خواجه رحمة اللہ خان و میر تقی را سوار باید کرد اگر آمدن و فیل یقینی
باشد میر تقی را امیدوار بکنم والا برای او که باران گرایه طلب نیامد چو مالہ
انجام وجود است و این تحقیق برای منیت که مباد از انجا یک فیل بساید
و که باران بر وقت پیدا نشوند و اگر که باران را امر از طلبیده متر
بکنم و فیل بساید آنوقت در باب وادان از مروت بعید است این قلم را
بلا خطه جلب قبله و کعبه دراد و اینچہ مفصل باشد محققان برنگارید که بر طبق
تحریر صاحب چیزی بعین آید **رقعہ بست و رخم** نو ذمی زبان
سلک اللہ تعالی مسودہ خواجه حاجی خان و اجزای مزار الشرف علی اشیک
اقاسی بست رشم خان بست باید گرفت مسودہ بصاحبش باید
و اجزای مذکورہ را بحفاظت تمام باید داشت تا وقتیکہ آدم او بساید
اجزای مذکورہ دو جزو دوشش و رخت که یکی بست و دو ورق با
این از برای بست که اوراق مذکورہ بست مباد او برقی از آدم در
راه بنقید پس شمرده باید گرفت بخدمت امیر صاحب بعد سلام واضح
که شخصی دوا بخارشش درست نموده بچند کس داده بود هر کس باید
اور فائده کرد شخصی بدش آبلہ در خم و نشت در دور در بانصورت
به شد که اثری از رخم و آبلہ نماند حضور پانور و آغا صاحب مشفق سعی کرد
که داعی این دوا را بمالم مخلص تنہا بسای تو در از ششم عشر مثل در ہوا سی

سر و ظاهر کرده و پیش زرقب از غاص صاحب مخدوم بچوبه در میدان نصب کرده
از چار طرف بستند و همیشه بسیاری افروخته داعی را بنجامرستان و ند چهاوم
برای خدمت هم بودند باری بغایت الهی و واهم مالیده شد و غسل بجم حساب
و نحوه اتفاق افتاد لیکن حال من نیست که خارش و و چند و جای بخار خرم و سوز
پیدا شد ابوالعباس تلماش درم کرده است امروز از ترس انجا دوانا لید
و فرود ابرگر این دور این عالم و یروز و امروز مالیدم هر چه در ترس خارش اگر
رفتنی است خود بخود میروید و الا ایامت رفته است و ششم

شمع و و دهان ایالت سر بوستان جلالت سلک الله تعالی بعد شتیا قبا
واضح یاد که پریر روز که بست و سوم شهر حال بود و خط حضرت غلط و رفت
همی جناب قبله و کعبه نقاب بر و ارچه عذرانی و حصول کشته مطاب
مرقومه را خاطر نشان ساخت از احوال تازه اینکه درینولاز و وجه اتفاق
خود ما که اجتماع چند مرض بانفاس متعار عارضی سرد کار و شست تبارخ
نوز و هم صفر قضا کرده اهللا عا بتحریر و آمده و میان شار علی نامی که چند
روز در جوینی خانصاحب کرمفرما بطریق بهمانان فروکش داشتند و
نقل در بایمی لطافت هم گرفته بودند لیکن از ویواکلی کاتب سفید تبارخ
خطی هم صاحب از بریلی فرستاده اند معرفت مولوی حسین علی خان
پریر غزلبین رسید بود و لغوف است غزلبا می شاعره گذشته امروز
در خط والد شمای سچید و خواهد شد و آنچه در شاعره حال که در ریح الاو
پیش می آید دست میدید بعد ازین خواهد رسد غزلبا را یکجا بجمانیت باید و

وقت رسیدن دیوان بدست خود در عاشر پانزدهم خواهد نوشت و در تفرستان
 صاحب عالی شان شمارا بشکوه آباد وضع و شریف تامل و از بعضی ^{چنین}
 می فهمند که وقت رفتن همراه خواهد بود و لیکن اسی آنها بر صواب نیست زیرا که اگر
 این منظور داشت سند عزل پیشکار اول و نصب شادریوان بورد و غیر
 هر گاه فرستادن سند در بورد ثابت است همراه بروی کجا زیرا که کار و انان
 لغویت و از لفظ جمع در و نامراد فقیر صاحبان عالیشان اکثری را از کویکس ^ن
 اینفرقه متصف برایش نباشد و نزد بعضی فرستادن بشکوه آباد مسلم لیکن
 تا وقت بودن خود جدائی شما از قریب شفقت و محبت نمی پسندد این اسی بر
 راسی اولست لیکن بمقتدر مقام اعتراض است که صاحبان اکثری را با فرزند خود
 هم این محبت نیست که کار سرکار را برای خوشی خاطر خود معطل کند شتم او را
 بجایکه باید رفت نرفتند مگر وقتی که در بودن او پیش پدر حکمتی باشد
 بحال شمایم درجه است لیکن اگر حکمتی نیاید و هرگز نگاه نمیدشت ظن غالب ^{انکه}
 شمارا تقویض صاحب نخواهد نمود اما وزیر همین عنایت بحال شما داشته باشد
 اگر چه بد مزاجی صاحب نواز پرس شینده میشود لیکن هر بد مزاج با یک دست
 خود درست میباشد شاید میان صاحب و الامتاق عالیشان و صاحب ^ن
 که می آید و دوشی زیاد و آن باشد که هر دو را با و بکیران اصحاب آدم از طرف
 مصدر حرکتی نشود که و انایان او را بنا دانی رسوا کنند کونادانی چند خود
 بر و کیرند سوا می این هر چه میشود و سبب بخت و اتفاق تصور باید نمود ^{بخت}
 که از شما بعمل می آید آفرین باد و بس از حضور اقدس غایب سردر ^ن

فی بلاغت افرین من صلح کلابان بر روز جمعه یا دو شنبه بحضور خواهد آمد منتهی
 بهیم است تا دوپهر معلوم خواهد شد اگر روز و شنبه قرار گیرد محمد جمال باورچی
 نزد شمار وانه میکنم که امروز سباب ضروری حسب درخواست خواهد فرمود
 شام مشغول طنج شود یا فردا صبح حاضر شده مواد طنج را سرانجام دهد و شام
 بپزد و اگر روز جمعه معین شد اینجا هم ضرورت طنج داعی خواهد شد در نصیحت
 شخصی از اقربای لوی یا پیشش که در طنج مثل نامبرده باشد خواهد رسید
 بقلم آمده رقعہ سی **تکم** خواجه عالی جناب من خبر و دیگر خدمت میرسد
 باید گرفت و جزو اول حکم کالاسی بدبیش مالک بفقیر و باید کرد و چهارم
 از تم گرفته دور پیه بان کور باید بنشیند و دور پیه بشاه علیخان
 تخلص باید داد و از خانم زبور باید پرسید که خط دیروزه که در نام باره مرزا احا
 برده بودی بکه دوسی زیاده خیریت دوسی مذکور گری بسیار کرد و روز
 خوردم امروز ترک کردم آخا جب اینوقت نشسته اند یک بهل بافتا
 دو کس بد و آزه رو پیه تا اگر ابا و انفصال یافته بهلبان درین فکر است که
 شخص چارمین هم بهرساند اگر امروز و فردا بهر سید که خوبست و الالبین
 آینه او رزیده براه می افتد چون این کتاب هنوز ابتدا ندارد و لهذا ابواب
 و فصول آنرا بسرخ میقد تخیز رنگ کرده ام و تسیکه خطبه و هر چه بیع آن نوشته
 میشود آنوقت سرخها چندان دشوار نیست **رقعہ سی** **دشم** میرزای میرزایا
 خواهد صاحب عالی شان خط برای والد ماجد شما میرسد این را در عالم
 خوانده بطالعه عموضاج خود آورده صمغ بزیند و در خطوط داخل بچسبند

در ذاک بفرستید ز بهار فطر و بیکر بران نیتد اطالما نوشته شد زیاده نیست
 رقعہ سی و سوم ہر سپہر عالی خاندانی سلام اللہ تعالیٰ و زیولایہ
 شد کہ خانصاحب کرمفرمانج الدین حسین خان میخواہند کہ از نوکری دست
 بردار شوند اگر این حرف مقرون بصدق باشد و بشنوید کہ ایشان ہمین سخن
 آوردند و استغفای شان پذیرا شد شما نیز نوکری را بگذارید اینچہ مقصود شما
 بشما خواہد رسید خدا کریمست نیکنامی از دست نباید داد اینجا رسیدم
 مشورہ خواہیم کرد و اگر خانصاحب بمانند شما ہم بمانند یقین کہ شما پیش از
 نوشتن من چنین خواہید کرد و منہم از طرف خود صرفی نوشتہ زیادہ نیست
 رقعہ سی و چہارم خواجہ خواجگان و میرزای صفہان سلم اللہ تعالیٰ
 خط ہی خواجہ قطب الدین صاحب سر بازمیرسد بجمع کر فہ تلفوف خط
 خود روانہ فرمائید چون خط مولوسی غیر علی ہمان جواب خط من بود و فرست
 ہم دست نداد لہذا خط برای ایشان بعد ازین فرستادہ خواہد شد امروز
 بہین اکتفا و زیدم و امر فرخانہ بیست سال اللہ خان صاحب میروم فردا
 و پس فردا اینجا خواہم بود این بار توقع سفر نیست آئندہ یا شہمت
 رقعہ سی و پنجم خواجہ صاحب والا قدر منبع الکمالات مرانہ وقت
 آقا صاحبان مکرّم لطف نشان را میان صاحب یا و فرمودہ اند چون
 در عالم رفاقت ہر سن مجبور است چار و ناچار باید رفت لہذا نوشتہ شد
 کہ امروز منہم شام نزد شما بلکہ ازین نزد تر میرسم و شب بہا اینجا پیجویم
 فردا و شما و امیر صاحب و مرزا محو صاحب بخدمت آقا صاحبان می

۵۳
محمد ابراهیم و جمیع محقولین و بنابر اطلاع کنکاش یافت

لفظ پرستان بابای فارسی مفتوح و راسی بی نقطه کسور وین بی نقطه مکان
و تابی قرشت و الف و نون که معنی جاسی بودن پر بهادر شعار ریخته و افسانهها
باید در بر مان قاطع باید وید معلوم نیست که در فارسی هم صحت دارد یا سانه اهل هند

است و از دور و ز فیل کوچک از راه رفتن مغدور و فیل کلان اینلبان
بی اطلاع برای آوردن نیشکریا چیز دیگر از ششم چار و برده شام خواهد آمد لهذا

برای سواری مرزا محمد صاحب میرسد و آدم بجانه میر محمد تقی خان ز قشمت
ایشان هم می آیند و اگر پیش از رسیدن آدم بنجاس نفته باشند بخیر است

وزیر خان صاحب از طرف من التماس باید نمود که اسپ خود را اعطایت فرمایند
موصوف را اینچار ساینده بر خواهد گشت زیاده خیریت رقعہ سی و ششم

خواجہ امامی صاحب بوجاق بدتہ العربیہ پنجگون پنجون بسیار رنگی که فضیلت
کوک فی خوابش مرزا جعفر صاحب اتی کور باقی بی مشتاق بار لارامل سیر
بو کیشینی اتی تاشور تیکه بنجاب قبله و کعبه عند الفرصه عرض باید کرد که هر دو

فصل برای سواری بعضی بنجاس بار اده شنیدن غناسی میر معلوم ضرورت
زیاده خیریت رقعہ سی و هفتم خواجہ ابوالحسن در یافت نمایند که باری

مار اوید بر شماند ایند که همین عموزاده من سبقت ولی اللہ است دیگر این
در پیسه کمان ببر که نهالی است و شاید که پتک خفته باشد و اینها از آثار

فیض است حالا باید که اندوخته خود را باطاب بکنید که درین شادی صرف کرد
آید اگر خسته باشدید که بکلمات چوب و شیرین روغن نماز باید مسیح

باید که خسته باشدید که بکلمات چوب و شیرین روغن نماز باید مسیح

دست بردار نخواهم شد و ناچه میدانم که شما دارید یا ندارید از هر جا و به هر طور که بپسندید
ایندپول بیاورید که باراکار بارقص و سرو دست پلاژ و شمارا بشما بخشیدم زیاده
رقعه سی و هشتم خواجه امامی صاحب سلمکم الله تعالی فردا صبحی بجناب قبله
و کعبه یعنی جد مجد خود عرض باید کرد که پیش از سپهر یک قیل آمده زیر سبزه است
شود تا بروقت محنت انتظار بلاسی جان نگر و من مشب نیتوانم فردا وقت
سپهر مستعد این اراده می آیم مسوده از میان حاجی گرفته باید فرستاد و چند
دانه سپاری هم بدست رستم بپرستید زیاده خیریت **رقعه سی و نهم**
خواجه امامی صاحب در یافت نمایند که این وقت از حضور رخصت کر بلا که طلید
فرمودند که پس فردا نوا بصاحب اول صبح اینجای آیند و فردا ضرورت
تحریر و نتخاب خلائع و اصح خواهد شد از خجبت هرگز رستن صاحب انجامنا
نیست این نهم بر روز دیگر بسیارید هر چند زنگها رختیم قبول نگر و ند مجبور
بر دهم لیکن فردا وقت سپهر آمدن صاحب برای دیدن حسن و ترد
نجان ضرورت پس فردا وقت نماز که آفتاب بر نیامده خواهد بود بدو تنه
تشریف خواهید برد **رقعه چهارم** خواجه امامی صاحب سلمکم الله تعالی
علوم غیبت که آن سیدزاده مسکین مسافر دیر روز هم آمده بود اگر نیامده باشد
غیر امروز بر وقت پیاید گفتگو باید کرد و اگر دیر روز تا شام آمده باشد جواب
سوالی که طلی شده باید نوشت و اگر اینوقت هم اینجا رسیده باشد هم
رستم نزد فقیر باید فرستاد زیاد و عمر کم طویل و عدد کم ذلیل **رقعه پنجم**
خواجه امامی صاحب سلمکم الله تعالی سید جزوا از رقعات ترکی لاله امرت

فرستاده اند اگر نقل اینها گرفته خواهد شد اجزای دیگر هم خواهد رسید و اگر در زمین
 درس میگیرید وقتیکه اینها را تمام میکنید باقی اجزای هم طلبیده خواهد شد و اگر
 در وقت واحد میخواهید این را باید گرفت برای باقی قدغن خواهد بود و خطیکه
 فاضل نجم الدین خان تفویض شام نموده بود و میان راضی حسن طالب علم بر کجا
 طلب نماید بلا تکرار باید داد فقط را نگان در برمان دیده معنی آن باید نوشت
 و نسخه نقل شده از خط مولوی منیر علی دیشب نصیب ما شد لیکن مضمونش بخاطر
 دارم نمیتواند است که قصب الزریه و بلیه سیاه را شب در آب خیسانیده و
 آب جوشانید چون بنصف آید بایده و صاف نموده باید نوشید و از اول صبح
 و پنج سنج و سیاه پر نیز ضرورت و خذ هر قدر که پرید و غن شش باید خورد و شام
 همین عبارت را با خط مولوی صاحب مقابله کنید اگر برابر آید چه میر و سید علیخان
 بگویند که نسخه هفت والا در همین کاغذ بنویسید اینقدر جا برای تحریر یک نسخه
 کافیت رقعته **دوم** برخواهد امامی صاحب مخفی نماید که دیر و زرقه
 آقا صاحبان در جواب مقدمه مرزا بند و صاحب آمده بود و بخدمت میرسد
 باید نمود صاحب من این احوال را در پیشین خواهد کریم الله خان صاحب باید
 اگر مرزای مرزور اینقدر مبلغ بعد تحقیق احوال از صاحبخانه آقا صاحبان برسانند
 آقا صاحبان هم راضی شوند چه مصالقه و الامن و شاهر و و رانته مان
 نقد غنیت و بکر خیریت پوشیده نماید که فاعین و لام میرانی شریک
 جمع صنغیائی آن نیز همین حال وارد پس آدم باشعور را باید که جمع مصدق
 صحیح از آن مقل و هموز و ضاعف نباشند همین وزن حساب نماید و صحیحها

مقابل صیغها بسازد خواه از باب ثلاثی مجرد خواه مزید فیه مثلث است اینک بر گاه سی
 پرسد که ضربن بر چه وزن است تا مل کند که درین صیغه بر اصل مصدر که ضرب
 است تاسی قرشت مضموم و نون مشدود زیاد است بر گاه همین تاء و نون را
 بر فعل که میراست بقرائید صیغه ماضی جمع مونث حاضر میشود همچنین در استکمال
 فاعلین و لام را ملاحظه نماید و بگوید که استکمال بر وزن استفعال است که
 بر چه در استفعال بر فاعلین و لام زیاد است در استکمال بر کاف و میم و لام
 خواهد بود همچنین نظار و انتشار بر وزن فاعلست و نجاد و انقباض بر وزن
 انفعال است و اگر در میان افعال و انفعال التباس افتد مثلاً لفظ انتهاض
 را مانع اینم شخصی پرسید که انتهاض بر چه وزن است باید که بگویم که اگر انتهاض
 نهضت انتهاض بر وزن افتعال است و اگر صفاش نهضت انتهاض بر وزن
 انفعال واقع شده و در باب افعال بجای تاسی قرشت طاء حلقی و ال
 می آید همچنین الأعلی بر چند صیغه افعال باشد که امر حاضر مونث است از
 باب افعال و تاء اعلی بر وزن مفاعلی که مجموع مفاعلی و یاسی مستکلم است مفاعلی
 صیغه مفعولست از باب افعال و بحسب ثلاثی مزید فیه در قانون مجد و باید
 رفعه چهل و نهم بر وزن حلقی نوشته نزد بعضی صاحب فرستاده شده
 اگر ویر و ر و اند شده باشد که خیر و الا بر و و خط امر و زیافر و لیا بد که رو
 شده و المخلص در وزن خط و یگر از شانزده نقیر رسید و عرضی که براسی جید امجد
 بود نیز بطالع و آمد امر و ز که نوزدهم ربیع الثانی است و عمر و ز شنبه
 در حضور ز و و شش و نیمه و طعم است زیرا که فردا مرزا سلیمان شکوه

بیاید و اتفاق ^{خوب} اگر گرفته اینجا خواهد آمد و کیشبانه روز مع زن و بچه بسوز خواهد
 رود آندرون و پرون هر دو جا صحبت قصه و سرود منعقد خواهد شد لیکن امروز
 حد چاره روز پنجاس میر و مریب رفتن اینکه چون این صحبت رو بروی بر قضا
 قرابت دل کو را میکند که تنهایی دوست هم زبان خود مثل ناپرس که انجا
 سووب و خاموش نشینم اگر چه نجاسواتی من احدی نخواهد نشست لیکن من
 یک کس بی قلیان و آب و یار موافق چه میکنم بعد سه چار روز که جناب عالی دعا
 جاکه و صاحب کلان بر سبیل بدیشت یا بالاتفاق خواهند آمد البته در آن جلسه
 شریک خواهم شد زیرا که این هر دو و الا جناب زیاده از چار کهری نهایتش
 خواهند نشست بعد ازین مایتم و این صحبت و این همه اسباب جناب ازین سبب است
 مرزا جهانگیر شاهزاده را امری بوده است در شاهجهان آباد چون حاکم شد زنی
 از راه رشک زمین نشین شاهزاده موصوف کرد که این بچه که در شکم دار و اثر است
 چون اختیار خصما اطفال را زمین کوشش است و در کرسیج و مقدمه زن نزد صاحب
 غرت بسیار ناز است مرزای ممدوح قصد کشتن او کرد ممتاز محل که مادر شاهزاده
 باشد او را پنهان کرد و من بعد با حضرت نعل سجانی و نواب قدسیه اللود
 حضور آمدن نعل نشوره نموده اند از او نام گنهنوز و صاحب عالم خود ما کرد که
 از آن آفت مصون نماید و غمخون خط ممتاز محل سعی صاحب عالم بهادر این بود که
 از لیکن این زن متولد خواهد شد آنرا شاهبقر زیدی خود بگیرد و نامش مرزا مهرزنگار
 چون عالم آمده بود بعد دو ماه و چند روز وضع حمل اتفاق افتاد لیکن بجای
 پسر پسر مرز جهان محمود بانو پیدا شد چون این دختر اولین فرزند آن شاهزاده

موصوف هست و سوا می این زر کار با یکدیگر چنین بنا کنند چنانچه شد که هزار و سیصد
 شادی دختره صرف باید کرد و مرزا سلیمان شکوه بهادر را با اهل و عیال و
 دام اقباله و صاحب کلان بهادر را جدا جدا و عجب باید ساخت این هزار و سیصد
 باشا نزاوه مقدم الذکر فرستاده بود باین کمان قومی که پستور خواهد شد لیکن
 نوشته بود که این پول را در هر دو صورت بمصرف باید رسانید تمام شدین ^{مطلب}
 دیگر اینکه مزاج من بفضل الهی قریب صحت است خاطر شریف جمع باید و ^{شست}
 این بار هم در عرصه که همی جد بزرگوار نوشته اید و وجاع غلطی یافته شد یکی از ^{شست}
 تعجیل است چرا که همان لفظ را در وسط پیش ازین در همین خط صحیح نوشته
 اید پس کمان غلطی سوا می این نمیرود که در جلوی خیال نماید و آن نیست که شاد ^{شست}
 منشی محمد علی صاحب کجا با این صورت نوشته که با منشی محمد علی صاحب که دوست
 خان صاحب هستند ملاقات شد این خود معیوب نیست بلکه سسر ایا صحیح و جا
 دیگر نوشته که باز از منشی صاحب موصوف ملاقات شد این غلط محسن است
 لیکن چون شما این مزاج را خوب ملی کرده اید این خطا از راه سچلی نیست
 اتفاق است و جایی دیگر که غلطی دوم واقع شده سبب آن عدم معرفت بحال
 است و آن لفظ سقا است که شما آنرا سقا نوشته اید مخفی نماید که سقی بکن
 تا به سقی آب دادن آمده و ساقی اسم فاعل آن سقا میفهمد سقا بر روی ^{شست}
 لفظ ساقی حالاً بمعنی معشوقی شایب در شده باشناس تمام بخوار است و ^{شست}
 در شده کم است بحال میاید لفظ معنی سقا بمعنی مستعمل شده و ^{شست}
 شده است شخص مسلمانان که مشک بدوش میروند و الا که خانه بند و دیگر بر ^{شست}

کرم سرچاه و بهر آنکه شب آب ساقان نخوراشند باید که سقا کنند تا بنگین چینی نیست
و اینها را در محمول عرفی تصور باید نمود که از معنی اصلی خود برآمده زیرا که این
دو معنی لغتاً یکبار و بزرگ هم متفاوتند شد با جمله سقا از باعث شهرت گرفتن
بلفظ معنی شخص مسلمان مشک بردار بر دیگری اطلاق نیاید زیاده خیرت ایشان
دیون ابوالحسن بنی نصاب از باعث تادسی ایام بخاطر نمانده است که حساب
بهتان را در وقت بقیه طلاق بستن از من میسرند من در لکنه بود و بر روی مزارعی
مجموع برای تفریح طبع از شخصی پرسیده بودم چهار سه چهار روز تا مل کرد و دیگر
زود برآید رسید این حساب از روی قاعده غلط است زیرا که موافق قانون
حسابی در حدی که جفت است جفت مجموع طاقها میسوزد طاق مجموع طاقها چون
صد جفت است و هفت طاق هفت جفت در آن کنجایش واره هفت طاق
و نه طاق و سه طاق و پنج طاق در آن میسوزد خطا بهر شک که درین روزها
مخدوم کرم آقا محمد صادق خان صاحب نام ایشان گنارام گذشته اند لطیف
این مکتوب است مطالعه باید نمود **قعه چهل و چهارم** مخفی نماند که هر روز که
شهر حال در روز شنبه بود آخر روز ترپ بعصر خواجہ عبداللہ کہ از سبب قرب
جونی چایونی بدو نماند صاحب عالم بهانه اگر آمدن خود برای درس عربی نزد فقیر
نکرده اند آمده و عذر شاکی پیدا کرد خود نوشته بودید من و او نزد بعد مطالعه
نماید که شکر بر ریج راضی بشوید هر چند من در خط خود این ایما کرده بودم لیکن
رسیده بود که شما از جواب این گفتگو بران نمی آید و نیز درین گفتگو از من شرم
بخیزد بنحاصه و قیام والد ماجد شما اشاره نموده بودم که در هر خصوص انامی

وخواهد امامی باید نمود و اگر دل نخواهد به ازین دو دختر بمسری به شتابانند و مستعد
که مرضی صاحب و ریافت شد سی درین امر بچاست اگر چه بحسب ظاهر خانه واری هم
خوبیت لیکن واصل خود را داشته و در بلافاصله متن است هر کجا طبع شما نمیشود و
در نتیجه که اصرار چه ضرورتی مشهور است آنچه بخوبی پسندی بر دیگر می پسندنی
الواقع سهره بسرتن و دوباره خود را رسوا کردن هیچ لطف ندارد و کوهنورد
شریف بانچه رسید و لیکن عده العمر با نیصورت بمسردن هم خوب نیست چینه
ضرورت خواهد شد یا کدام دختر شاه پیر ایشاه بر و بار بجان پیری و سبز پیری
شما میشود و بر آفرین به فهم شما خوب نمیده اید و طریقه مال اندیشی بکار برده اید
ادم بر قصد و یکرانیر دم عجب مردم غیرتی هستند که بر شما فرمایش چیز باکر اند
دکال بی آنکه آنها ضامی شدید از طرف شما بطور آید اداسی ز قیمت آن در غیر
در نیصورت هر چه باها رسید است مال باای شان شد زیرا که آنها ضامی شدید
چه که اماسی طلب قیمت هم از نیطرف محال نماید و یکر احوال نیست که خانصاحب
مکرم و الامتاقب تاج الدین حسین خانصاحب صدر و پیه در ربیع الاول منجمله صد
روپیہ دانیده ولایت علی خان بایت دیوانچند داده بود و در یکی مبلغ معلوم
نثار علی نامی در قرض خواهد امیر خانصاحب برود و صدر و پیه دیگر که در ربیع
طلب دارم بنور صورت حصول ندارد از قیمت که بنایب ممدوح است و یکم
رو نه کا پور شدند و از انجام اینجور داده فرج آباد دارند و سه روز است که حکم
شان خانه نموده شد بنور جوشن رسید سبب انجانانصاحب جواب آن هر کجا
مباد آورده من خواهند مرستاد من امروز رفته خدمت ایشان فرستاده

دان رقیع ^{مضمون} دره است که ویر و ز خط خواجه امامی باده بود بندی بخدمت ملاز
بشته اندیشان هم در بواب سلام و اشتیاق بشما نوشته بودند در پانزده رویدیم
پسید بعد و معلول شدن نزد خواجه قاضی صاحب خواهم رسانید جناب مدد
و کوزه را خرید و صحیح نموده نزد شما خواهند فرستاد که بآنروز که برسد شما میدا
من از شما هم نازک مزاج ترم هرگاه شما خانه داری را که لذت زندگی موقوف
به نیت کوارا کردید و دانستید که مادام ^{المیوه} در ریخ و بلا گرفتار خواهم ماند از
پیشتر که یک ورق این نسخ را ملاحظه نمایم لیکن در جستجوی نسخ و پسند
پسند زقاقت خواهم کرد میدانید که ما مرد من شاه پیر اما در قریه انیسگایم
را کجا سه روز مانع تصحیح کتابهاست و در بار شجره الامالی که تصنیف خود نوشتید
م و بار از غلط و صحیح ان اطلاعی ندارم و دیوان قتل در ریای لطافت
اشان نور پیش خالص است این بار که تشریف می آرند میگیرم روزی خود
بفرمودند که هر سه نسخه امانت خواجه صاحب حاضر است بگیرد لیکن در ریای لطافت
یکی از دوستان من برده است بعد چند روز که می آیند آنهم خواهد رسید اما
نهای مذکوره را نزد خود تصور نماید **رقعه چهل و پنجم** خط بحت مزایه
شامز در جم دیع الثانی ^{۲۴} هجری روز چهارشنبه بود وقتیکه در باغ بندین که از
یاد آخرین مرمت شده و آواز ابیان در ایام ورود خود باراده است بر
بدرشته ای وقت عصر بخا آمد من و سایر سکرانی طلبند بیات مجموعی بنده
در ^{۲۵} هجری نامی که از چوکی ^{۲۶} هجری تصدق خدمت قاضی صاحب می خوا
بسیار ^{۲۷} هجری بود و در آورده به سجد و او در ^{۲۸} هجری این ^{۲۹} سال

آنچه حواله قلم نموده بودید درین نشین شد اما صاحبان نیز نام در دنیا میستند هم
 نمودند و آنکه در طقانی خود بخود حکم ننخواه کردنی آنکه شالیه را به پیش رسید و چقدر
 که بهت روید اینجا که نشید و باقی اینجا فرستادید کمی پیشی وجه معاش و نشین
 و اتفاق است آدم همان است که نان بقوت بازوی خود بهر ساند و الا یا نه
 که او را انسان میپرورد و آدمی زاده هیچ تفاوت نیست نان پدر خودن سوا
 ایام طفولیت بکار آدم نمی آید و بر پدر چه موقوف است که نان آقاسی شنبه بیرون
 برای سفیرتان زن سیرت است آقاسی شنبه بپدران است که کسی را پدرش
 گفته مثل خواججه سیدان که مثنی را پس خوانده پدرش میدهند و عمود خانه
 و پدر زن هم از همین قبیل است بلکه نانی که برنج بدهند آنهم قابل رد است جان
 بجان شما که این سی روپیه را من سی هزار روپیه میدانم بلکه بران سی هزار روپیه
 که بآلت بدست آید صد و رجه شرح دارد و تفصیل حال بعضی صاحبان دوستان
 پوشش و پلاؤ خورد و اینجا مناسب نیست شما حال آنها بخوبی میدانید خدا آن
 و پلاؤ دو کوشتی که بان بزرگواران داده بود نصیب ادنی غلام شما کند
 شکر که قدری اطمینان نصیب شما شد آئینه هر چه بخت و اتفاق رو خواهد بود
 نمیده خواهد شد یک خط طوبی مضمن عسارت رنگین سر بیج الفهم خدمت آقا
 نوشت و بلفان سپرده سر باز نرو من عاویس احوال خیر مال خود و شدت
 بخت ایشان بفرستید **رقعیل** و ششم خواججه مکریم سلمه الله تعالی
 نزد یکی لطف نامه خان صاحب مرقوم پنجم **بیت** طلب خدی بردار و خود
 بود لیکن چون در خط جناب ممدوح قید خدمتکار جوان بودست این بیت

آوم حضور و جوانی متعذر شد و معذرت بغير خرج راه کسی اراده نمیکند خانصاحب
 نسبت به بود که هر چه برای خرج راه و کار شود از مرخصان علی باید گرفت چون آوم
 نزد میرزا بود رفت است سبحان علی خانصاحب از کانپور حقه بردار و چون حکام
 بمین پوری فرستادند حال حاجت آوم دیگر نیست ازین سبب دم شو ماندم و
 با قریب یک راکه حامل نیچط است یکم و پید از پیش خود او در وانه آن طرف متوجه شد
 چند تا سپاری خوب هم میان حاجی حواله او کرده اند باید گرفت نیستند که ^{کلی}
 و علوای سویمان هم حواله او سازند من منع کردم گفتم بعد ازین بدست کدام آوم
 خانگی خوابیم فرستاد چون در خط خانصاحب مرقوم بود که من بمین بودم می
 منم آوم نزد برابمین پوری فرستادم اگر خانصاحب انجا هستند آوم نامبرو
 بخدمت خانصاحب خوابد رفت این خطر را خانصاحب نزد صاحب خوابند
 و اگر خانصاحب بنا بر ضرورتی هنوز در پرکه تشریف دارند نزد صاحب حاضر
 خواهد شد شما اورا بخدمت صاحب الا و دمان برسایند و بنقید دیگر عرض
 کنید که اگر حقه بردار سوای آومی که از کانپور آمده است در کار باشد بحضور
 والا خیر ظلالی حقه بردار بهر ساینده بود لیکن وقتیکه دریافت شد که حقه بردار از
 کانپور بحضور رسید و زبیر ستادین او مامل نمود و هم عرض باید کرد که غلامی
 الا تبت تبوتی با رزی که طعام انگریزی و هندوستانی خوب میزند و سرگرم است
 هر کله در سبب آید روانه میکند و حاضر بود که با قریب یک نام دار و نیست که
 همیشه زاده از سی تهاست سی و دو سال نیست و در سخن چند قسم نان ساختن
 حلویات و مربیات هم مهارت و دست دارد لیکن نوکری در کار داران گاهی

هر دو را یکجا خواهد فرستاد معلوم نیست که نسیخ مقرون بصدق بود یا نه نقین
 بروغ نباشد چرا که این صاحبان باقی النسخه خود را از من پوشیده نیندازند ^{المختص}
 معلوم نیست که همین خط صرف فرستاده آید یا زر هم آمده است من هنوز عرض ننگا
 امی جدا مجد خود نوشتناید ندیده ام بعد ازین خواهم دید نزدیک من دیدن
 و ندیدن آن هر دو برابر است کاربرد یافت صحت و سلامت بوده است آنچه
^{و المنه} که از آمدن نسیخ مراد می که بوده بر آمد چون قاضی صاحب هنوز در نجاش
 و خانصاحب قبله در چهارونی از باعث بعد مسافت و آخر شدن روز خط امی من
 برستم حواله کردند و عرضه از نسب خوانده نشدش آنوقت اینجا فرستادند
 این از دو حال بیرون نیست یا رستم وقتی نزد قاضی صاحب رسیده است که
 نزد خانصاحب و قبله چهارونی میفرستادند یا پیش از رسیدن او خط امی من
 خود نگا داشته عرضه اروا نه کرده باشند و خانصاحب از باعث غروب شدن
 فرستادنش نزد من موقوف بر امر فرد داشته اند نقیبت که غالباً یاد چون شاه
 هیچ مطلبی در خط من باقی نماندارید خاطر من جمع است که در عرض هم مطلبی سومی
 بندگی و سلام و دعا نبوده باشد ^{هم} بر احوال دیگر تاج الدین حسین خان صنا
 میر غلام علی ^{دو صد} و ملازم حضور نویسنده مشایره خانصاحب صدر و پید از غلام علیجان صاحب
 و پید خرابیافته خانصاحب خود نگا از نگا ندیدن میر غلام علیجان صاحب گذاره خود درین مشایره
 عازم و کن ^{یکم} مهدی بزرده اصناف و ایما خدنی از خدمات مستمال نموده کا داشته است باید
 لیکن بچیک ازین ماجرا بسلام حضور نیست الا سجان علی خان که بلا فصل بر
 وقت دویدر ^{نفر} میزند نیست احوال این صاحبان مقدمه و بجات ^{بصورت}

الهی حسب دلخواه درست شده برای تنظیم بعضی امور خصیصت همذره بجا
 خواسته بودند حکم شد که برای یکماه برود و بنا بر ضرورت با صاحبان عالیشان
 هم ملاقات کند لیکن با صاحبان لکهنویک قلم ملاقات موقوف است برآسی
 دیوان و در ایام لطافت و هفت تماشاکه نوشته اید از خانصاحب گرفته چو
 قاضی صاحب کرده خواهد شد لیکن در ایام لطافت برای چند روز شخصی از
 دوستان خانصاحب برده است آنهم بعد چند روز خواهد آمد و کتب اربعه یعنی تقسیم
 ملاحظه الله و ابواب اجماع و ترجمه شرایع و حق الیقین بتلاش بهم خواهد رسید هرگاه
 جاتی سراغ بدست خواهد آمد قیمت مشخص کرده برای زر نوشته خواهد شد و کج
 خیرت **رقعه چهل و هشتم** از چهار پنج روز جواب خط شما نزد والد شما
 فرستاده بودم خداوند از چه سبب روانه نشد امروز که سه شنبه استم **جمله**
 است وقت عصر خطوط بذاک فرستاده خواهد شد دیروز وقت عصر آدم
 آقا صاحبان مخدوم جواب خط شمارا که آورد در جزو ان نگاه هشتم در خیال
 من این بود که آن خط اول خود روانه شده باشد حالاً فقط خط دیگر باید بود هرگاه
 باید این خط را در لف جویش باید فرستاد اینوقت زبانی میرحید حسین نامی که
 از والد ماجد شمار قهاسی دعی استغاده میکنند دریافت شد که خطوط من پور
 از روز آخر روز روانه خواهند شد این را که شنیدم خط مغوی الیهادین رفته
 پیچیدم حالا مناسب غیبت که شما این بار در عرض جد بزرگوار خود سلامی
 برای من نویسد باقی معاف کردم آینده خواهیم فهمید عوض خط من خط طویلی
 بخدمت آقا صاحبان مخدوم نوشته در لفافه پیچیده بغیر مصحف نمودن بفرستید

خط بزرگی العابد منبری الیها و شکر الطاف شان بحال خود و خلوص و بندگی خود را
 بنحوت شان ایبارت دگش نویسد زیاده خیریت **رقعه چهل و نهم** سبحان
 طبیعتا خط اسمی امیر صاحب میرسد بکریم خان خواهید داد فردا دور و پیه هم برسی
 این گور نیز آنچه خواهد رسید حساب دور است بنیدانم سه روپیه است با دور و پیه
 باشد مفصل بنویسد دیگر آنکه در رقعہ دیر و زده صاحب یک لفظ خلاف محاوره
 اهل علم بود شاید نزد عوام درست باشد رقعہ جنبه های رسد ملاحظه خوانند
 که اصلاح هم در همان است دیگر اینکه از رفتن وزیر صاحب من بسیار خوش
 فی الواقع مکان بی رونق میشد منم منجوستم که جناب قبله و کعبه انمعنی عرض
 لیکن از بعضی موانع سکوت و زریوم احمد شد که خود بخود بخیاں رسید **رقعه چهل و نهم**
 بلبل شاخسار برعت و قمری سردستان بلاغت سلمه الله تعالی مسوده
 نموده فرستاده شد بسیار خوب بنویسد باین **بنیاد ضعیف و چک و چانه غیر**
 معتد به انتقد غنیمت است لیکن مراعات بسجج که آنرا قافیه نثر گویند در بعضی جا
 بخوبی میکند و در بعضی مواقع از سبب عدم معرفت بعلم قافیه راه صحت غلط
 چند ورق متضمن بیان قافیه در چار شربت است و منتقد در درایمی لطافت
 از و الابد ماجد خود استفاده نماید مضائقه ندارد و اگر خواندن آن موقوف بر
 باشند این باریکه می آیم جایتکه از احسان عربی سه ورق منخوانید و دو ورق بخوانید و یک
 ورق باکم از قافیه خوانده باشید **رقعه چاه و نیم** مخفی نماند که خطوط مر
 بارم ریج انسانی **۲۴** هجری ویر و روز که هفتم شهر مذکور با سنین صدر بود رسید
 پس از شب گذشته بود که بعد از بطلان در آوردم سبب دیدن خطوط بعد

اینقدر مدت شب اینست که پریر و زک از مشاعره فارغ شدم چه می بینم که فیصل برای
 بنا بر ضرورتی از حضور رسیده است بلا تکرار سوار شده بنیجا آدم و ویر و زوقت
 عصر رستم با تخماس و ستادم چون یکدیگر و کار دیگر هم متعلق با و بود تا دو که پستی شب
 گذشته نیامده بود و من آنوقت چیز خورده پس سوز دست قلیان کشیده بودم
 که باز حضور پر فوریا دفرامود نمود چاکری دیگرانجا در حال و مقال گذشت بعد از آنکه
 پرون آدم رستم نفاذ خطوط بمن سپرد و سوا سی خط و الله محمد میر دیگر خطوط را
 حواله بنظر کردم چون صاحب پیش از مطلب در خط اسمی فقیر مستفرا حالات تمام
 شده اند بنهم اینجهنم تحریر میکنم نیست که مزاج من همیشه تاب گرمی نمی آرد و من
 پیوسته مراعات نمایی بکار میرم علاج خود را همین تقلیل میکنم اگر بعضی چیزها
 و بعضی اغذیه عادت بکنم غیر سم که مبادا معده ضعیف تر شود و از نغمای الهی
 نصیب بمانم لیکن اینقدر هم نیست که اگر تب بکنم فلفل سبز بخورم یا دیگری اغذیه
 مثل شنبلیله و غیر آن حال پر نیز خود نیست که سچاره مولوسی مصاحب علی بزعم خود
 آتش مزاج داشته گاهی کرد با و بنجان شنبلیله و دیگر چیزهای حار و لطیف نمیکشت
 همیشه سفناخ و لال ساگ و خرفه و دیگر بتبدل میخورد و آخر سچاره و فته جلوه
 نایج سپرد و گویا در دنیا نیامده بود پس منای هر چیز موقوف بر قوت و استعداد
 که در اصل دارد است بنیکه مدت سپری شد تمام شد خواه جا و باشد خواه نبات
 حیوان یا بجمه من پاری ندارم خاطر شریف جمع باید داشت و عرض کردن برای
 تنخواه بحضور عالی صاحب و الاجاه کمال و انانیتی و دور اندیشی است من بنقد
 که اشاره در خط اول کرده بودم برای آن بود که اگر از کسی بالا بالا دریافت شود

مضائقه نذارد و الا سوا می این گفتگوی سخاوت چه مصرف دارد بلکه با دیگران هم گفتگو پیش
قبل مناسب نیست شاید رفته رفته بصاحب الاشان برسد و انکار نیابت شکوه
عین او را کرد و حال امن در هیچ امری بصاحب نخواهم نوشت بخدا که آنچه در ضمیر من
شما انجام بعمل می آرید بلکه اینجا چاره گهری باول خود مشوره کرده و گنگا شها سنجیده
بعد دور کردن قباچ امری قرار میدهم و شما پیش از آنکه من بنویسم بهتر از آن کار
پس مقابل با شما خطا است که تا نید روح القدس همراه شماست انشاء الله العزیز در
سفر ملاقات خانصاحب لضبب آنصاحب خواهد شد تازه اینکه چون درین روزها
شاهزاده مرزا جهایکه درین ملک آمده است ویروز صاحب عالم بهار در و من شیرینی
و کان کولی و خیرهای دیگر برای او بجا پنور و ستاره اند میر یوسف علی خان کابل
حضور و با هر سنگه تا لایق شان شده رفته اند سواری مرد و سپ است و دیگر تو رک
همگی بست آدم همراه دارم اول بنا بر سنگه گفته بودم که بهمین هیات کدای تنها برو
پهلوتی کرد پیش بهمین است که مرد که از مدتی کردن طمع بربغ غیرت و استغبار برده
شبی بروزمی آرد و ناچار میر یوسف علیخان را تجویز کردم لیکن حضور و الا نظر
بدر صورت بنا بر سنگه را هم همراه کرده تا یکروز که اتفاق نکش افتد وقت سوال
بپیش از قاضی تعلیم گران شان باشند دیگر اینکه غارت نکره مقصود کو بهیوسته
بشود و حضور مدتی باید که تمامی رسد اگر چه ترک شهر موجب بیخ و حایست مدتی
ایستادین و حکام هم خوب نیست تازه اینکه سابق شخصی بسن بست و سوال
و برنی شما پیش من برای صلاح مسود با و در یافت نسجانی تالیف نموده من
دردن سوال او را کرده بودم درین نزدیکیها شخصی او را بخدمت خان

اور وہ چنانچہ چار شربت را تمام کر دہ نذر الفصاحتہ شروع نمود بہت مسود ہمارا
 بہم قاضی صاحب دیدند و میگردیدند کہ مرد کہ عجیب بد ذہن نازشیدہ است و جلا
 مناسبت با تخریر فاروق الفاطمہ سہیل فارسی را نینداند تا بالفاظ عربی چہ رسد ^{شاید}
 پس شریف بیعتہ خدمتکاری ملازم او بود چہارہ دست بستہ استاد و عیشید ^{مثل}
 افکار کار میگرد و اونچال را کہ معاینہ نمودم خون از چشم من بارید کفتم این نوکری را
 بگذارد او بجز و گفتن ہر چہ کفتم بعمل آورد و حالا چہار روز پیہ از حضور پر نور برای او مقدر
 شد و یک تنخواہ ہم باقتہ یکپاس روز بر آیدہ پیش آغا صاحب آوہ می شنید
 و وقت عصر میرود و بعد چندی داخل خواصان حضور کہ این منصب منصب امیر زادہ
 خواہد شد شاید آیند کہ بر خواصان حضور مختی نیست و غرت ہم در چشمان کم
 رقعہ **چاہ و دووم** مخفی نمازد کہ امروز کہ ہند ہم ربیع الآخر ^{۲۸} ہجری روز
 و شبہ است عرضہ شامحررہ و واژدہم شہزاد کور مع خط امی انتیاب بمطالعہ در
 مسدور ساخت آنچه از احوال الفضل نوشتید ہمہ بجا بود بقول شما ہمہ چیز ^{تعلق} سرد
 بیعت و اتفاق دارونہ دوستی و دوستان بکار می آید نہ دشمنی دشمنان حاصل تاج
 اللین حسین خان عجب مرد باقوت و مروست و اللہ کہ اگر اینک با اختیار خان ^{صورت} موجود
 میبود و آنچه برای برادر حقی خود تجویز میکرد و برای شما ہم میکرد و اگر برای ^{سخت} جدی
 صعوت نمی بست برای برادر خود ہم نمیکرد و سوائی این اعتبار ہم شرط است
 شخص منوی از دست و الفضل تحصیلدار بود و اینچہ ہم در وقت کفیت ^{عجب} را حتی از با
 تربت و بیعت راسی نامی غرت و ثروت ظاہری داشت و شما و الفضل نو وارد
 با کسی سابقہ ندارند بلکہ صد آفرین کہ در ہمین وقت قلیل با مردم نقد و تجسس ^{بہ} سید اگر

که وضع و شریف شمارا دست میدارند و از روشده ملاقات میشود و نشانها را انداخته نیز
 بعد چندی شما هم بطلب خواهید رسید و کار عمده برای شما صورت خواهد پذیرفت ^{خا}
 جمعی از یار و دو ماه میشود که من از روشانه چپ و او بلا دارم مالا مجبور بعد سه چهار
 روز نیز بصورت سهل منفرطوس خواهم گرفت لیکن آنچه است که ماده خارج نیست موا
 ریخی و غیره است و الا بلاک بشدم لهذا اینقدر پارچه مختصر اکتفا نموده شد و الله و عمو
 شما در ماه ایمن هستند امروزه و و کهنی روز مانده با اتفاق مرز ایزرک پسر مختار البر
 که در پیشه یزید رضا دار من و مرز احاجی برای شنیدن میر علی صاحب خواهم رفت ^ع
 نوشته شد زیاد خیریت **رقعه پنجاه و سوم** مخفی نماز که مکتوب و لنواز شمار
 بر مرقومات اطلاع داد و وعده که برای جد مجدد خود نوشته بود دید تیر مطالعه در آورم
 بگویم که بر دل چه کشت لیکن چه باید کرد جای مجبور است خط و دیگر همی غشی صاحب
 بموجب ایامی شریف سر باز در همین خط تلفون است بعد مطالعه سر چپ نموده ^{مکتوب}
 ایام برسانند تمام شد این مقدمه مالا بشنید که دنیا مقام مرغ و راحت آوم اگر
 روز بطرب میگذرانند و ماه عوض آن تعب بسیار میبرد و بجز مثنی برای آوم و تا
 و صاحب غرتی برگز تصور نیست و معنی بجز مثنی نیست که آوم کاری کند که باشد
 بجز مثنی او بشود و اگر چنین نکنند هرگز مرت او نبرد و مثلا اگر شکستی او شنام ^{باید}
 داد او هم جواب خواهد داد و یا دست و کربان خواهد شد همین بجز مثنی است و اگر ش
 بکسی بخشند و در یوانه در بازار بی سبب بکس شاکرد و بخش آب کشیده و بر
 حرمت شما هرگز نبرد و مثال دیگر اینکه زیر از خانه خودش برای کاری می رود
 یا به جوتره کوتوالی در صورت ادبزدی شتاب کرده او را بگیرد از بی می شود ^{رقعه}

باشند این دوا در وقت انفاتی و بدی طالع میگویند زیر نرد و سلطان و هم پیش نفس خود
بزنند غیبت زیرا که مصدور ^{ببند اکتفا} فعلی نگردد و بدی که غیبت داشته باشد درین روز با
اقوامی بر من کرده بود که گشته شوم یا بقیه ابدی گرفتار شده باشم وقتی که بعضی دو
این احوال را بمن رسانیدند و راسی شان قرار برین گرفت که ازین شهر بدرایم ماها
گفتم که در پنهان شدن و گرفتن قول مغتری را قوت دادندست چون من ^{که} گفتم
ام که در پادشاهش آن مرا بکشند یا بزندان برزنند پس رسیدن به ضرور و اگر این
بلاهای ناکهانی باعث بر قتل من میشود و مجبورم این را هم از قتل بسیاری میدانم در روزها
و سلول یا منجم دوم شدن آدم کماهی ثابت نمیشود زیرا که اگر همراه با صحیح البدن
بسیر میرند و نیکو کاران منجم دوم باید قرق یا سلول شده میمیرند چون اقوامی منضم
بود و اصلی بدست از آن بلیه نجات یافتم بسر شاکه از بنجر اصلا تغییری بر چهره من نداشت
در خاطر نبود بعضی دوستان گفتند که بطلان و پنهان رقعہ باید نوشت گفتم دل
منجو آید که بر جوع بهر کس و ناکس بکنم صاحب عالم به او آدم فرستادند که شمانزودن
ببیند و رتبه بدون شماناسب غیبت عرض کردم که فدوی را بطور خود باید گذاشت
تا هر چه بشود ازین تحریر غرض نیست که رنج و رخت و غم و شادی بدای ما و شماست
تا در قید حیات گرفتاریم کاری خوش و گاهی نملوله از طریقت نموده مصدور ^{ببند اکتفا} فعلی بدی نباید
آینده با قسمت سوای کردار بد از بسج چیز اندیشد باید کرد و از آدم بواند باید که
رغم ^{چهارم} چهارم پریر و زمین خان پیاده خط خالصا جب گرفتار ما حاجت
خانین ^{چهارم} چهارم هم بنا وقت نوشته تفویض بامبرده نموده شد مضمون خط
این بود که خواجده امامی صاحب این حادثه خبر شد و من فی اوزر ^{چهارم} صاحب ^{چهارم} حاجت

بین پوزی میوه هم رحمت الرطیب میسر میند میروم والا خیر و نیز فر قوم بود که آنحضرت
برای باورچی و حقه بردار قید بسیار است بلکه نوشته اند که شما میخواهید که حسن بزرگوار
شک خورده باشم پس از شما متوقع آنم که یک باورچی خوب بدو روپیه مستان
راضی نموده و یک حقه بردار که سوا می اینک شش بنیر قلیان بگذار و دو کرباج
سلیقه و رنگارنگ داشته باشد لیکن قدری خوش ظاهر و جوان باشد زود با
مستانه تمام شد معنون شفقت نامه خانصاحب مغزی الیه حالاً شما بشنوید
که باورچی خوب در لکهنو بدو روپیه هم نمیرسد چه جای اینک بین پوزی بیاید و
عام هندوستانی و اکثری خوبی خوب میپرد لیکن شما بحضور عرض کنید که بر او
این سلیقه نذار که هر دو طعام را بخوبی تمام بپزد و مکر تیلش بسیار شخصی بدست
برگاه حائل باورچی هندوستانی در لکهنو با بصورت باشد که بفت روپیه شش
ت و یک پیش خدمت بدو روپیه و یک آشپز و هر روز گرفته باشد
در چرخ که سلیقه هر دو طنج و هشته باشد چگونه در سفر کم از دست روپیه قبول خواهد که
یرا که در لکهنو برای چنین کس مع پیش خدمت پانزده و شش از ده مقرر است
در بعضی سردکار پانزدهم زیاده اگر حضور عالی مرکز خاطر دارند که طعامها
بیب بزمانه چیده شود پس یک باورچی هندوستانی که قدری از سرشته
کابرداری هم آگاه باشد مع پیش خدمت بپانزده روپیه لازم فرمایند
و خود داخل حساب نیست معمول باورچیت و یک نان یا بهفت روپیه
اقتام نان پنجه و حضور بیار و اگر شوق نان هندوستانی نباشد و مرغی
با کتیب نیست که اطعمه بنده و ولایتی برود و حضور سایرین ارشاد شود که

باورچی باین صفت تلاش نموده آمد لیکن مشا بهره مع پیش خدمت باکم از بست پیر
نخواهد گرفت و ما مردم نیک و بد طعام ملک خود را خوب میفهمیم قسمت پیر
اطمین و لایقی ناقص است لیکن اتفاق میشود و یکدیگر چیز که خواهد بخت یکسانند
طعام و لایقی هستند چنانچه خواهد شد یا در حضور با امتحان خواهد رسید و یک
آنکه تلاش حقه بر وار نیم نیکم هر گاه بدست آمد روانه خواهم کرد و تمام شد این قصه
هم غلبای مشا بهره حال اگر والد ماجد صاحب نوشته باشند فهو المراد
والا بعد ازین خواهد رسید و این تخیری از ان است که من درین چند روز سخا
نزه ام فردا دعوت جناب عالی با فرزندان از چند صاحبکلان و دیگر صاحبان
عالیشان بجان حضرت مرشد زاده خود مقرر است لیکن جلسه از شام تا یک
نیم پاس شب خواهد بود و درین صحبت مرزا سلیمان شکوه بهادر هم خواهند بود
تشبازی از سابق و چند دیوارهای نی برای روشنی چار طرف و بعد
رفتن شما از بست آمدن زمین نو وسعت احاطه هم بسیار است و بر جها
کاغذی هم درست شده است این بر جها همانست که بهر اول بند میشود و عوام
از اغباره اینانند شما هم ملاحظه نموده اید و دو صد و پنجاه روپیه برای ما چنان
جناب عالی و نصف آن برای مبلغ صاحبکلان فرستاده شد و طعامهای
اینجا هم بخت خواهد شد دیگر خیریت در تلاطمه شما خواجه حسن خلی با شاد و درست است
بچه رسیدیت هر روز زمین میگوید که هر گاه کسی بخاورد و در آخر بکشد شاید
پیزی ارسال بدید از قسم حلویات مرکز دار و معلوم نیست که شما چه فنون
بکوشش شاکردان خود میدیداید که امر اصلاح عموم صاحب بلکه و ابر ماجد شما

گمان دارم که قاضی صاحب بعینقدر گفته باشند که پریر و ز خطوط روانه شد شما هم چنان
 کردید که پس فرودار وانه خواهد شد میرز بوبرت تغییر شد گفت آنچه میفرمایید من آنقدر
 جلیق و نالائق نیستم که ماضی و مستقبل را از هم فرق نکنم چون دیدم که طرقاتی بهره
 گفته بود و اصرار وار و خط و یکزهایی شما نوشته مع عنایت صحیفه آقا صاحبان در یک
 نفاذ بدست میر مقدم الذکر نزد قاضی صاحب فرستادم طرقاتی خط را بقاضی
 صاحب رسانیدم که آمد بسپو خود اقرار کرد که علی از من غلطی شد خطی من بودی
 پس پریر و ز روانه شد لیکن قاضی صاحب خط امروزه را از من گرفته در قلمدان آ
 لجا زت از شما میخواهند اگر بفرمایید با ورم تاج الدین حسین خان صاحب که فرودار وانه
 میشود بدیندگفتم ازین چه بهتر آتیقدر گفته بودم که چکی بخدمت جناب مدووح مستاد
 ایشان بهانوقت خود موافق معمول نزد مولوی حسین علیخان صاحب فقه خط را
 تفویض شان کردند لکنیکه تا حال رسیده باشد یا بعد ازین برسد هر چه در
 خط مرقوم است بران عمل باید کرد و اگر از اتفاقات خط مذکور برتر برسد مضمون
 این غنیمت که من یکبار بر سلام گفتامی و زرم شما در عوضه خود خیر و عنایت خود
 بمن نویسد و بس لیکن خط مطولی سهمی آقا صاحبان نوشته نفاذ میکنند
 سر باز نزد من نفرسید در خط مذکور هر قدر که خلوص ارادت از طرف خود
 و فصل و بزرگی این صاحبان خواهد بود نوشت خیرت تمام شد بمطلب آدم برینکه
 عوضه شما و خط اسمی من رسید و مضمونها بطلان در آمدن خان صاحب و در حد و
 رسیدن شیباسی مرید ازینجا بشما و لطف و عنایت آفاسی مستردان بحال
 شما و موقوف شدن کار شکوه نامار با نوبه براه بدون دریا نشد و شکر آینه

دردم این تنخواه که بالفعل است اگر مردن نیاید فردایم آید تعجیل چیست در خاطر
عمول نیست که تنخواه بکس نرسد چون دنیا بامید است ازین مرثیه که صاحب
والا جناب سجال شما مهربان است بسیار خوش شدم آفرین بر محنت و جفا کشی
و علمیت شمار و زیکه فضل الهی شامل حال خواهد شد ما هم از جناب شما امیدوار
فیض خواهیم بود از اخلاق حمیده و ملازمان شریف توقع قوسی داریم که بسکوکی نمایان
پیش خواهید آمد منم بعد شانزده روز پریر روز از حضور آمده ام و روزیکه آدم است
بخط مستقیم در اوتاق اقا صاحبان رسیدم شب پنجشنبه بر دم صبح در
مشاعره رستم و دیشب هم که از مشاعره برخاستم از باعث گل و لاسی باران
شدید باریده بود بار پنجشنبه آدم چون آخر شب تمام بجان بود و از صبح تا اوقت
هم گاهی ترشح باریک و گاهی باران پر زور و شور عباد و حالا اندکی استوار
است هنوز پنجشنبه شام با فردا پنجشنبه می آیم غزلها می مشاعره حال منظمه
که امر در براسی شما نوشته شود و ناپرسنگه که حالا بگر و گنگارام شهرت دارد و در
مدفون است کف دستش خود بخود از دست جا چاک شده است و در
بگذر یک شب پیش ما بود و روز بار چهارم و فی نزد اقا صاحب مختار حضور
از نور رفته حدی می آزار کشیده است که چه گویم قلم بر نخبه اندوشت که یک
مشرب بویستندن با جازت او بندگی از طرت او می نویسم حالا لازم
نشد شیره قه متضمن نفسا کیفیت حال و نام خود از دریافت این خبر براسی
نویسم خیلی محبت با شما دارد و زیاده خیرت ایام دولت بکام باد رفعه پنجاه
و نه نماند که خط محبت منظر قمر زده بسف و چهارم شوال ۱۲۳۲ هجری

بنا بر این ترتیب و هشتم شهر صدر رسید و مسرور ساخت بکمان ماشا و مشکوه آباد
 بودید از خط حال دریافت شد که بعضی عوارض جسمانی قطع شد اصلها مانع
 کردید انحراف آن بلا از سر بازگشت و بمنزل مقصود روانگی اتفاق افتاد حالا
 بر سر نامه خط آنچه شما نوشته اید نوشته خواهد شد پستی تر مارا و رسیدن خطوط
 نزد شما ترود بود و خیال میکردیم که خدایا این روزوسی رسیدن خطوط صورت
 نخواهد بست لیکن از عبارت شما برای عنوان جواب مکتوب خود قرار داده با
 رقم نویسی دید طینان کلی حاصل شد یعنی نه روز و خطوط از طریق خواهر
 رسیدند خط مشفق مکرّم مخدومی تاج الدین حسین ناصح صاحب بصحابت آدمی که
 بنا بر دریافت چگونگی او صاحب مخدوم مخلصان آقا محرم صاه و خان صاحب آمد
 بود فقیر رسید در خط مذکور باره از حوال صاحب هم بزبان قلم سپرده بود
 از تحریر خان صاحب می تراود که صاحب و الاجاه از شما بسیار رضایت کردند
 میرسد سلوک نمایان میکرد و جاسی شما در دل اوست بشرط دستگاه تفنیکه باز
 هم یاد فرماید هر چند آنچه مقصوم شماست زیاده از آن بشماره بدعای کسی نخواهد
 رسید و نه سعی شما و سفارش دیگری لیکن اضی بودن آقا شیرین کرامت در
 غت اوست رد کردن صدر و پیه هرگز مناسب نبود این ادا ما در عالم پیشی
 است با آقا نوکر این رفتار نباید عنایت طلسم اسی قبا هم دریافت شد
 خدا مبارک کند شاید در خط خان صاحب مشفق مکرّم سهواً القلم اتفاق شده باشد
 که بجای صد و صد نوشته بودند و طلسم هم بعد از این هیزت شد از با
 بعد از این پوری و پیه و خبر صحیح با ایشان نرسیده باشد یا به طلب با احوال

نیچو ال فکرم نه به حال هر چه شد خوب شد نیند ه خدا فضل خواهد کرد حالا شما ^{سخت}
 تحصیل کرده اید بعد ازین بسته با مشمول عنایت اینر وی تحصیل از خواهید شد خدا هر چه
 بخواهد بدید زیاده خیریت خرد و کلان این جو علی و آن جو علی چاق و تند است
 اند و یکم آنکه در عرضی شما این بار مرقوم بود که آخر در سخالت قصد رفتن شکوه آباد
 منسق نمودم والد ماجد شما بعد مطالعه این عرضی سکوت کردند وقتیکه رتبه شما ^{شده}
 فارغ شدم گفتند که برای خواجه امامی درین خط تمهینی ضرورت است که منسق را بجای ^{منسخ}
 نوشته است باید دانست که منسق معنی بدکار است و فاعل آنرا فاسق میماند و
 مراد آن فحور است چنانچه منسق و فحور شهرتند و در فاعل آن فاسق و فاحور
 لفظ میشود و زنی را که باین صفت متصف باشد فاسقه و فاحره میگویند و بجای ^{اراده}
 و عنایت لفظ منسخ استعمال میپذیرد یعنی برهم خوردن اراده و عنایت جناب امیر
 المؤمنین صلوات الله علیه میفرماید **عرفت منسخ الغرایم** یعنی شناختن خدای
 خود را برهم خوردن اراده مای خود **و معنیتم** خواجه امامی ^ص
سأله الله تعالی و من صدق قوی رسید و ما رقم نیه در یافت کردید البته رقبه های ترک
 غالباً از مره است بر این مائیکه خواننده را از آن گذشت و در باین طریق نوشته شده
 داشته اینچکت بایمانی عمومی شماست آدمم بر ذکر دیگر تاریخ مفید هم سه کبری
 نیست ^{که} مرتقی خوانده خواهد شد جناب قبله و کعبه یعنی جد مجد خود عرض نماید
 در یکشنبه است ام برای مسند خواهیم فرستاد پوشیده نماند که در صلاح زیاده
 ما و همه باین ان حاجی که بلائی صاحب هستند نخواهند بود خلاصه اینکه فردا می
 کجای میرم موصوف و بزوجه پیش از عمر پوشش خواهند شد و تاریخ است و دوم

رسم سابق عمل خواهد آمد و فراموشی آن خابندی دست و چهارم یعنی شب بست پنجم
 مجلس عروسی مرتب خواهد شد **رقعه سچاه و هشتم** خواهد امانی صاحب
 سلمه الله تعالی امروز که چهاردهم شهر حال رو خوشبخت است پیش خیمه بطرف سید
 روانه شد و دیگر چیزها هم مثل کبوترخانه و باور حیوانه و اسباب پنج رفت ^{قطعا}
 کوچت لیکن رخ خیمه بطرف لکهنو نیت رخ اله آباد است مشهور نیت که برای ^{انتظام}
 پرکنه سلطانپور و تهدید عمال میروند شاید یکدو مقام در اینجا اتفاق افتد بعد از
 بلکهنو بروند و همین صحت دارد نهایت سفر تا پرتاب کرده باشد که بست کرده از ^{سلطان}
 آن طرف است در برود و صورت توقف سچ جانش خواهد شد چرا که این طرفها سکا نیت
 و برود و مسوده عریه را فرود آید و ترجمه خواهیم کرد و بعد ازین میرسانم شاید ^{نقل}
 نیت که شخصی از عماد فیض آباد و دار و خانه میان آفرین شده بود از من ^{سید}
 که سوای تو در نشر حالانام بر آورده که نیت گفتیم از من همه صاحبان بهتر اند گفت
 تعریف خواهد امانی میکرد جناب هم نیشیان ملاحظه فرموده اند گفتیم منم او از ^{تک}
 ایشان شنیده ام نه خواست از او دیده ام نه نیشیر را گفت من در ^{نیت}
 دارم بطور ولایت به ایشان کسی ننویسد لیکن ^{نیت} بطرز قدیم کبابی
 و تمام شد نقل خدا مبارک کند **رقعه سچاه و نهم** خواهد خواجگان سلمه الله تعالی
 خط مشرت منظر قوم دوازدهم در لف غرضه می جد بزرگوار شما بقیه مشرت
 رسید از مطالعون دل بسیار خوش شد رفتن صاحبزادگی از خانه ^{نیت}
 انشا الله الغریز برگاه کلک لومی آید با زمین ریوٹ نزد صاحبان ^{نیت}
 رفت و منظر خواهد شد خاطر جمع ما در وقت این رکنه از ازل نامه شما مقرر است

فحاشا هم بکس از دوستمان فقیر خواهند بود و از آنجمله دو کس فخریهات آن کس
 اند که با کنوارجی پسندانی با کلام خیلی رابطه محبت دارند و حال کنوارجی قسمیکه
 شما خوب میدانید اگر چه کم گوشت لیکن زبان را خندش میتواند و چرا که حال
 اخلاص من و شما بر ظاهر است و بیک خیریت خطای آقا صاحبان اینوقت فرستاد
 شد جواب بعد ازین خواهد رسید خط کرد و گنگارام موقوف است مرده که نسخ هم
 است ملاحظه باید کرد و بنیت آقا صاحب کلان را قدری صلاحیت از باعث
 استعمال بیروت در معده معلوم میشد و این بی پر مقدمه است سقا است لندای طلب
 و انا خذرا موقوف و شتاب گوشت با شکر میسر در رقعته شخصتم خود
 نامی صاحب سلمه الله تعالی و وقطعه رقیه یکی از آل دال ماجد شما و دو من در
 حواله خواججه قطب الدین صاحب موافق و عده در رقعته امروزه صبحی اگر میر نصیر الدین صاحب
 بخدمت فرستاده باشند میرسد پرو و سر باریست ملازمان شریف خطا
 را در خور و بعد مطاب بصیغه در کفره و رفت خطا کنی روانه نمایند و بخواججه قطب
 رسید که بعد از این خطا را نیز حواله بجمع نمایند دیگر آنکه شما خوب میدانید که من
 صاحب را از اول کتاب بروم منع میکنم لیکن چون میر نصیر الدین صاحب از
 سبب دوستی من از بر علی اینجا وارد شده اند و ترکی چنانست را از من بصحت
 رساننده میخواهند که کم کم بهارت دزین پیدا کنند لندای برای صاف نمودن
 زمین و در این بین جبارش نسخ قصد تصنیف شما که تحریر نموده اید میخواهند چای
 اندیشه غیب بلا ماطل حواله باید کرد لیکن چون آدم ایشان را نمیشناسید آدم خود
 همراه آدم میر صاحب مدوح کرده باید فرستاد و اگر چه بی رقعته من آدم هم نیست

نخواهد رسید و رقعہ مرثیہ را خوبتر شناسید و در بی صورت احتیاج آدم بنام ^{تصنیف} نیست
 هم برای غلیظت که کسی قنیض بردارد و آنچه گفته که مردم را احتیاج تصنیف انصاف
 می افتد من کتاب از کسی در بیغ نمیکم لیکن در دادن کتاب غیر بهر کسی از این راه
 مامل می رود که بعضی اشخاص پایه حیا ط را ملاحظه نمیکند برای این غیر سم بالجملة
 نصیر الدین این نسخه ترکی که تصنیف صاحب است بی مامل باید داد خواه بخواند خواه
 نقل بردارد و در ذرا آداب کوشش از طرف شما بحضور عرض کرده شد و غایب
 صاحب نیز از حضور در عارث است و آن صاحب کلام می رسانند و میرزا علی
 هم و مزاج حضور بقضی الہی روح صحیف کامله دارد و رقعہ **شخصت و یکم** دور تو
 برای آن زن کور سیزمیرسد حواله آدم امیر صاحب باید کرد که بر دیگر و پیه بابت
 آخر جادوی الاخره دور پیه دیگر نزد صاحب خواهد رسید و برای بدتیه ^{نام کتاب} مغربا و با
 آدم و رقعہ رفته بود مرزا جعفر صاحب یکبار بر بار بودند و یکبار در خواب رقعہ
 با آدم مرزای مدوح سپرده شد وقت بیداری خواهد داد و محتمل که تا شام کتاب بیاید
 اگر می آید صبحی میرسانم البته کریم خان نهم دوسه کبری روزی ^{نظایر} آید و شاید رفت
 کتاب خواهید کشید و اگر نمی آید جواب خواهد رسید باز و مستاده میشود و این
 در خط میباید ننویسد اگر خواهد آمد بر سر نامه تقدیر خواهد نوشت که بدتیه ^{نام کتاب} ما هم
 فرستاده شد پارچه علیحدہ داخل لفافه خواهد بود و بعد تحریر رقعہ کتاب ^{نام کتاب} آمد
 باید گرفت رقعہ **شخصت و دوم** خواجہ امامی صاحب پسا که شربت
 نام نزد صاحب فرستاده شد اگر شربت با دم موثوبی حسین علی صاحب است و باید
 این پسا را بخدمت وزیر صاحب برسانید که داخل شیشه سازند و اگر نداده باشید

پنجم یک یا حسین بگویند که بچانه مولوی حسین علی صاحب ساینده بیاید فردا
 وقت سه پهلای بکنه خواهد نشست اگر اتفاق شدن می آیم و شمار اسوار کرده
 برای سیر دریا خواهد بود و در مکان آقا صاحبان نیز خواهد نشست مکان مولوی
 حسین علی صاحب همان خانه مولوی مصاحب علیخان صاحب است حوالی دکه
 که بگرایه پوزو از آن دست بردار بشود **رقعه شصت و سوم** خواهد
 امامی صاحب سلیم الله تعالی در عبارت دیروزه که ترکی بود یک لفظ از
 تعجیل غلط نوشته شده بود و عبارت مذکور نسبت که شیخ زنی خواهد قطب الدین
 کتبخانی که تقاضای نقطه درین مقام صحت دارد با کتبخانی با کاف فارسی کتبخانکا
 برای دیگر آنکه فردا اول روز بچانه تاج الدین حسین صاحب و آخر روز بچانه میرزا علیخان
 خواهد رفت پس فردا نهایت پسر فردا سبانه نامی آیم زیاده عمر و ذولت **رقعه شصت و دوم**
رقعه شصت و چهارم خواهد امامی صاحب بجز بوییدن این رقعته نزد فقیر
 و یک رقعته هم همراه بیاید که از دیر روز در مس موقوف است این وقت که باران بر
 بستان بزمی خیزد و اسوار می رسد چون راه خشک است پیاده با
 در ریاضت میر صاحب و شهاب اتفاق بد و تلخه شمار وانه خواهد شد امر و وقت
 شام فرجه الله موافق طلب میر صاحب در حوالی آقا صاحبان برای خواندن خواهد
رقعه شصت و پنجم مسوده اصلاح شده میر سید باید گرفت منم سه پهلای
 هم آنچه در دست و خواهد شد تحقیق خواهد کرد و حجت خدا که خیلی خوب نوشته
 میرزا شریف میر و در هر نسخه کتاب فسانه عربی از و بکیر بنشود که در بر سبانه
 خواست رسانیدن آن فراموش کند و بجز اضافی بایر گفت که در خط سبانه طالبین

خطی موقوف سر بسته است آنرا بر ساینده و باقی را پارچه بکفند **رقعه شصت و هفت**
 هشتم خط فقیر و خط آقا صاحبان همی قاضی صاحب میرسد روانه باید شود
 یک خط دیگر است که لفافه آن مواری محض گذشته اند این را گرفت بنوعیکه
 سر بسته نزد خود نگاهدارید هر وقت که میخواهم بگیرم و من دوست که کله‌ری دیگر
 هستم بعد ازین می آیم خارشش لی پیخت ترا آورده است و نه نشانه عقربان
 پری تصنیف ملازمان میرسد باید گرفت **رقعه شصت و هشت**
 خواجه امامی صاحب سلمه الله تعالی عرضی پس میرابان علی صاحب میرسد بنجاب
 قبله و کعبه عرض باید کرد که یکبار نزد مرشد زاده نصیر الدوله بهادر باید بروید
 بگویند که عرضی شخصی که نوکر حضور نباشد بحضور فرستادن خلاف دستور
 جناب قبله و کعبه آنوقت بد شد زاده بگویند که این شخص خان زاده قدیم و از سینه
 نکو خوار و چاق و دولتست اگر بعد ازین تکرار نکردند فهو المطلوب الامم است
 عرضی را بطرقانی رد خواهیم کرد و من از دیر و ز شایسته سبب منجورم و طعام
 من پر نیست **رقعه شصت و نهم** خواجه امامی سلمه الله تعالی سر
 بنجمت میرسد بلا تامل سوار شده باید آمد و هر سه کاغذ مرزا حاجی پسر مرزا
 صاحب حواله میان حاجی کرده باید گفت که این کاغذها از قتل است هر که
 رقیه غلامی بیارد با و باید داد **رقعه شصت و نهم** خواجه امامی صاحب بدیند
 که در خردوان من خرد نور که تا دیر روز دو نیم ورق از آن نوشته شده است
 در میان افراسی نسخه نو تصنیف دیده و بر آورده حواله رستم بکنید که بمنجانه خرم
 نوشت باهرا نیست که امروز مرزا بهر صاحب خلاف عادت بنا بر ضرورتی

و این صاحب طلسمه اند و الای و ز جمعه بدر بار میفرستند و قیاسی رسیدم ایشان تا
 در بار بود و ندی پاسخاطر من چار کهتری شستند آخر من خود از ایشان مخص شده
 بخدمت اقا صاحبان آدم مرضی صاحب خانها نیست که تا شام نجا باشم
 بیکار نشستن فائده ندارد و چیزی باید نوشت **رقعه هفتادم تازه**
 اینک شخصی لغزی یعنی پهل بر زبان بندی در حضور پر نور جناب عالی و ام اقبال عرض
 کرده بود آن لغز بر بنیوال بوده است که آن کدام خیر است که مرکب از چار حرف است
 بر گاه یک حرف از آن دور نمایند همان چار بماند و اگر دو حرف بخدوف شود همان
 چار بماند و همچنین اگر سه حرف دور نمایند باز همان چار بماند و اگر چهار دور نمایند
 باز چار بماند میراث الله خا نصاحب قعدین نوشتند که هر چند تو مشوق جاین خیر یا
 نیشوسی لیکن پاسخاطر من طفت شده این لغز را دریافت کرده نویسی چون
 خاطر جناب موصوف عزیز است بمامل زقم همینکه اندکی فکر کردم مطلوب بدست آمد
 معلوم شد که بسیار کورینبارب از چار درست زیرا که هر گاه یک حرف از آن دور کرد
 شد و چار باقی میماند یعنی در هر گاه وال از چار مخدوف شد چار باقی ماند و اگر دو
 حرف دور شود همان چار میماند یعنی وال و راسی مهله ظاهر است که بعد دور کردن
 وال و راسی بی نقطه از چار باقی میماند که بحساب ابجد چار میشود همچنین از دور
 کردن سه حرف که چار باشد و ال میماند که بحساب ابجد چار است و همچنین است از
 اندور کردن چهار یعنی وال که بحساب ابجد چار است لفظ چار باقی میماند این
 سزا مند است و لفظ خا نصاحب هم باید نوشت و اند و بدان صاحب هم باید
 اگر کارشان کار نکند خود ذکر باید کرد **رقعه هفتاد و یکم** امروز که نهم صفت است

عرض شما که همی مبتله و کعبه هست و دیر و زانده بود و بطالع در آورم و آن
مختصر که برای خودم بود نیز دیده شد از استخانی صاحب و بد مزاجی کلکتر نوز
سخت تر و دارم باید دید که محنت شما چه ثمری آر چون مقدمات وینا مشعل
اراده بشری نیست اتفاقیت خداوند چه شود از اول خود را حواله بفکر کردن
چه ضرور دانار ایاید که از خود کاری نکند که مطعون و ملوم شود و هر چه خوب خود
صورت ظهور و بکنکس در آن معذور است و دیگر آنکه در عرضی شما این باز و
علط دیده شد شاید از باعث جلدی اتفاق افتاده باشد یکی اینکه از شما
دارم بجای اینکه شما می دارم در این میان میسران یا همیشه با دیر و زحمتی همی حساب
نوشته شده بود در همین خط تلفون است چیزی از حساب هم در آن مذکور
رقعه سفتا و دوم خواجه امامی صاحب سلمه الله تعالی از مزاج جناب قبله
بعینه هیچ اطلاع ندارم مفصل باید نوشت که دیر و زحمتی بود و امر در بر چه نظر
و تفسیر پس فردا که روز جمعه است اراده کانپور دار و باین صورت که اول پنج
می آیم و از اینجا سوار شده براه خواهیم افتاد منجوستم که دیر و زیایم و شب
بسر نموده صبحی روانه شوم لیکن میرود علی نمیکند اردو چرا که شب عروسی مشار
فردا شب است و دیگر آنکه کلکتر بزرگتر مولوی مصاحب علی صاحب بسیار سنگین
که اینست و بغیر از ده دو آرده که باز بر دست نه نغیسه و اگر کدام چوپاله در سر کار
باشد خدمت جناب قبله و کعبه از طرف من عرض باید کرد که براس نیست
روز عنایت شود زیاده خیریت رقع سفتا و سوم خواجه امامی صاحب
سلمه الله تعالی و الله شامع کج کاری کرده اند نیست که دستیکه بپل برای

ایشان آمدند اما صاحب که فرما سر و پیه سکه بحساب هشت آنه بودی شرح دادند و
 گانه کاوان و خوراک خودش بهلبان دادند و هر دو سپاهی خود فکر سرکار
 بودند و همایشان یعنی قاضی صاحب همیشه بنزل رسیدند بهلبان اطلبیده گفتند
 که کاوان تو هر روز چقدر وانه می یابند و برای گاه چه میگیری و برای خوراک تو چه
 در کار است بهلبان جواب داد که صاحب تدبیر آدمهائی خود بکنند اما صاحب خرج
 راه با داده اند اگر نمیدادند از صاحب میگر قسم حالا که از پیش ما موجود است از صاحب
 حطور بگیریم هرگز با بضم نخواهد شد گفتند این هرگز نمیشود که شما از پیش خود بخورید
 و این دروغ میگوئی که آغا صاحب خرج داده اند بهلبان سه روز پیه از کمر خود
 بایشان نشان داد باز هم قبول نکردند آخر طرقتائی مجبور شد عرض کند خرج خود
 هر دو سپاهی و بهلبان و کاوان بزمایشان بود و وقت خستت هم بگریزید
 انعام دادند بهلبان آن سه روز پیه را با آغا صاحب رسانیده این حکایت را نقل
 کرد آغا صاحب گفتند که اگر طبیعت ایشان اینقدر در شرح کردن بی اشتها
 و اهل بگرایه طلب نکردند و آن سپاهیان و بهلبان هم مضائقه نوشت
 این و انعام چه نمور بود بهبل مال ایشان بود و حاصل اینجا تجویز شده
 بود که پنجه از ایشان خرج شده است بخدمت شما که قائم مقام پدر بزرگوار خود
 رسانیدن شود لیکن من منع کردم و گفتیم در عالم اتحاد انعام مضائقه ندارد در
 متعنا و چهارم به بنسیده نماید که خط شما امروز که غرضت من رسید لیکن
 من از ویروز باز بجنور آمده ام و هنوز و و کهدی بر یکپاسس نزود بود
 به بجز از شماس این خط و عرض که برای جد مجد خود نوشته بودید پیش من آورد

نمیدانم که هرگاه ره خط مذکور را موزر رسانید یا دیروز وطن غالب اینکه دیر دارد
 باشد خلاصه این عرضی جواب همان خطوط است که نسبت و چهارم محرم از طرف
 رفته بود زیرا که نسبت و هفتم شما این خطوط را نوشتید اجمال مفادین مرقوم
 ذمین شین شدنی الواقع فرستادن خط متضمن فوات مرقوم مغفور و همین مراد
 ابوالحسن خان دیوان وقت تحریر خط تعزیت از خاطر من رفته بود و حق نیست که
 اگر من نمی نوشتم سواهی بزرگان شما که از طرف من ممنوع بودند و خود بهم عتاب
 نمیدانستند و یکری چگونه می نوشت آنچه از وفور الطاف آقاسی قدر دان ملک
 در حق خود نوشته آید بکسر موکذب و سخن آرائی در آن کنجایش ندارد اگر صفات
 حمیده صاحب و الامتاج و طله العالی کوشش سامعان انجیلوخت رفتن شما
 که رو امید داشت احمد بعد که رفتن شکوه آبا و اصلی ندشت و این شهرت بنا بر مصلحت
 بود شیر و شکر در دهن عمکه که خاطر بار احوش کردند با قریب خود یقینیت که
 غایت باشد و با و رچی باین صفت که طعام انگیزی و بند و ستانی هر دو
 بنزد و بغیر از نیکه بست رویه مشا بهره برای او قرار گیرد راضی بر تن بین پوری
 و حق بجانب او است چرا که او بجای او و با و رچی شوکر کرده شود و هر یک کم از ده
 ده در سفر نیکیر و پس این چهاره که یک دو آدم پیش خدمت هم خواهد گذاشت
 در سفر چگونه کم از بست رویه خواهد گرفت خلاصه آن با و رچی که اول مقرر کرد
 بودم بظلم آبا و رفت و خوب شد که رفت برای اینک بسیار بد بود و این امر
 بنوده است و حق بر او معقولی بدست آمده بود و بنفوذ هم هست لیکن بخانه
 بلکه از پنجاه هم متجاوز است مخالف پسند که در بهر کیف شما خود بجناب صاحب

والا مناقب عرض بکنید که اگر مشا بهره باورچی مع پیش خدمتش نسبت روپیه مرگوز خط
والا باشد من باین صفت شخصی که هر دو طعام خوب بنزد بدست آورده رواه بدست
عالی سازم یا دو کس جدا جدا بهره بر صناعت بده ده روپیه راضی کرده بفرستم
چنانچه نوشته ام بحضور عرض کرده هر چه بفرمایند باید نوشت زیاده خیریت **رقعه**
بنقا و خبیم ستاره اوج معانی و مهر برج نکته وانی سلک الله کما خطید که
اسمی عموصاحب شما در جواب خط ایشان که امروز معرفت سبحان علی صاحب **رقعه**
است میرسد این را هم بکریم خان باید داد بهتر نیست که هر دو خط اسمی ایشان در خط
خود پیچیده با دم مذکور بدید و در روز و ستاره و در پشته و شمشیر و پستول رسم
در مکان میراث الله خان صاحب باقلیان بگری و سوز صاحب خانه و در
ویک پاپوش از ویکر آومان و زور و در بخواب حاج خان باید گفت که مسود
خود را حواله حاصل رفته نمایند بار ویکر شاه علی مهمل نباید داد و مرد که سخت است
در باغ مرزا حاجی پس مرزا جعفر و بروسی پنجاه کس بن میداد و گفتم پیش خود
مرد که خط **بنقا و خبیم ستاره** است منی فهمیدن برای آمدن سعی میکنم لیکن هنوز در حضور
کار با **بنقا و خبیم ستاره** که مفردات را تا کجا حفظ کردید و در مصداق در **بنقا و خبیم**
باقیست **بنقا و خبیم ستاره** نیز فرستاده شد باید که گفت **بنقا و خبیم ستاره** اول خود نزد کسی
روان کرده باشد یا در همین خط که حالا جواب ایسر معنی خواهد بود در روانه خواهد
کرد و **بنقا و خبیم ستاره** معاجان هم در خط خود خواهد که شست زیاده خیریت **رقعه**
بنقا و خبیم ستاره و ششم خواجه امامی صاحب دریافت نمایند که در خط متضمن **بنقا و خبیم**
ایسر علی میرسد شارالیه اطلبیده هر دو خط حواله داد باید نمود و باید گفت که هر

خط را بطالع در آورده یعنی وقت در خانه خودش سرشان بجمع بگیرد سر بار نگاه
 نذارد و در میان خط همی مرزا باقر صاحب کاغذ کوچکی دیگر است که تمام آن خط
 است آنرا نیز باقیباط تمام در خط خود گذشته بند بکند نشود که کاغذ مذکور بنفست
 و خرابی بار و در حال صاحب بشنوند که اینم در غیر روز اول بمن گفته بود که صاحب
 خط نوشته بدهند من سوای نوکری کسی مصدع اخراجات نخواهم شد اینقدر
 پیش خود دارم پریر و زبانی صاحب دریافت شد که مگر کبذائی بسته اند باند
 که من از فرستادن چنین آدم سخت خجالت میکشم و کار اینگونه مردم کاهی در
 نیشود مگر اینقدر میشود که کسی با سناط کسی یکبار بطریق خیرت چیزی میدهد
 رحمت خدا بر خواجه قطب الدین که عزت خود و آبروی مرا نگاه داشت خلاصه
 اینست که در خط همی مرزا باقر صاحب بجهوری نوشته ام از اول خبر نوشتم که
 بکدالی میروند و الا جواب صاف داده میشد حالاکه وعده کرده بودم انصافی
 ضرورتا دهنم بعد و روز می آیم غزلی امروز هم گفته ام فردا با غزل و بکند
 خواهد رسید رقعته مهتا و دو هم مخفی نمائند که خط مسرت نظر مرقوم است و هم
 جمادی الاو ششم ایچرا امروز که پنجم جمادی الاخره موافق سنین مرقومه در روز
 دوشنبه مشهور بر روزنی امیه در شیعیان است رسیده مطالب مندرجه را
 صرف بچرف ذهن شناساخت عرضه که جناب قبله و کعبه نوشته اید نیز نظر
 آمد لیکن خط اسمی صاحب تطف نشان بر او رسید زیرا که جناب مدروج چو
 وقت عصر مع انجیر روانه منزل مقصود شدند خط مذکور لفظی همین رقعته است
 بعد مطالع پاره باید کرد مخلص و با برنگه از پریر و زبانت اما صاحبان مخلص

بوده ایم ملازمان بسیار که صاحب که حالا بکنکار ام موسومند بعضی باستان دولت
صاحب عالم به اور خود ما رفته خدمت ایشان امتیاج عذر عدم تحریر نیست لیکن چون
شما نوشته اید البته چیزی میگویم یا می نویسم انصاحب الا قدر مدوح محبت
باشاوار از بعد صد خط هم اگر یک جواب نزد خط صد و یکم از طرف ایشان خواهد رسید
و کلام هم نخواهند کرد و آنچه در مقدمه قبول نکردن کلام کثیری و تا ناگن و یوا انصاحب
قلم نموده بودید باعث سرور خاطر شد رحمت خدا بر آفرین همین مناسب بود
بکفایت ده روپیه خوراک پشت نما و زبان زور و مردم ساختن چه ضرور اگر که باران
جناب مدوح یا تا ناگن انجامی بود باز هم ممکن نبود که شما پول صرف نکنید در تقدیر
هر چه در تنخواه که باران میدیدید بمقتدر آنجا صرف میشد اگر چه جدا مجد شما میفرمایند خواه
امامی آنجا اوقات خود را بطمانیت بسر برود و با بزرگ تنخواه پیش کار نداریم لیکن
قرار داده اید همان نیکوتر است یعنی هر چه بعد مصارف ضروری باقی آنجا باید قرار
احوال آنجا بهتر در که بود با اظهار انصاحب و الامتاقب مقدم الذکر در وقت شد
وقت روانگی جناب قبله و کعبه اتم دیده رفته اند لیکن مطالب مذکور مفصل از
زبان خالص صاحب بوساطت من دریافت فرموده بودند بنسوز مشا هر مولو
حسین خان صاحب بن بستن خط خاص نکر دیده و امر امانت هم مفوض نکشت کرد
تمام شهر همین خبر است که یکصد و پنجاه روپیه مشا هر قرار یافت و عهده امانت
یستند باید و نیز آنچه بطهور آید میرا کبر علی خان وکیل پیر و زرقی کرده بود و در
بیماری برآمد و تب شدید و ششده ام و زاز ویر و زور و زاز پیر و زور بهتر بود
از طرف صاحب امامی و بید بقدره تبه به یک ازین جماعت رسانیده خواهند

این مرتبه خطی جناب آقا صاحبان محذوم هم باید نوشت بر طویل و مختصر موقوف است
 هر قدر که امکان داشته غزلهای مشاعر حال در شقه جدا جدا جدا جدا موقوف خوانند
 پیش خود نگاه باید داشت تا وقتی که دیوان نزد صاحب برسد و در بسیاری ضایع
 بر او که انصاحب ولی والاچی هر دو روزانه خانصاحب محذوم عنایت خواهند
 رده رو پیدا از و پوانصاحب گرفته همراه خرج خود نزد من باید فرستاد که بدو
 چهاره رسانیده شود زیاده خیریت رفته **مقتاد و همیشه** مخفی نماید که
 دیگر روز که روز جمعه و بعد هم شعبان بود خط مسرت بنظر موافق دستور و رفت
 ای جناب قبله و کعبه متضمن صحت و سلامت و آمدن خانصاحب مشفق از پرنه
 بهمان شب بدون تا مدت کثرت در شجا و عنایت صاحب الاجاه طلبیدن
 راسی چه پیر و نوید تازه که خداوند کار ساز زودش بمبصه ظهور جلوه دهد رسیده
 سرور ساخت دعوت خانصاحب مع خدمه و رفقا از واجبات بود آنچه بعمل می
 آید بجا و پسند طبع است و بومی که از گل صدر که بد باغ شمار سیده است **میشام**
 کوش نامرد مشتاق است پنم کی دماغ آرزو بار امطر میکند و غذری که در
 خصوص عدم ارسال مبلغ شخواه در عرضی نوشته بود دید چه بنود خوشا زریکه در
 میانست و درستان شفق بمصرف در آید فتن شکوه آباد خانه ضرب هم خاری
 در و دل شکست **الحمد لله** که این بلا از سر باز شد از اخبار تازه اینکه روز غره شعبان
 غلام حسن خانصاحب جدناج الدین حسین خانصاحب بر حمت الهی پیوستند **الرحمة**
 از مدتی آفتاب لب بام بوده اند لیکن چون همه صاحبان مانتی عمل آورده اند شما
 نیز خطی متضمن این تعزیت بخدمت خانصاحب نوشته ارسال دارید که رسم و **بیش**

قدر بخیر خود نیز ازین واقعه نبویسید تمام شد و مطلب پیشتر نوشته بودم که ما
 بحسن بایامی قبله و کعبه مع فرزندان و جمال و انعال خانگی در حویلی نو تعمیر یافت
 دفته و خیر است که زوج میر عبدلقدیر زینجا برود و خواجه عبدالمطلب شاید بهانجا
 فته بودند حالا حقیقت حال برینگونه است که بنفقه اینها با شتیاق عمارت نو و طمع
 غش در اینجا مانده بعد پنج شش روز که برای دور و بر برای فرستادن کشتی نیاز
 ضرر کمبار دریا ضرر و کلان اینجا آمدند بعد حصول فرغت ازین مهم والده میان
 اولاد و مجاد خود بجای خجی میرفت نمود و دیگران خود را از فرات شان وز دیدند
 گفتند که ما مجبوریم تمکان بدل مانعی پسندیدیم و قسیمه آنجا خاها جدا جدا اطلاق شود
 ما حویلی را اینکداریم قبله و کعبه از خیر فتر آمده گفتند که خواست اینجا بماند بعد ایام
 بارش عمارت مختصری برای خود میسازم اینقدر مبلغ از کجا بیارم که برای بر کجی
 گمانه عمارتی تعمیر کنم هر حال بعد برشکال باید دید با فعل خود آنها والده میان
 کثرت فرزندان آنجا است و دیگر وضع و شریف از اثاث و ذکور اطفال کوچک و
 و بزرگ بمنجا باشند مرضی قبله و کعبه این بود که بعد تعمیر فریشتن جمیع امکانه که بعد بر
 مقبول است آنجا بروند و زسی نوبت شمس الدوله چهار در و خلوت گفتند که
 زودتر بهانجا بروید زیرا که طبیعت حضور گرفتار تو هست مسا و آنجا طر مگذرد که ایشان
 خود در شهر میباشند اینجا هم سیر کای ساخته اند که گاه گاهی مع زفق و عیال
 و اطفال آمده یکدور در سیر میزند و از شخصی نقل کردند که چهاره حویلی ساخته بود
 لیکن هنوز از باعث نخوت ساعت که نجومی برای چند روز منع کرده بود و در
 شهر متوقف شد از بد قسمتی او روزی سوارسی از طرف گذشت امکان خانگی از

آدمی دیده پرسیدند که این خانه را که ساخته است مردم عرض کردند فلانی همان
 مسکین را بر طرفت کردند قبله و کعبه بجز دست جماعت هیچکسایت فردای آنروز در وقت
 باغ شدند و شب و روز چهار پنج بسری میشود دیگر آنکه آنجا صاحبان شفقت نشان
 سه چهار روز جواب خط سابق شما نوشته نزد من فرستاده بودند در وقت
 کاغذ میرسد این بار رسید آن باید نوشت لیکن کاغذ قدری طویل و عریض
 بر قه و اراکتان باید ورزید برای من پارچه کوچکی کافی است و اگر و کنکار نام نمی
 عافیت اند لیکن از بیکاری فرزند و بسند خود چیلن مشوش میباشند یا
 چه میشود بر سر نامه عرضی نقطه علامت خواهد امام العین بود معلوم نیست که این
 شما هم مینویسید یا نه سابق این برایان لقبها بود حالا گفتن چه فایده
 زیاده خیریت رقعه هفتاد و هشتم فحشی حضرت مرتبت و بودی سبحان مکتب
 سلمک الله تعالی بعد آرزو با مخفی نماند که امر و زک که پنجم شهر حال است مصحف محبت
 رسیده جهان جهان نشاء باین شتاق ارزانی داشت بر عنوان مکتوب شما
 مرقوم بود که شاید خطبه دیوان رسیده والا با ترجمه میرسد آنچه کمان برو
 مقرون بصحت است اگر برای نقطه رسید ترجمه آن نوشته میفرستادم معلوم
 نیست که خط مشتمل بر خطبه و روایک فرستاده بودید یا بدست آدمی با نی طرف می
 پیروده اید اگر در روایک داده آید رسیدش و لیل نقطه بر تلف شدن است
 غالب شدن بهر بر متصدیان واک و در پرو و صورت ازان مایه نسس با پیش
 آفرین برود علت پیش نمی آید که بهار رسیده بود و جویش نوشته شده بود
 تقویض شخصی که عازم شکر بود نموده آید بعد ازیں خواهد رسید مکتب که آن مرد

چیتا هفتی شد و ات چندی دیگر در شهر توقف در زمین یاد راه کدام باغی
 پیش آمد و آنجا که بر گاه خطبه نقیضه رسد ترجمه اش بخدمت خواهد رسید تمام شد
 طلبه آرم کفلسوی دیگر خلیفه است که خانگی خانصاحب و قبله پیرانش
 خانصاحب فرستاده ام و بصاحب رسید و شید ه رسیدش از مجبوری است
 مرش است که خانصاحب روز یک من این خط بخدمت شان سایند و ام
 خط نوشته بودند یکی متضمن احوال خود که بر روز منویسید و آنرا در واک سپرد
 روز و دیویشتم بر بندوی سجاه رویه بدکان مهاجن فرستادند آنجا
 تا و در آن زمان خانصاحب خط فقیر را در خط بندوی موقوف کرد که
 اصیاط تمام رسید یا سهو واقع شد چون قاعده و سوره مهاجن است که خط بند
 را بصی جمع شدن و وانه میزاید یک بند ویراز و در وانه نیم از تدریجیت
 به چهار روز بدکان مهاجن ماند و در چهار روز هر کاره مهاجن بگنهور رسید
 بخار سیب و خدا و اند که مهاجن چه وقت با کرم علیخانصاحب پدر زن خانصاحب
 برگرد با کرم علیخانصاحب خط مذکور رسد خوردار کامکار میر محمد نقی خان
 به و اندا که فرستاده باشند فهو المطلوب والا فاشش را در جویلی ایمل
 فرستاده باید طلبید و در روز هم خطی در لف خط خانصاحب فرستاد
 هم مزامم بر خوانند سانی باصاحب خود بطریق قلم **ششم**
 منشی بابت نشان مکتوب است. ان عبارات برعت تو ان سلمه الله تعالی
 در روزی ملا شریفه و اندر خوا بهامی خوش در شب مهتاب
 بازی باغ و شب بر ن از ان الوشس خوبه وزیر خانصاحب و ام هم

واضح باد که در وزیر و در رقع طبع زاد صاحب ملاحظه نموده با ترجمه بلندی در
 نشین در رقع خود مچیده و در لف خط خانگی خان صاحب قبله این است
 روزی نمودم اغلب که یک روز پیش از رسیدن این خط بخدمت برسد یا اینکه از
 به مسافت مکان خان صاحب از نخاس در رسیدن آن ویران شد پریر در
 نیاز نامه بخدمت والد ماجد صاحب نوشته و ستاده شد باینصورت که
 در واک انگریزی روانه شده نزد دیوان صاحب خواهد رسید ایشان تقاضای
 صاحب خواهند رسانید اگر جواب می آید نزد صاحب خواهد رسید لطیفه شما
 با و میکنم و میخندم تقاضای صاحب هم آن لطیفه اگر اجازت بدهید بویسم
 شکر نیست که بسوز جلایک است هست کوچ شیفه و شاید تا آخر ماه
 الشانی بکهنه متوجه شوند اینقدر است که ازین زمین فاصله یک کره و شیر
 چینه پذیرا که در چار باعث مقامات شکر عفو در بر می رسد لولیان اینصورت هم در شکر
 آمده اند عجب صورتی و طرز خواندن دارند لیکن بنقید است که طرز خواندن و نوشتن لکهنه و کرسی
 است صورت با اختیار خدمت بر شهر مویرف نیست همه زنها در خواندن با
 بر سر غولهای فقیر می آرند زیاد و خیریت رقع شما و ویرم افصح
 الفصحی و اعرب العرب اسلم الله تعالی بعد و ماسی طول عمر منحنی نماز که ذریعه نشاط
 یعنی مکتوب و لغو از شما در سلطان پور که فاصله پنجاه کره از لکهنه کنار پور
 واقع است رسیده فرحت افزای خاطر کمان کردید بر وزیر و در رقع که در رقع
 است با ترجمه در همین کاغذ مضمون است ملاحظه بایر کرد لیکن این بار اندکی
 در آن ضرورت است چه که من از سبب تنگی جابجه الفاظ زیر آن نگارده ام شما از و نام شما

صاحب فهم رسا رسید در اصل رتبه نظر نمود و لفظی را که از آن مسموع صاحب نباشد
 معنی آن نفهمید در همین کاغذ الفاظ ترجمه اویده عالی خود بکنید و آن عبارت از
 با تنظیم درست نماید و نیز بعضی الفاظ را که معنی آن صاحب میدانند و در
 بگیریم ترجمه آن نگارش پذیرفته از قلم نریخت حالا بعنایت اینرودی شما بحال
 نذارید که لفظ لغوی را بشما بفهمانم العاقل تکلیف الاشارة صاحب بجای خود وقت
 فرصت ترجمه چهار مطالعه نماید بیشتر خود بخود دریافت خواهد شد و هر چه
 از باعث سهومن در تحسیر یا مخدوش شدن خط یا سبب دیگر نخواهید فهمیدن
 نشان خوابم داد مسوده که در خط سابق بر صاحب فرمایش کرده ام زود
 نوشته باید فرستاد و مضمون خط قاضی صاحب دریافت شد بر یک فقره که
 در خط صاحب بود بسیار خندیدم این را امره طبیعت میگویند و همین جان تکریم است
 صد آفرین احوال شکر نیست که پیروز بستم شهر حال از کومتی عبور واقع شد نظر
 آب خیمه باز و نذخرا موافق زبانهای متعدد مختلف است بعضی برانند که پنجم ربع الف
 داخل لغز و نغز و بنزی بریکه بطرف میثی کلان رو با که آبا و برای شکار حج
 خواهد شد و پاره چغین میگویند که بدست و بریلی که از نگین بعد سه منزلی وارد میروند
 بریت مخفی که یک فیض آبادی که چاق شده بود و باز بسیار شد و اهل عیادت
 رتبه شد عبد الغیب مره ز قلم قدرت تم شیخ شده جلوه ظهور خواهد داد
 و سیاحتی بر در خج جانی پشت سر خیمه حضور پر نور در سلطانیور از کو
 عبور شد و شهر نشانی عالی و ابرو فدای تقصیر برای و نمودن این نیامه کف
 بهل تود و درین سفر با وجو د کثرت مقامات در شخص با دسر بر

فرمودند و میرالبر علی را بهم نفرستادند خانها هر روز که مرضی مبارک باشد شرف از او
 شوم ملازمان والا فرمودند که مالک خان را برای آمدن در خانه حاجت طلبی
 بر کار طبیعت خصمت و در خانه خانه صاحب است بعد از آن میرا که علی بود متعین
 پیش جناب عالی رفتند اول تقسیم شده فرمودند که من کاپی بخلط هم در او توافق
 نخواهم رفت زیرا که در سیدت سفر کاپی ما را یاد نکرد و در سینه آبا و شمارا بهم نفرستاد
 خاصه بعد قال و مقال حسین در دریافت که فردا صاف پس برو اینجا که سوار

بست بخط مستقیم در خیمه حضور می آیم چنانچه دیر روز موافق وعده تشریف آوردند
 و تاشش کپری جنبه معقول و جملاط و نخواه بود چون این بار طائفه با همراه شکرنا
 اند چهار چوکی مروانه از ارباب طرب که یکی از آن پر کاس است آمده بودند

هشتم و دوم خواجه امامی سلمه الله تعالی از یکسال داماد کجک

میرشاه الله خان عرصه بر من تنگ کرده بود که براس شکر کبار عزیزم همراه
 در برج کتله باید برو و من هم وعده کرده بودم که شاه الله الغریزین بار شمارا ببرم
 همین شما گفته بودم که جناب قبله و کعبه عرض کرده یک فصل دیگر بطلبید والا برای
 یک فصل و یک میانه کافی بود و حاصل درین ایام که میله نزدیک شده بودم او می

و دو سه روز پیش ازین که برای عیادت پس خاتم بود رفته بودم باز هم قصد بود
 سه نو سو عده شد پریر و زنا شام هیچ خللی در شکر و اقرار شود رفته بودم
 در پیش شد من بجا نوقت بصاحب گفتیم که حال او خوب است

شما هم تشدید که برگر بخلط هم از زبان بر شما عرض کردیم که باز از چه وانه
 گفتند بود کاپی بسره شما و بایر المومنین علیه السلام که میله را نگین و بریده بودم

این وزیر که مولوی عبدالقادر خان در مقامی ایشان وارد این شهر شدند و بمن چنان
 که کار برای دو کرسی وقت عصر در میلۀ آهون و یکروز بر تالاب میان کابل
 بروم این شهر و ششها یعنی میلۀ بنومان و سورج کشد و کنار گومنی که اتفاق
 اندازد انت عموصاحب شما خواجه امیر خان سلمه اللہ تعالی و والد ماجد شماست
 که همیشه مرا ترغیب میکرد و وطن کابل و جو دیها داده بر سر آن آوردند که منم در
 شریک این صاحبان میشدم ایشان هر دو صاحب تابع راسی مزار منغل بودند
 شما در آن روز با صغیر بودید و در صحبت ما مردم کم می نشستید آن حاصل آن پسر که
 مشتاق میلۀ است از دیر روز خود را پیش من رسانیده شب هم بخوابد و محبوب را نخواست که
 تنها مرا و این طفل رفته چه خواهم کرد آن صاحبان که قبل ایشان بچهار رفته است را
 بسواری چوپاله ساخته ام هر دو بزرگ با سناط من زر خرج کرده چوپاله با از خانه یک
 سوداگر کشمیری طلبیده اجوره که باران از پیش خود داده اند و تلج الیرین حسین خان
 غدر در دستش کردند و این بهانه نیست رست است و این ابرم خوب میدانم که
 ذناب تالاب که به این تقدیر الهی هستند در زندان خراب شدند و این که

۱۰۰
خواجہ خاتقاہ فہم سرد سجادہ نشین ارباب عقل و ذکا سلمہ اللہ تعالیٰ بعد تمنای

شریف منحنی مانند کہ بتاریخ یازدہم شہر حال روز و شنبہ نوشتہ الفت برین

مسودہ مرقوم ہشتم شہر مذکور و دیر روز کہ دو آزدہم و روز شنبہ بود

مرقوم ششم باد و مسودہ دیگر ہر و دیر زبان عربی رسیدہ مسودہ ساخت خواجہ

بودم کہ بر چہار مسودہ را ترجمہ نمودہ غیرتسم لیکن دیر روز ما جہالم بہا و رسید

فیض آباد شریف بروند فقیر ہم در کتاب بودم از صحبت دوست آن نشد کہ دست

بظلم زخم امر روز و مسودہ فارسی ترجمہ نمودہ درین اثنا پیچیدیم و تاسی و

باقی ماند فرو ای پس فردا خوابم دید نوشتہ بودید کہ قریب پانزویہ خط نوشتہ

ازینکہ در راہ صنایع شونہ مجبورم چیرانم کہ چہ خاک بر سر خود بریزم صورت نیت کہ

این معاملہ را سفہ ہم اصلا در تحریر شمارا بقصورت نسبت نمیتوانم کرد ہم نیست کہ ہر کار ما

ڈاک نر ساینند و نیچہ حرف ہست خاک بر فوق دشمنان خود بریزید سر شمارا من قابل

تاج جواب نگاریدہ انم دیگر کہ من اینجا خطی بخوابد امیر خا نصاحب نوشتہ در ڈاک

تذیری فرستاد و بودم دیر و ز جوب ہم آمد از خط مذکور دریافت شد کہ شاہ

ہایست میر صاحب ہر حال اورحم آرزوہ شاید چند کس ابا خود متفق ساخته

بطور چند چہار روپیہ ما و باہ مقرر کردہ اند و ارادہ دارم کہ بنصیر الدولہ ہم سفلا

گفتہ و احوال شکر بنویستہ کہ زبانی چو بدار صاحب کلان دریافت شد کہ در دو

روز بچہ بکنو میشود و قعدا غاصدوق صاحب بنصیرون جو کہ پس فرما کو

مکنہ است و انقدر علم با اصحاب بکنہ بنقدردنہ کہ ہوا را گاہی

نہ خواہ شد کہ چہ نامہ ان تعزیر بنصیر ہا مبعوث ازینک میں

گنجور ابر از عمارت زرنگار نیض آبا و میدانم و در وقتیکه این آبا بود و گنجور
 هم گنجور اینند میگردم کاینکه این شهر را میت نمایند شعور نند از غرنا و
بهاره شتا و چهارم سر آمد خواجگان عالی شان، توجه امام صاحب
 سید الله تعالی بعد شتیاق با واضح باد که امروز که بستم شهر حال است بعنایت
 پرتو پور کوچ شش کردی بطرف لکنو اتفاق افتاد چنین قرار یافته که از اینجا
 در شش روز بگنجور برسیم امروز جمعه است از فردا که شنبه است شش روز حساب
 باید کرد اگر خدا است آرد در روز شنبه گنجوا برسیم بود مرضی جناب عالی نبود که کوچ
 بکنند صاحبکلان بیانت خاطر کوچ خودش تعجیل کرد خدا جزای خیرش داد
بهاره شتا و پنجم نهال بوستان شرف و جلالت نصر کم الله تعالی امر و
 افاضاجان احوال شادی میثرو خولجہ قرالین نوشته شد چون مجمع بسیار
 ایشان بطیب خاطر تشریف خواهند آورد لیکن بر روز شنبه رفتن صاحب
 ایشان ضرورت خلاصه منعم تا فردا می آیم بطوریکه مناسب میدانم بعمل می
 آید و شاه کردی نو مسلم پسر چکاوری سنگه نامک شاهی سب جزو آخر جا
 شربت نزد من رسانیده بودند از رستم باید گرفت **بهاره شتا و ششم**
 حق امام شهد نظامی خواجہ امامی سلمه الله تعالی دوروپیه و دو لفاقه نر
 آن معدن فضل کمال میز مسد گرفته یکروپیه در ترض خود که برای آن بر
 منور ... ما فرزند که آورد و بودید بگیری و یک دیگر برزا محمد شهنش
 بودید ... و کبری روز باقی بنا فدیہ کار را که شسته
 ... یک پخت بخیر بر سوزن بشینید بر کار و نیت علی و ...

اصف الذکله که صاحب هم اورا بخوبی میشناسند باید یک نفاذ ازین دو نفاذ که
 که عبارتش عربیت بنا برده بدید و بگویند که در کهر کی اشرف آباد و خانچه
 خانه حکیم میرصادق را برسد و از خانه حکیم ندبور خانه مولوی غلام ضامن
 را دریافت نموده این نفاذ را بدست مولوی صاحب مدوح بدید هر چه در
 بگویند آمده بخدمت شما گزارش دهد و صاحب لازم است که از دو کهری را
 باقیانده تا وقتیکه باریکی مین آسمان را بگیرد و نوبت احتیاج فوت با صره
 و نجات با عانت چرخ و شعل رسد پروان نشسته باشند در غیر صدیقین است
 که نابرد و موافق قرار داد خودش و شدت احتیاجی که دارد خواهد آمد و نفاذ
 فارسی را پیش خود بگذارید هر گاه آمد که بد صداسی همچون پنجر از مقامات که
 خودش اولاد و عازم فرخ آباد بتوقع خوش خوانی خود برای تحصیل زرا
 بیاید تفویض او باید نمود و هم بکوشش عموصاحب خود عرض باید کرد که آن
 جناب کابخانه صاحب عالم پیش از وقوع این امر پیش کسی بزبان بیاید آورد
 زیرا که این مردم قاعده دارند که خبر باراشنیده جا بجا بحال بس انتشار میدهند
 حال حال جاسوسی بکوشش رئیس برساند و موجب کندر خاطر ناکشش شود و
 اگر خجابت قبله و کعبه هم بجهت عرض کرده باشند امر در اینقدر باز عرض
 کنید که پیر زبان نیاید هر چند میدانم که بر رخ کردن ماموتون نیست خود خود
 بکسی نخواهید گفت لیکن چون از پس عمل ساز نیست با این مقتضای
 در عالم جهل طربان آید پس آگاه شود و از این خبر با هر چه در دست

۱۳۳
حضرت میراج اقبالندی خواجه امام الدین خان سمرقندی دریافت نمایند
و در روز وقت شام همچو یک رقعہ و یک کاغذ فرین بپوشیدند و در مقدمه
آنستند و ظنی حکم بود آورده چون شمار اینجانیافت نزد عموصاحب شما
نشدت یافت یقینکه شب بلاخطه شما درآمده باشد معلوم نیست که شما کجا
بودید شاید ضرورتی شده باشد و الاعادت شما نیست که جامی بروید
بن امروز و وای دیگر شروع کرده ام چهار روز این را بنمیسالم بعد ازین
آمده بنای آمدن خانصاحب مشفق میکندارم و فردا در حضور پرنور مجلس تعزیت
امام علیہ السلام است صبحی ارشاد شده بود که پنجاه امامی بنویسید که فردا
باید و برادر خود چاکری روز برآمده اینجاستند عرض کردم که خواجه اما
درین مجلسها کم میروند فرمودند که اینچہ معنی دارد که آدم در مجلس تعزیت کیشید
حاضر نشود و در خانه ماقاعدہ غیبت که کسی است صحاب بکنند کفتم خواجه امامی
تعصب ندارد و اگر کسی بدگوید بدیم نمیرند چه اگر ایشان کار باجناب امام
علیہ السلام دارند اگر کسی بدخواستند گفت سزای خود را خواهد یافت یقین که مرد
بیانقت این که بگوید نخواهد کرد که علی روس الاشهاد تیرا بکنند و از آدم فیل
شام شکوه غم غیبت به صورت ایشان حاضر خواهند شد تمام شد سلسله
فغان و مقام با حضور عالی اشخوید که فردا بر و فیل و دیگر سوار بهای برای آوردن
مرثیه خوان و کتاب خوانان و غیره خواهد رفت در صورت سب سوار صح
نیست که نزد شما برسد پس لازم نیست که شما و خواجه عبد الله بکنند و رسانند
نشیند خواجه سنان را بالامی سپ عموصاحب خود سوار کرده چاکری

برآمده اینجا برسد آخر روز اینجا برسد برادر بلاسی قبل خوابید رفت فردا بر صوفی
آمدن ضرورت زیرا که حضرت خود فرموده اند و در نایمان کمان تصعب
و موسی این کرده است که در مجلس رقص باید آمد و در تعزیت کنار هاید کرد
ششاد و هشتم رقص ویروزة شما خوب بود لیکن بخت سعید
طالع حمیدی غلط بوده است از بخت که بخت موصوف است و سعید صفت آن
و همچنین طالع موصوف است و حمید صفت آن و ضابطه نیست که صفت موصوف
را یکجا مضاف سازند بخلاف فارسی که اینجا بخت سعید من صحت دارد و طالع
حمید من نیز در عربی قاعده نیست که هرگاه صفت موصوف را اینجا بخت
پنجری نمایند موصوف ساخته صفت را بعد از آن ذکر میکنند و الف لام تعریف
بر صفت می افزایند مانند بختی سعید و طالعی حمید و الف و لام بر صفت برای است
که در صفت موصوف مطابقت ضرورت چنانچه در بخت صفت موصوف
خوانده آید در نایمان هرگاه بخت مضاف شد بصیرت کلام ظاهر است که از قید مکره
برآمده معروف شد پس صفت را متابعت موصوف معروف باید ساخت لهذا
الف لام تعریف بر آن زیاده کرد و در مقدمه را بنحوی درین نشین ساخته آید
در تحریر رعایت آن میکرده باشند و کاری که شروع کرده آید از اینجا
با تمام رسانند دیگر آنکه فردا شاهره برادر را نزد و کتری شب پیدار شده در
پوشیده نماز گزارده نشیند من دم صبح بخوابم رسید و شمار اسوار کرد
انتظار سوار می حضور که بعد یک لحظه خواب آمد و در صبح
نهم آنروز که گوشت کوفتند برای وزیر صبح پختند و ده بود موصوف

من این نبوده است که این خیر کیاب و نعمت عظمی است بلکه مقصود من این بود که در یک
 نیمه سار گوشت همگی دو تولد روغن بود و با وجود وقت روغن اینقدر چرب بود
 گویا فی امانا از نیم سیر روغن هم زیاد و در همین گزارش باید کرد و در روز
 شمار علی آمده بود گفت خواجه حسین سه پا تو آرد و یک فلوس نقد در روز میداد
 و یک روپی که هر دو پیشی غلام پدرم ماه ماه میرسانید از باعث وصول شد
 تنخواه شان اینهم نمیرسد و سواسی این یک کس که به از جای نمی آید بر احوال
 و کم کباب شد آخر رقیه میان اکرام احمد خان صاحب نوشته و اوم پتھر و اوند
 خدا خیرای خیر و بد مقدر راجه باید کرد و مادرش خود بخود تکیه خود زرد و الا قبله و کعبه حقد
 پرورش او مرکوز خاطر داشتند با جمله ویر و زرنغال و دیگر گفته شد نیست غزل

بی بحث است
 در بیشتر اول این
 لفظ کس هم می باشد
 است نکل

بی بحث است
 در بیشتر اول این
 لفظ کس هم می باشد
 است نکل

و زخ منو از دل پر شد ارادت
 پیدایشان ناقه نه و از نبر رسال
 قربان عدل ایند پاکم که حاجب است
 سوزن برون میار مسیحا که نا ابد
 اسی تیغ آید اگر کسی زود همت
 نباید ز کویچه خم زلفت گذار کرد
 گ خون دیده ریزی و که بخشش
 تنگ آدم ز دست تو آه این چه جرات

رقیه خود هم معلوم نیست که مسوده گوشت آمو که نوشته بود دید روز ترا
 بر دید با من جعفر امش بر دید و جناب قبله و کعبه ام و زبانه نصیر الدوله بهادر
 بود دیان بر کامان نرنگا خابرنه عرضی می نمود صاحب باید داد کفیل این مهم لطف

بیت صاحب است و در مقدمه دعوت خان صاحب اگر دیر ذکر گفتگوی نشده باشد
باشد امری در طری باید کرد و هر چه خوب حاصل شود باید نوشت که بعد از آن روز
قرار داده آید و من باز سه چار روز دوا می هست که آنرا شخصی بمن نشان
داده پیر میخ است بعد مالیدن در بدن کزنده نیست استعمال خواهم نمود و
مقدمات شجره الامانی هر قدر که خوانده اید از اول تا آخر بطور خود در بیجا
ملاحظه باید کرد و امروز آن شب که چشم داشتند این غول بخاطر رسیدن غول

منم که ناله برغان کلشن آموزم
زب که دشمن جان و دل خودم بودم
عجب مد از زیست با بی من شیدا
بخشت بگده ملک حجاز را نخر و
چنان بلا طلب افتاده ام نوادی
اجل بگیرد مرضی دگر نگر و اگر
قتل از غم آن نشتر نگاه مدام

رقعه نو و در نگ نوشته اید که این شعر بوستان سعدی لفظ چه و در شعر
کر چه شاطر بود خرد و کس بچیک
صورت نیست که این شعر سعدیت لیکن در بوستان نیست
بلکه در کاستان است زیرا که هرگز بوستان درین وزن نیست بلکه در شش نیست
فعلون فعلون فعلون فعلون پت او شش نیست شعر بنام پاندار جان آفرین
حکیم سخن زبان آفرین معلوم میشود که اتفاق خواندن بوستان در طفولیت

بنماده اگر یک بیت هم از آن بگوش شما میرسد و اینقدر رسیدند که نظم است
 بر کز اینقدر مغالطه رویند او زیرا که کتابهای نظم سواسی دیوان شاعر که تصدیق
 رباعی و مثنوی و مسدس همه در آن داخل است مثنوی میباشد و مثنوی از ابتدا
 تا انتها در یک بحر واقع میشود و در شعرهای مختلف الوزن می آید بهر صورت
 این شعر که در گلستان سعادت اول مصرع ثانی آن حیم فارسی کسور واقع شده
 که معنی استفهام می آید نه چه بر وزن مه و معنیش نیست که هر چند خردس در خاک
 چالاک است لیکن شش باز چه طاقت دارد که چند روین خود تواند زد و جناب
 و کعبه گیر و پیش منم معنی این شعر فرموده بود غم لیکن نه در مقام خوبی معنی بلکه از
 روی مستخر ملاهاستی کبستی میگفتند که بعضی ملاها این شعر را با اینصورت میخوانند من
 دیر و زاین را فراموش کرده بودم بحیال رسید که شاید کدام شعر بوستان
 مشتمل برین لفظ باشد که من بخاطر ندارم ازین شعر دریافت شد که لفظ چه معنی
 صحیح و آنچه منظور صاحب است ازین لفظ بر نمی آید با جمله برای شما چه نقصان دارد
 فخره دیگر تحریر نموده بهر تصدیق و برای مقدمه معلوم هر گاه من می آیم تجویز میکنم
 دیگر که عرضی میرنو صاحب بقبله و کعبه نباید داد که نزد نصیر الدوله بها در میرنو
 تجویز میرنو صاحب آمده بود نوشته بودند که عرضی من اگر نزد نواب نصیر الدوله بها
 رفته باشد که خیر انتظار جواب باشم و اگر بنور اینجا باشد چندی در فرستادن
 آن توقضا باید کرد که من فردا بجا نیور میروم هر گاه از نجابر میگردم مصدع خواهم
 بنا بر اطراف معنی وقت نوشته شد ازین آید که مبادا فردا جناب بقبله و کعبه
 شوند و عرضی بسا جبراده برسانند و طرقتانی از اتفاقات بحضور بفرستند

انجا دستخط شده بیاید و صاحب عرضی حضور طلب کرده و وسطه با از نبودن او

خجالتها باشند و بردن عرضی موجب چشک زنی مردم شود ^{یعنی حضور او را طلب نمایند} **رقعه نو و موسم**

و هم احوال مشاعره برین منوال است که چون روزهای موسمی در نستان که عمر است

و تا فارغ شدن مردم از طعام وطنی کردن مسافت تا با انجا و انعقاد پذیرش ^{صحبت}

سه پهر میریزند از جهت صحبت ویروزه بنصف شب کشید جا بجای دروازها بند شده

بود و حجره میر صاحب با وصف خوشکونی بستور بوده است تمام جسم مبارک

ایشان رعشه داشت و آواز را هم کسی نمی شنید لیکن من و خدا که غزلبها خوب گفته

بودند و احوال آن کس ده مادر معلوم شد شمار اباین برززه چانها چکار است

آئیده که بیاید حرف نیایدز و اینها عادت حرف زدن با اهل بازار دارند این ^{مادر}

را اول عمومی شما بعد از آن پدر شما اباین پایه رسانیدند که حالاً فیس کرده می شنید ^{دیکر}

اینکه بندگی صاحب بخدمت آقا صاحبان رسانیده شد گفتند چه میشود که اگر شب

هلم ایشان بنجایانید گفتیم باید دید خلاصه وعده در میان نیست آمدن و نیاید

موقوف بر طبیعت صاحب است دیگر آنکه آقا صاحبان هسانه زعفران پری که ^{تصنیف}

شما در فارسی است طلب کرده اند بدست بچوب نرسید **رقعه نو و موسم**

ویر و طرف عصر رستم رقعہ برای شما آورده بود چون آنوقت صاحب دستراج

بودند و یکدیگر و کار دیگر متعلق او بوده است حواله کدام زن خدمتگاری کرده ^{وقت}

زن مذکوره آنرا بر پلنگ صاحب گذشت معلوم شد که از انجا که ما هم بچه برد ^{شده بود}

و بمطالعہ رسید خلاصه تحریر این بود که پری روز رقعہ که صاف صاف نوشته ^{بود}

عبارتش خیلی چیست و درست و دسپ بود و صلاح صاحب بر مسوده معلوم

دیده شد هزار آفرین بر زمین و قاع و سلامت طبع و استقامت سلیقه شما گمانهای
 صاحب همه ریت بود سوای یک گمان که غلط محض بود یعنی نسبت آن میر حیدر ^{علی}
 پیرا که میر نذیر باین منصب نمیتواند رسید و اگر برسد هم از قدرت الهی نخواهد
 یکن بالغفل خود آرزوی او باین مقام نمیتواند رسید حالا مفصل بشنوید که این مسوده
 را لاله امرت لال درست کرده اصلاح از من گرفته بودند من بعد صاف نموده
 رای ملاحظه من فرستادم من بایشان نوشتم که این مسوده صاف شده را من پیش
 خود نگاه داشته ام صاحب چون منقول عنده پیش خود دارد بر کاغذ دیگر نقل آن
 بردارند من بعد بخاطر رسید که امتحان قوت قلم شما باید کرد پس بی تامل نزد شما
 فرستادم لب تسطیر آنکه باله که دخل صاحب همه بجای بود تخصیص این فقره که از کلام
 سحر کما شایسته چقدر خوب آمده است بر سر و پای تهیدست ^{در ترویج وجه} لاله امرت گویان ^{خود}
 چید و این فقره هم لایق مرجاست و سبب من انتظام عجاز قریش چشم بند ^{سلطنت}
 را منور ساخته و بجای لفظ خصوصاً لفظ سیم چقدر خوب نوشته اید این
 لفظ برابر هزار لفظ بلکه هزار فقره است شما میدانید که من با سخا طر کسی ملحوظ ندارم
 عیب آورم زانساند آینه بر روی او میگذارم در مقام صبر و تحمل ندارم من خود
 این مسوده را دیده بخدا که شکر ایزدی بجای آوردم شما هم شکر بسیار را و بکنید
 باینقدر مغرور نباید شد بلکه خود را نادان محض و طفل کتب دانسته عرق ریزها
 بید کرد و باین مقامی برسید امر و خاطر من از طرف شما مطمئن شد و لفظیکه بفرم شما
 درست نیامده بود آن لفظ لفظ صباست مسوده نزد شما میرسد ملاحظه باید نمود
 دیگر فقره ما هم که نوشته اید پاکیزه بود مردم که بهار و پیه صرف میکنند شما گفت

این دو تبار ایبرید این شیوه قطاع الطریق است رقعہ نو و چهارم خواجہ الام
 صاحب سلیم بقدر تعالی شخصی اصلاح شمار مسودہ معلومہ دیدہ خلی مقصد شایسته است
 شمایز او را بخوبی می شناسید از مخالفان نیست از زمرہ خیرخواهان ما و شماست
 مردیت بسیار قابل و صاحب فهم درست سواسی شخص اول که مسودہ اش را
 اصلاح کرده اید خلاصہ چند سطر تخریر نموده بین داوہ رقعہ است که نزد خواجہ
 صاحب بفرستید که این را ہم اصلاح بکنند حال آنکه شما میگویم که این مسودہ
 را خواندہ بی تامل قلم روان بکنید اندیشہ نباید کرد و اینم در امتحان شما منظور
 با جازت من ہرچہ من بگویم بکنید و همین شخص امروز میخواست کہ آن مسودہ
 اصلاح شدہ را برای نقل بگیرد من برای اینکه مباد اطرف ثانی بشنود و ملاورد
 راہ یابد نذر آدم لیکن ای عزیز خود خویش کردہ است مضائقہ ندارد و صاحب
 مسودہ اول ہم از دوستان صاحب است اگر می پسندد خویش میشود لیکن
 باینصورت چه ضرور کہ از تہ کار بخیر باشد مسودہ اصلاح شدہ بانام مصلح
 باو برسد تمام شد ایوم گفت کتبکم فی خطی و ارسلت الی امرت لال فقدا برسد
 الی المولوی صاحب و ایضا ارسلت طرفاً بصغیر من الطین لاجل عملم انخواجہ ذیر
 صاحب قاضی من بچو و ذریب بظرف معلوم عند عملم و سآولہ الیہ فان الما
 یزدنی الطرف الطینی و یكون معطر چون اینم در فوراً این مسودہ را نوشتہ
 شما در همین طرف مدت کہ بچو از خانہ امرت لال بر کرد و اصلاح بکنید و خواجہ
 بچو نماید مضت ستہ ایام لم تصل مسودہ کتم الی محمد نوحدیثا من طبعنا کم و ارتموا
 ببلغ منی آداباً بجا بکتم رقعہ نو و پنجم این مسودہ را غزیری پیش من

آورد و گفت که این را اصلاح کرده بین بر سرید کفتم من فرصت بجا دارم بجا آید
منو و گفت که یکی از شاگردان خود بگویند که دست کرده بدید لهند از و شمار
شد بد که آنرا بطور خود در جابره در خاطر بگذرد نوشته دست بکنید من
ملاحظه خواهیم کرد هر جا که تحریر صاحب مربوط خواهد بود و آنرا نگاه خواهیم داشت و هر جا
بق برت طرفتانی خواهد بود و جانب اراد خواهیم شد و شمار اطلاع خواهیم کرد
رقعه نو و ششم در بای لطافت میرسد بنوعیکه دیر روز نوشته ام
میرضا علی باید داد و آن کاغذ دیروزه را اگر اصلاح کرده باشند بنظر رسید
که آنک تقاضا خواهد کرد و الیوم جار المیر محمد علی و قال ارسلت النسخة الموصوفة
بهدی فصاحت بصحابة خادمی الی الخواجه امامی و هو طلبنی عنده لا امرت لاسی امیر
لا اعلم لم طلبنی الان اسئل عنکم انتم قولوا لم طلبتم اسید بوجیبی عندکم الیوم وقت
المغرب او غدا و ایضا جار الیوم مکتوب المولوسی میر علی باکم ارسلت الیکم سید
محمد علی پوشیده همانند که در اول تحریر این رقعه میر محمد علی اراده مخاس نکرده
بودند این وقت عازم شدند و رقعه را تقویض ایشان نمودم کتاب اولم من خواهد
آورد در **رقعه نو و هفتم** کاغذ غزلهای من که دیر روز بدست خواجه حمید
خان فرستاده بودم اگر نوشته باشند حواله آدم من بکنید و الا بنیوقت
نوشته بنفر رسید و این جزو شعاریان مهرانجا ایک نخته کاغذ ساده پند و
که گرفته پیش خود نگاه دارید که بوقت ضرورت خواهیم گرفت و خط و الد خود نیز که
من می بود گرفته بعد مطالعه بشوید بیدرید یا هر چه بجا طرسد و عمو صاحب
که که غزل از غزلهای قدیم بنجوا بجهت اللدخان بدیند که و مشاعر و کتب

لیکن کیبار خود هم از زبان خواب صاحب موصوف بشنوند **قعه لود و و چشم**
 این غزل شام معلوم شد که طبیعت شما موزون و مناسب با فن شعر است لیکن بسیار
 متوجع این نباید بود چرا که لذت این بی پیر آدمی را از تحصیل علوم شریفه باز میدارد
 کم کم گفته باشید مضائقه ندارد و وقتیکه قدری عمرت بهم خواهد رسید و در حق
 و غلط قوت میسر پیدا خواهد شد آنوقت تعلیم سردار این فن هم عمل خواهد آمد
 هر دو خط را حواله میان امیر محمد که امشب از بانده آمده بودند هر گاه بیایند باید
 یقین است که برای گزینستن فرمایش مرزا اسفل خواهند آمد **قعه لود و و چشم**
 دو غزل تازه که دشب اتفاق افتاده در همین کاغذ نوشته شد نقل آن در
 دیوان باید کرد و این بیت را که یک مصرعش نیست **مصرع شکو** هر چه
 از آن شوخ پریز او گفتم در حاشیه دیوان رویت میماید نوشته باید نرسد تا د

عند اول

سرمزار پی سیر لاله زار آمد	طپیدن دل پر خون با بکار آمد
نشد چو س دم مرگم کفیل کو کفن	دل ستمزده نالان ز کوی یار آمد
ز آه سرد چو گل شد شکفته خاطر من	مرا کمان که نسیمی از آن دیار آمد
صدای ماتمی آید بکوش او سحری	د دیده تا سر کوی خود آن کنار آمد
دمی که رنستی و جان راون بدلت	چلویم اینک چهار برتن ز زار آمد
بود بگردن این طفل خون من چون	ز لکر گریه کنشیاں بر سر فرار آمد
فنا و لرزه بر اندام عاصیان	بجمعی که مستی سیاه کار آمد

عند دوم

برودن نگاه او وقت میکشیدنها

۱۳۳ کرد کار خود پیش از نهفته دیدنها

تا یکی بدنباش جای او و بیم اکنون

پس نقش پایجا ما و آمدیدنها

من فدای این تکمین کز ادب بکوی او

نیست صید سهل را رخصت طعیدنها

گریه اش بنحش غیریت از سیر پار

بهر شتم باشد این اساس چیدنها

میکند نصیب من خنده کل و نسیرن

از غم کل اندامی پیرین دریدنها

میجدد هم سهل خون من مکر و ارد

مرغ روح تا با مش خویش بریدنها

آنکه وی ز قتل من شاد شد قتل مرده

در غم ای من ولد و مشق لب کزیدنها

رقعه صدم فردا خطی عبارت صاف صاف نامی مولوی میر علی صاحب کلپا

روز بر آمده بلکه ازینهم کمتر نزد من بفرستید باین مضمون که هر چند آن تحریر که در

سابق بعمل آمد منافعی طبع ادب پسند بود لیکن تا وقتیکه ناقصان متاع خود را

کامالان نفع و شند چگونه احسن و قبح آن آگاه شوند از نخبه از جاده ادب

حرف کزیده بود و در عفو است و فقره چند که در حق این میکاره حکیده قلم

عجایز رقم بوده است ذخیره مباحات در مجالس و محافل شد کونبای آن بر

نمایان باشد اینقدر عبارت دیگر نوشته اشتیاق خود را باید نوشت **رقعه**

صد و یکم شایر پیش خود رستن آن طالب العلم همراه والد خود بر کشتن از

منزل اوان جزا پر و یکد و مطلب دیگر ترشیده بزبان عزلی بنویسد یا از جناب قبله

به رسیدن بر این است که تا رسیدن من فصل در تحریر واقع نشود **و صلوات**

بر او هم امر خود میر محمد علی مسوده خرم یک آورده بودند جایجا اصلاح خوب

دیدن بسیار خویش شد بر مغز بورد هم خطی عذب البیان صلحت هستند و خطای ضیضا

میرسد بعد مطالعه صنع زده نافوت خط خاکلی روانه نمایند لیکن دگرسی آنرا نه پند و دور
 بران قاطع لفظ خوشنود که بمعنی رضامند است ملاحظه نمایند غرض من نیست که هر ^{نقطه}
 بعد خاص نقطه دار و او هم بنویسند یا منی نویسند پس اول درخا و واو بنویسند
 برآمد خیر والا درخا و شین نقطه دار باید دید بنچار عارضی لفضل الهی سبب ترک
 غذای کیره زده خصت شد و برای جرب قماغ و کلاب مالیدن امروز شروع ^{کرد}
 ام باید دید خدا این جرب را از ^{چند} شتانه شام و ورود که بدخیر است **رقعه صد**
 و مسووم فرود که چو می باجر که از اغذیه فضلی بند و ستان برای صاحب خواهد بود
 قدری انتظار باید کشید البته یکپاس روز برآمده فرستاده خواهد شد و بر آنچه کیم
 باقی در رستمی بر فیکر مسوده عریه اگر نوشته باشد بفرستید **رقعه صد**
و چهارم سه خط بر بسته و یک خط بی لفاقه نزد صاحب میرسد خط بی لفاقه از
 طرف میر نصیر الدین صاحب همی ملازمان شریف در خط فقیر بود باید خواند و در خط
 دیگر را نزد خود گذشته و در خط که یکی همی مولوسی مصاحب است و دومی
 اسمی میان علی حسین است همچو باید و او که بدر و ازه مولوی صاحب متدوح رسانند
 بلاسی که سر در و ازه اطفال را درس میدهد بگوید که یکی برای مولوی صاحب است
 و یک دیگر برای میان علی حسین صاحب مرزا صاحب فرستاده اند و اگر ملا ^{و از}
 نباشد تجا و حسین بافضل حسین بگوید و اگر اینها نیز نباشند صیل را طلبیده
 بگوید که مرزا قسطل این دو خط داده اند یکی برای میان علی حسین است و یکی برای
 مولوی صاحب لیکن حسین یک یا صمیم یک نیز تا آنجا همراه بچو باید کرد و نوشته
 باید کرد که من به خط آنجا رساننده بازن تر انصاحب میدهد و هرگاه پای خط

یضیرالدین صاحب که بنام آقا صاحبان است باو باید واو که رسانیده خود بخانه خود
 رفته رخت نوبه برای پوشیدن من پارو و ووز و دیگر فقیر را معاف باید داشت
 بعد ازین می آید و تدبیر آوردن خان صاحب میکنم **رقعه صد و پنجم** ^{مخال}
 باو چنی بجزو رعاض کرده بود که در ایامیکه ملازم نوب ضابطه خان بودم سوای
 مرغ پلاو و سبب نسی پنجم منقسم چند تا باو رچی دیگر که بود نزدیک یک پلاو و هر یک می
 و مقدار هر طعام زیاده از یک و نیم سار برنج نبود حکم شد که فردا همین پلاو و پنر نزد
 قبا و کعبه رعاض باید کرد که رین طعام قسط خود را صبحی برای القبله خوابم فرستاد
 و از فضل آبی میدارم که چهار کهری روز بر نیاید که طعام نجابر سد لیکن بانجم
 انتظار ضرورت **رقعه صد و ششم** پاض آقا صاحب که غولهای تازه
 در آن نوشته شده بخانه شناسی مستار رفته است لیکن بالاسی پاض ازین
 رو بند نوشته شده حالا صاحب را میباید که درین پرو و بند نظر بکنید بر هر
 کس صد کرده نام نگارد در دیوان نیاید نوشت و هر چه حالی از سلامت مذکور به
 در هر روز یک **رقعه صد و هفتم** اینوقت **رقعه نهم**
 آقا صاحبان که مفرمانوشته نفویض آدم خود نموده ام نام برده بخدمت شریف
 نوهار و حساب زود و نقل این غولهای تازه بردارید و کاغذ مذکور باز با دم
 که آقا صاحبان مکرر برساند و تا وقت نقل کردن غولها آدم را با
 که جوی برود دیگر از سواخ اینکه و شب پدر لاکه امت لال بچاره مرد و
 نقی معیذة خود حواله باتش که زنی بچاره خیلی در غم پدر خاک غایب
 زین غولها را بسیار دوست میدارم که از اخلاص کیشان صادق

فلوداد است خرواسن و آنجا صاحب اراده تعزیت داریم اگر اتفاق افتاد از میان
 آمده صاحب را همراه میگیریم اطلاقا نکاشته آمد **رقعه صد و هفتم**
 خواجگامی صاحب سلیمان شد تعالی من اینوقت از سبب قال و مقالی که گمان از آن
 نمیتوانم آمد وقت نماز ظهر یا عصر می آیم و اگر زمین معامله است مجبورم و انزله الی و غیره
 که پیش بچوست هفت کیله و چهار نازکی بصحابت رستم نجا باید فرستاد و باقی
 باطفال نباید داد کیله را شایتم خشد میگویند که کیله کوچک بنگالی الاصل خلی
 میشود و آینه هر چه ازین متسل باید و من در خانه بنام شما مختار من کردن
 هستیید حاجت باجارت من نیست زیرا که یقین کلی دارم که اگر چه مطبوع عیش
 طعمی خواهد بود و حضم خواهد کرد شت بلکه اگر برای شما خواهد آمد از دهم برای
 خوابید فرستاد یا نگاه خواهید داشت زیرا که آنچه میدانید که مرغوب شایع نیست
 از هر جا که بدست می آید برای من نیز ستید و نوید دیگر برای صاحب نیست
 که مدتی پیش ازین چهار دیوان فقیر خانه مرزا جعفر صاحب نقل شده بود و از آن
 دو دیوان برای دوستی فرستاده بودند و تاسی دیگر نزد ایشان بود
 ازین دو تاسی باقیمانده یک دیوان کم شد و یک دیگر در صندوق بود و دست
 بدست آیدش از بعضی موانع پریشکل پریر و زان دیوان کم شده از جایی
 بعد در میان این دیوان بعضی غریب است که شما ندانید اینها را بشد غیر فرود ایا
 میطلبم در و در و نقل آن باید بر دست زیاد خیریت **رقعه صد و هشتم**
 خواجگامی صاحب همه شد تعالی اینوقت آنجا صاحب را یک مسند در کارت
 بعد از قبله و بعد عرض کرد و بنیوقت یک مسند خواهد آورد آنجا صاحب

که شب بر استم خواهد آمد اگر چه کیر و زاول می بایست که آدم باید لیکن بهر طور که شب
 بینه وقت باید و از رفته صد و پنجم امروز از بواسی سرد تر سید و دو
 در بدن نمایدم بر بنه نشستن خود چندان دشوار شود لیکن غسل بعد از این
 غلیمت و یکرا اینک مغل زنی چهار کلاه بظهور آورده بود بندگان امده س چون
 میدانند که من این چیز را دوست میدارم از راه لطافت طبع یک کلاه بنام
 رحمت فرمودند من رو غایت حضور بعد از اوب داشته گرفتم چون خودم نمی
 پوشه برای شام فرستاده ام اگر چه در حق شامم روا میدارم لیکن بهر صورت
 نزد شامی رسد خواه بکار خود آید خواه کسی بدید بهتر نیست که کسی بدید
صد و یازدهم از رفته دیروزه احوال برشتن طالب علم در فیت شد
 همه مقتدران در وقت بهم رسیدن که نانی کو بر یون با شد با اولاد خود
 حال دارند اگر چه دولت تعلق بخت اتفاق دارد لیکن بطایر باعث افلاس
 همین حرکتها بود و دولتند او تا آنکه با اولاد خود این شیوه پیش یکیزند آینه
 داخل همین جاوه هسزده چانه بی تنک و عار اند علیها نیز همین حال دارند که او
 خود و حویلی تحس و چند دخت را کند شسته جامی دیگر غیر و ند و بر عم باطل خود
 خود را به از شهریان میدانند و یکرا آنکه دور و پیه رسم بخدمت می آرد یکی نگاه
 ارمان باید داد و یک دیگر آن هر دو زن کور باید رسانند و بهر الفصاحه ارشاه
 که ای طلبیده بودم گفت در عده العمر نام نه الفصاحه نشینده ام و خواجها
 هم نشیناسم ندایهتان عظیم گفتم در نخاس میباشند گفت خدا داد و جزو دان
 که پیشین صاحبست هرگاه بچو بخدمت برسد با و باید داد و رسم کار دیگر در پیش

رقعه صد و دوازدهم امروز خط برای میر نصیر الدین محمد صاحب
وقت ظهر یا عصر بدست آدم خود ضرور باید فرستاد که فرود آید و آنکه کرده آید
مسوده عینه هنوز با صلاح رسیده بعد مطالعه درست نموده فرستاده خواهد
شد معلوم نیست که رسیدی حسین خان دیوان را رسانیدند یا نه امروز در وقت
دیگر خیال رسیده است دیگر آنکه میر محمد علی صاحب احوال مزار اخرم یک ^{سخت} ^{المنه}
خدمتکار را نوشته آورده اند یا خود بخدمت شهابی صلاح حاضر میشوند یا نه
خدمتکار خود خواهند فرستاد باید دید برای اطلاع نوشته شد بی تامل اصلاح
کرد اندیش اینجا طراه دادن خوب نیست **رقعه صد و سیزدهم** خواهد
خواجگان سلیم الله تعالی بنوقت لفظ کوزرا که با کاف تازی و واو معروف و
راسی نقطه دار است در بر مان قاطع ملاحظه نموده احوال آن باید نوشت که چند
می آید کوزشت یعنی حمید پشت مشهور است و در عوام کوزه پشت میگویند و بنقل
یک مایه هنوز زیاد میشود معلوم نیست که این مایه هنوز در اصل هم صحت دارد
یا در عوام چنین شهرت یافته شما بخوبی در یافت کرده نبوسید و در مایه لفظ
رسید غرض من از تحقیق لفظ مذکور همین صحت و غلطی مایه هنوز است که بعضی
پشت با مایه هنوز می آید یا بغیر مایه هنوز با دیگر معنی سرد کار ندارم ^{رقعه}
صد و چهارم و هم خواجه صاحب بلذمکان سلیم الله تعالی کاغذ پر
بعد نقل عمل تازه یقین که نزد آقا صاحبان مخدوم و رسانده باشد و
بن و سپاری و کشنیر حصه شاهر و برادر و وقت نسیم حصص شخاص شخص سوا
مجلس گرم ساران مرحمت شده بود گرفته هر دو حصه یکی کرده شد شما با هم

هر دو حصه علی التمام بود ازین مجموع نصف شما بگیرد و نصف بخواجه احمد خان برسد
 هشتاد و نول سیار از چهل حصه شماست معلوم نیست که خط اله آباد امر وزیر بر او نه شده
 یا خیر و فردا که بمیدان می آید برای یکدو ساعت نهد و اما صاحبان باید زلفت لیکن
 از پنجره طلبید **رقعه یکصد و پانزدهم** بانی نیکارستان **رقعه**
 در زنگ ایوان بلاغت سلیم الله تعالی خط ویروزه که اسمی میر نصیر الدین صاحب
 بود و بمطالعہ فقیر درآمد ازین بر پدر و مادر شما که بسیار خوب نوشته بودید در
 دو مقام اول شک واقع شده بود و آخر معلوم شد که من در خواندن غلط کرده
 بودم عبارت شما صحت کلی داشت و این غلطی که از من اتفاق افتاد از برکات **خط**
 نیت انصاحب است حق نیست که حق سبحانه تعالی بیشتر خط خوب بجهال
 میبیران عطا میفرماید بسیار کم دیده میشود که منشئ بلینغ یا دیگر صاحب کما
 خط هم صورت داشته باشد لیکن چون شمار اصناعت ملاسی مرکز خاطر نیت
 پس اگر بطور خوب و خط متوسط شکسته هم بهر ساینده ضائقه ندارد و دیگر آنکه بموجب
 پیغام نیاز از طرف من بگوئید که مرزوب یعنی پیله در بازار بسیار است جناب
 مرا اگر بری ساختن مرکز است باز معلوم نیست که ناپرسند ویروز مسو
 نده بود و یا خیر **رقعه یکصد و شانزدهم** ویروز و لیها از دیگر
 بد کرده فرستاده شده سوای این هر چه بود از خاطر رفت حالار ششم قهوه
 نسبت می آرد تمام شد این مدعا بخانه تاج الدین حسین خان صاحب فخر مضامین
 در کن وقت و پهر باید رفت زیرا که امروز از سبب عید احتمال نمودن ایشان
 بانه قمریت هر صورت وقت و پهر از وقتهای دیگر بهترست موافق قاعا

هر بنده خدا و پرستش روز اول روز برای دیدن و او دید میر و پادشاه روز و آنچه بود
 میان است رحمت خود را در آن میجوید مختصرا اینکه درین رفتن و رفتن شما مختصراً
 آید لیکن رفتن بزرگ رفتن میچرخد اگر ملاقات شد خوب است و الا سیر است بهتر
 اینست که یک رقعہ کوچک بدینضمون برای خانصاحب نوشته و تلفون نمود
 وقت سوار شدن همراه بریدضمونش اینکه داعی نیاکریش برای تهنیت عید
 حاضر شده بود و اگر چه دولت ملازمت نصیب نشد لیکن حاضر شدن بدرودت
 هم باعث هزار سرور است حق تعالی این عید و هزار عید دیگر مبارک کند و اگر
 صاحب خانہ را اینجا یافتید قدر انجانہ رسیده مرض و باره خواهید کرد
 اگر نیافتید حواله میر صاحب یا میان نجیب بشد نامی یا آدم دیگر کرده بر کرد
 و آقا صاحبان هر گاه بخانه باشند خبر دریافتند باید رفت دیگر خیرت بجناب
 و کعبه و عمده صاحب خود از طرف سن مبارک با عید عرض باید نمود و رقعہ یکصد
 و سیصد هم این بند غزلها که برای شخصی نوشته ام یک غزل که فایده آن
 خردشان و فروشانست در دیوان نویسد بعد از آن غزلها این بند را
 ملاحظه کنید بعضی غزلها تمام نوشته شده است و بعضی از سبب سهو نا تمام مانده
 چنانچه برای همین جا خالی گذاشته ام پس شمارا بیاید که همین غزلها سی تا تمام
 در دیوان بر آورده شعار غزلها می بندر ابان مقابل بکنید هر چه باقی مانده
 باشد از روی دیوان بر کاغذ دیگر نقل کرد و صحیح حاصل جمع بند
 اینقدر محنت نیست و شعر از غزل زمین میدانت و چنین میدانت و یکم
 از زمین خود را شناخت بسمل خود را شناخت باید نوشت و دروغ

بین بندت مطهر اول یک شعر را تغییر داده ام شما بمن صورت بنویسید چیت
 باطنها نیست غنچه آفتاب معلوم خواهد شد **رقعه یکصد و بیست و نهم** خوا
 صاحب من ظاهر **ع** یک را شما بر طرف کرده اید من از حالات ما بهره خبر
 نماند چه که احوال آدم عند المعامله معلوم میشود و یاد سفر شما بهتر میدانم که مدتی
 سفر حضرت پیش شما بوده است البته تقصیری کرده باشد که نوبت بانجا رسید
 بعقیده من حق و تکراری بوده باشد لیکن خاتن و وزونیت مروضی است
 و بدخواه آقا بنمیت اگر بدانید که بجهت رکنه که بحث و تکرار میکند جواب داده
 و اگر این عادت را بگذار و مورد تقصیری نیست اورا همانم تا بعد از این چه
 خورد و اگر سوا می این معترض شده است که از دل دور است بهر چه بترشش آید
 بسیار اندک خویش داده رویش سیاه باید کرد و دیگری بجای او باید گذاشت
 و اگر پیش نیست تقصیرش معاف باید نمود که آدم قدیم است و راز دار و خیر خوا
 یگویم که در این تصور جواب داده اند کفتم تو غلط میگوئی من هرگز باور ندارم که فلا
 ن سبب کسی را تقصیر و او قرار داده جواب بدید مفصل این احوال را بر نگارید که
 لمونه است **رقعه یکصد و نوزدهم** خوا **ع** اما سلیم شد تعالی چون پنجره
 تش برای رفیع جرب عرق لمیو درین جذب شد و شب آثار بخار برای عباد
 فیه و دیگر فضل الهی شامل حال شد امروز در غذا پر نیر خواهم کرد و دیر از
 بند ذلی سپاری بطریق بر پیش من آورده بودند که برای صاحب هم
 رسانده شد چرا که مال مستوح تنها نباید خورد **رقعه یکصد و بیست و نهم**
 بسماح سلیم بعد از لاله دی پر شاد و شوق و کماشته میا چند که عرضی

بخط قاضی صاحب برای حضور پر نور در قلندران شاست نزد شاهی ایشانند و اراوت
 ملازمت جناب قبله و کعبه و از نذر لازم که باین شایسته تکریم نموده جناب الارا
 بران آماده سازند که نذر لاله نامبروه قبول فرمایند و اینقدر هم ارشاد شود که
 مقدمه بابو میا چند بدل سعی خواهیم کرد و دیگر اینکه مشارالیه میگوید که در نوبت حضور
 این ایام سمیت نذر داده روز دیگر در ساییدن عرضی نذر شد زاده توقف
 است دینی پرشاد هر روز بخدمت حاضر خواهد شد هر گاه که نخواست امام زوال
 پذیرفت خود برای بدون عرضی عرض خواهد کرد و رقعہ یکصد و بست
 و یکم بر روز و دیگر روز بخانه نشار شد خان صاحب بسری دوم امروز بار بحضور آمده
 ام دور روز دیگر اینجا توقف است باز ما تم و گهنبه جو اهر لالان سیرا پیر روز و در
 صبح راه داده بیاندازخت نموده شد و خطبهم برای و کس نویسانیده
 لیکن هیچ نخواهد شد باید دید چه میشود و چهار روز تخفیفش بالیده بودم امروز
 دیگر شروع شده این راهم دور و دیگر سوا سی امروز میالم اگر فاعده کرد بهتر
 و الا هر چه بدیر خوب عمل شما خواهیم کرد و رقعہ یکصد و بست و سوم
 از جزو دان من مسودات فقیر که صاحب بخط خود نوشته اند بر آورده نذر خود
 بگذارید و باقی را حواله بچو مکنید و میر محمد علی از خانه شان طلبیده باید گفت که نذر
 روز جمعه است بخدمت آقا صاحب عرض کرده سوار بود دولت سلطان بایزید
 یاد و پر خوب خواهد گذشت رقعہ یکصد و بست و سوم خواهد بود
 صاحب ملکه است تعاقیل برای سواری میرسد شاه و خواجه حاجه خواجه عبد الله سواد
 شن بنیوقت بیاید لیکن دستارهای سفید همراه باید آورد و اگر چه اینجا بیاید

آدمیت لیکن بلوچیم حرم یک را در بلوچ باید گرفت شب سیمجا بر ما بد بود فردا صبح حرم
 همراه شهبانچاس سوار خرمیم **فتم یکصد و بیست و چهارم** و بیرون
 دو آرد و هم شهر حال روز پنجشنبه بود در حرم یک لفاغه شکوه آباد را آورد و بعد مطالعه
 در سند استند و کردم و خط امی خودم را کتابد هشتم فرمایش کتابهای امام
 حسین علی یقین و ترجمه شرائع سیر انجام پذیرفتن اندکی دشوار است زیرا که اینگونه
 کتابها در این زمان غریزه است پیشتر کسی نمیبسید و حالاکه هر کس خریدار این چیز است
 اول کیاب و دوم اینکه کران تر بدست می آید مثل ثمنوی ملاسی روم که در بلاد ایران
 عصر دولت صفویه بی جدول طلا بر کاغذ ساده بخط رسمی قیمتش شصت و هفتاد و
 بود و در وقت شاه سلطان حسین شهید که ختم طلا طین صفویه است بهشت آنهم
 سی شصت و بکر و پیر کران میدادند قدم چرم موقوف بر روحت شینده باشد
 به بایون با و شاه چون بجزیمت خورون از شیر شاه افغان و دوباره دراکر آباد
 جوس بر تخت سلطنت کرد موافق وعده نظام ستاراکه وقتی پاوشاه را از طلاطم
 در یا نجات داده بود نصف روزی او شای داد و جمیع امرا و اهلکاران تابع
 بایانش کرد و نظام براسی اینکه باید کاری در جهان بگذارد همین حکم کرد که در
 شرفی از حرم ساخته بیارند و قتیکه ساخته شد و صنوع و شرف آنرا در بازار برود
 بشرف در آوردند اهل بازار بلاگر از قیمت چناس گرفتند خلاصه اینکه این
 مثل کتب دیگر در بازار کم بدست می آید مگر کسی بطور خود از ناداری یا از راه
 ایشریکه و دستنویس خود داشته باشد بفروشد و هر فروشنده دستنویس ساده
 کاغذی که می آید بر پایه پاره و قیمت آن میکند میگوید که این دستنویس

و محشی و از نظر مرزا کاظم علی صاحب شاکر و مولوی ولد ار علی صاحب گذشته است
 قیمت این و طرفائی همی پانزده روپیه فرستاده نشنجهانی مذکور در اصل کلمستان
 و بوستان و سکندرنامه و یوسف زلیخا خیال کرده فرض کردم که پول دیگر هم خوا
 فرستاد لیکن بالفعل ازین مقدار قلیل چه کار بر می آید بهر کیف من از روزیکه شما تو
 آید بچندس گفته ام که ازین نشنجهانی نسخه که بهم رسید باید آورد شخصی از بزرگان دین
 نموده بود که نسخه صحیح محشی از نظر خود من و دیگر بزرگان گذشته را می آرند نقد
 گفته سکوت ورزیده است هر گاه مگر میکویم و شتیاقی شتر بر و ظاهر میشود
 رویت با جعل قیمت آن خواهد که چون دلال و مانع هر دو صادق و از بزرگان
 دین اند و در تکرار قیمت مکذب شان لازم می آید پس عیاید که بلاجه هر چه طیب
 به هم نه از قیمت آن کم میتوانم کرد و نه واپس میتوانم داد زیرا که در هر دو صورت
 خودم ذلیل و بی اعتبار میشوم در صورتی چه باید که نسبت شکل است و قاضی صفا
 هم مجبور اند پیش ایشان بکند و نفر که از شهرایی درس می آیند آنها باین کتب
 نذارد لیکن بطرقائی هیچ نباید گفت هر گاه نسخه قیمت مناسب بدست خواهد آمد
 اطلاع کرده خواهد شد از زر قلیل فرستادون خریدار دل میترسد که بسا و کتابی
 پانزده بگیریم و در نظرش مال چار روپیه باشد و تصحیح دیوان ان شاه ابد خان
 بالفعل سر و دست متنوع ازین سبب که کاتب ما آنچه نوشته است با اصل مقابل است
 و دیوانی که نزد منست در غلطی پدر این دیوان است که تصحیح آن در حال
 صورت امکان دارد که مسوده غزلها بسمی مرزا احمد از کاغذ پتیکه در میان صندوق است
 بزدن آید و مرزا میرزا بزل جلد در آن نماید و اینهم پر سیر زیر که خانه مرزا احمد است

خانه نام و صورت بعد از شستن دار و کاهی می آید و زیاده از دوروز میماند و سوا
 این از نخلت که چند روز در وقت الدم که در سرفه خون بر می آید دشت پخت و
 نقیم شده است و از باعث نزله شدید اطباء هم او را از تحریر و مطالعه شدید ممانع
 میشوند و تصحیح کتب علمی تعمق نظر صورت نمی بند و پس مجبوری دیوان بعد از
 جدول بطوریکه است بخدمت خواهد رسید و ازین حرکت که شایبجاسی خود چار
 رانمی پدید دل بسیار خوش شد اگر امری از امور ضروری سکار یا مهمی از
 مهمات و نیاداری در پیش باشد آنوقت البته مانع این عمل میشود و در عالم
 بیماری از خوردن و خوانیدن هزار درجه همین بهتر است چون مطالعه ^{تعلیق} _{تعلیق} ^{تعلیق} _{تعلیق}
 دارد بقول استاونه یکدیگر مصحح شوق در هر دو آن که باشد بر مبری در کار
 حاجت استاونه است هر چه است خود بخود بر نما میباشند خواهد شد و در عالم
 میشتوقی اگر صد بار پیش من مییدید باز هم فایده نمیداشت با جمله ایطاسی حل
 همان است که سواسی روی در آن تکرار حروف زائده باشد اگر بعد در کرد
 حروف روی مصرع ثانی همان باشد که در مصرع اول است قافیه ازین ^{عصب}
 پاکت مثل شقیقان و رفیقان و ای ایطاسی حلی دارد چون غزیران رفیقان
 نه بعد و در کردن لغت و کتب جمع غزیر و رفیق که باقی میماند و ز روی موافقت نداد
 به همین خندان و مالان ازین سبب که در اینجا الف و نون صفت فاعلیت است هرگاه
 در کرده شد خند و مال با هم قافیه نشود و خندان و پنهان و رفیقان پنهان
 خندان و رفیقان هیچیک از پنهان ایطاسی حلی ندارد زیرا که پنهان یک لفظ
 اف و نون آن زائده است و در خندان الف و نون برای فاعل و در رفیقان

جمعت پس هر دو با هم متحد نیستند از هم متغایرانند لیکن اینجا در نوبت بعضی
 که خندان رفیقان نیز ایطاسی علی دارد و گویند که حروف زاید اگر چه در مصرع و مصرع
 جداست لیکن چون زائد آمده است بعد و در کردن حروف زائده از هر دو مصرع
 هر دو روی از هم جدا میشود و در صورت از نهم صنیاب ضرورت و باره نزان
 اند که زوائد در هر دو مصرع جدا جدا در کار نیست اگر با هم متحد اند البته ایطاسی
 نامیده میشود و اگر با هم متغایرانند هرگز ایطاسی نیست و شایکان نام همین قافیه است که
 مشبک ایطاسی طلی باشد تمام شد این حکایت هم آقا صاحبان مکرر سلام و استیذان
 میفرمایند و تاج الدین حسین خا نصاحب از چارده روز بگذشت تشریف آورده در بار
 حکیم مهد علیخان میکنند مشاهیر ایشان سه صد روپیه مقرر است یک قطی پشته و او
 بودند که در قرض امیر صاحبیفت و دو وسط دیگر که از باعث نبودن شان در
 شهر تا حالا بدست نیامده بعد سه چار روز هر دو یکجا گرفته میشود بعد از آن بایتم
 ولایت علیخان خانم صوف چون دین روزها بیچ ندارد و از قدیم با دوست
 سخنی است از شرم جواب خط شما ننویسد لیکن بد معا یله و تکدل و مال مردم خوب
 خط همی مرزا ابوالحسن خان فرستاده جواب آن در لف خط خود بایتم فرستاد
بصد و بست و پنجم مخفی نماز که پریر فور که سلاح رجب و روز کیشنه بود
 خط شما که مرقوم است و سوم شهر مذکور بود رسید و هند و سیاده روپیه دیر فور که
 غره شعبان بود بعضی وصول در آمد پرتیب میر نیاز علی هم که خدا شد هر دو قیل
 و پنج اسپ و دیگر سپاهیان تکنها و ساز عربی و روشن حج کی از اینجا بخانه میر میر
 رفته بودند و او را از اینجا بلباس کند خلیان از استه از راه نخاسن بجا ولی آوردیم خواج

خواجہ عبد شہید ازیا عشرت کی مزاج سوزا شد فداعی و میان جی و کنگار رام بر یک نمائند
 سپناش کجوریم ویر و از خود ریر شلعت با و رحمت شد تمام شد این احوال حال احکام
 بیکر نیست کہ چون بد شد شمار با اطفال محبت بسیار است و تمامی بہا با خواجہ وزیر رضا
 انجمن ازین زمان ایشان از سبب تشرف و شرف جناب اللہ با جدشان بہا و فی
 اعوانی افتادہ انجمن اطفال بی آرامہ و در ایشان بودند و اینچہ این صاحبان
 زیدین انہا حالت مزاج بسمل و شتند ناچار بنا برین کہ شتہ شد کہ محسن محتسب
 عمر ہمارا ہنچا بیازد چون ممکن نبود کہ محسن بی مادر خود بماند مادرش نیز آوردند و ہم
 نیز از نیت کہ مسکین بہا و سب و زینکہ در پرورش او بیاشد بہان بجای دایہ
 مانتق اوست بازان مذکور ہنچا آوردند چون نظامی و سحر بہن و درسی شریک
 نہ اندازد باز نہایتکہ در کنارشان شکر شدہ اند از شہر بہا زنی نقل کرد و رضا
 در مثال سوامی محرم بر بعد بن ماتہ و در ستم مکانات او نیز ہنچا خواہا آمد و چون نجات
 نیست زویہ میر عبد اللہ از روزگار نجات برسی ویرن والہین خود آمدہ است و کشت
 نیند کہ در شہر بیاید ہر روز و ہر روز ہنچا از شہر اندیکہ ذرا ہنچا ہم آمدہ بود
 ہنچا احوال محرم بہر سیدہ ہر روز و ہنچا محبت خود با و کردہ ای یعنی چہ آیا ہر
 کہ بہت کہ محبت با فرزند خود داشتہ باشد ایشان چہ موقوف بہت کہ حیوان
 نصیب بودن از عقل فرقیہ بی خودی باشد با بچہ محسن و حسن ہر دو برادر ہنچا
 بستند و دیگر اطفال ہم کہ شاکہ ہشتہ رقتہ ای دیگر یکک بفضل الہی ہر زیر سایہ ^{طفیف}
 جد ہنچا شاکہ شب ہر روز می آزند خاطر شریف ازین رکہ ہنچا جمع باید ہشت و ہر شکوہ
 موقوف بہت از آقا کابل ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا ہنچا

غیر همین است این خلوت عادت بنیتر است که سرچ بخت نان بزیرکان خورد و در کمال
 پسوزند با که اگر سوار سی فیل از بغیر تی بدست آید صد بار پیاده راه رفتن به از آن است
 نقش زمین و مکان نوبان صورت است که از دروازه اول تا دروازه دوم یک قطعه
 زمین است که وسعت آن یک و نیم برابر بلکه دو چند صحن پرونی حویلی نخانست است
 یک حویلی معقول در آن طیار میتواند شد چون در خانه زنها از خواب جان روی میکند
 شاید برای خواب موصوف سما بخا حویلی تعمیر کرده شود و از دروازه دوم تا کنار چاه
 قطعه زمین صد ذراع در طول و هفتاد ذراع در عرض خواهد بود عمارتها جدا جدا بر زمین
 زمین ساخته خواهد شد و از کنار چاه تا دیوار احاطه تمام زمین مذکور قطعه زمین است
 بشیب ریخ زینه طول آن از صد ذراع بیشتر و عرض پنجاه ذراع بوده باشد این
 تاشش با غنیت دو باغبان هم برای درختی آن نوکر شده اند بالفعل با قصد
 کلاب و ششصد درخت سیله و موتیاوران موجود است و انکور هم از قسم حبشی و سفید
 غیره در پشته و درخت چنین درخت چنیه موسسه و دیگر نهالهای میوه حالا
 خریده اند و سوامی این برای بقول در با صین زمین بسیار غنایت تمام شد طول
 زمین مذکور که پانصد روپیه بر دیوار باسی احاطه آن در ف شده و هنوز سوامی
 و متی باسی بودی که برای پرده محله ساخته اند مکانی در در و بصیرت است
 متعدد و تعمیر خواهد یافت خدا کند که روانی شما سپوزند صورت بند و لیکن شما
 رضامندی آقا مناسب تر است هر چه مرضی صاحب الاجاه باشد بعمل آید
 تا حال آنچه شما با صاحب الاشان گفت و شنید کرده ای و همه معقول و مراد بود
 آینده هم خدا فضل خواهد کرد و بگویم پیش شماره ای چه موقوف است تا قوت

است که در کتب باید کرد که نام بزور باز و عجب لذتی دارد فی الواقع ابو الحسن خان مرد خوبی و ادم
 تیریشیم صاحب وقتی است دوستی با او ضایع نخواهد شد رفته بنام مزارسی موصوفت درین
 خط لطیف است باید رسانید باید دید که خان صاحب کی بخنور می آید خدا کند که زود رسد
 مقدمه شما یکسو شود و بخدا که من از استقلال شما خیلی شکر گذارم زیاد و خیریت را
 صد نسبت و ششم بگلریگی قلم و براعت و قهرمان ملک کداعت سلیم آمد
 عالی سلام شوق سوزگرا مستدق واضح با و که رقمیه الوداد محتره به شد هم شهر حال لطف
 نیتکه اینقه مخدوم منعم خواجه محمد امین اصراری اینست سمرقندی الموطن که نشوونمای
 یشان از خاک صفا بان است متضمن صحت و عافیت جمیع صاحبان راجب سطوری مقبول
 غیر غالیه ساسی کامل وصول گردیده چشم نگران امایه وارر و شنی گردانند سجا
 نماید فارسی پوشاک لالی مثالی الفاظ ترکیه پیرستن طرفه کاریت اللهم زود دل از چنان
 شما بسیار خوش شد در تمام خط هیچ جا غلط نبوده است الا در جا و این غلط غلط
 نیکوید بلکه خطابا اعتبار کثرت و شهرت است و آن نیست که شما از سمیدس و ابونویس
 در و حکیم شریک ییوس و بقراط و ابو علی دانسته معا لجه با آنها مساوی
 ساخته بودید هر چندین هر دو سنی در طب هم مهارت تمام داشته اند لیکن از کثرت فراوانی
 رفیقان بلعید و پنهانندس و هیاتی شده اند و اقلیدس نیز همین حال دارد
 هر ضرورت اینست که ستمه بیست نیست بلکه غلط در تحقیق احوال واقع شد و با جمله در
 روز یا اثر پاره در اج و بیدر بوی بختیوی بر نور از طرف جناب عالی می آید که در
 پنج که خوزه میشود می آید و جاسی شما سیر و سیر تا شام لطف و بگردید که خودم کز نیکو
 نیت گاه کاهی بعد سالها در شهر نصیبم میشود بعد مسافت روز کوچ زیاد و ازین

که از چو لی تنها بسویج کند رفتن و آمدن و اگر زیاده ازین اتفاق افتد از خازن خود بهمنون
 رفتن و آمدن تصور نماید و در تفریط علیت سلام آویست اینونی بهیتر مثل شرح محلی
 حضرت علیه الرحمه با عالم قرانس سد و کار دارد و پنج سفر را طبع راحت طلبش
 باید بجای خویش نشسته از سطوسی زمانه است هر روز تخم قدیری بیپاشد لیکن
 نوبت بدر و نیرسد خلاصه آدمی سچاره است احتیاط خوبی دارد و دیگر اینکه بر روز
 دیگر همی عمومی شمانوشته در واکل رسانیده ام یقین که رسیده باشد یا برسد
 همان خط سطر سی چند برای شما هم است ملاحظه خواهید کرد و حالا از طرف عبارت شما
 خاطر فقیر جمع است لیکن اندک خط پیدا باید کرد و برای تحصیل همین عمر است و تکیه خط
 شد خط کجا و بدانید که بهترین علوم علم تحصیل معاش و بهر سایندن ترفع و ادا
 و اقران است حوشناخت فرزندی که بزور باز و حق والدین ادا نماید از اطراف
 بیار و که چیزی خواهد شد بهر حال از فارسی حرف زدن دست بر نخواهد داشت
 این دولت نصیب هر کس نشود و دیگر چیزها از کتاب حاصل عنوان کرد و این چیز
 دست نمیدهد هر چند شکل است برای شما پر آسان است زیرا که تسویدات شما بر مطا
 روز مره است آنچه در خطوط می نویسد همین در حرف زدن بجا برید حالا هم فارسی شما
 قابل خدمت نیست اینقدر است که کم حرف میزنید و در آشنای حرف زدن در توجیه
 و این خوب نیست روانی از همه چیز بهتر است امروز در اینجا مقام بود فردا ما تیم و کوچ
 زیاد هیزت رفوع صد و نوبت مشتم میجای مین مرده و بشکلی آرد
 طابع فسرده جبر قدرت فرزدق باغت سلمه کند تعالی بعد سلام و شتیاق فارغ
 از حد و نهایت واضح باد که قیوم محبت نیمه مرقوم بستم شهر حال متضمن صحت و نوبت

طریقت و بیایند و توانگی و مزرد و چانگی شخص معلوم مشتبه عبارات ترکیه حلقه طوق کمر و صول کرده

خاطر غلبه مانع از آن اطلی که طول ذکر شدن بسطل شایسی ابعاد باشد از زانی روشت او

بعانی باین یاد آورید با طیب اوقات نصیب کند امیر قیام اول کیشی یو کون لار و ده بلکه

در سر نه گیم قیلور راندش سینه قیلور بر کون پوشش لار یو بالیق دین جنعمانی نلی بی

یو لغامی لار کیم کتیشی یو کیشی دین کوب لغور اسرور و عبارات شما بزبان امرا

همه خوب بود صد آفرین و هزار مرجا لیکن چون بنور مشق آن چاکه باید نذارید در

عیفه با غلط واقع شده بود و این مضائقه نزار و میشود رفقه رفقه صاف تر خواهد شد

حالا هم از زیر مغول بهتر بود بنام عوقری عمومی شمارا که چقدر زود در شمار ابان

پشتانی داد و بخانه ریب اینها از تائیرین اشراف موطن آن غلوص داماد عرفان است

الادیم استخوانها درین راه شکسته اند و سر منزل مقصود را بلد کرده اند با عجله

که بت و رسوم ما هست بملاپور رسیده ایم و فردا بر سر تیر اسه میرسیم و خط شما را

مرا پور نامه مکانی رسیده بود حال از دو منزل شیرم نیست و بعد ازین هم نخواه

بود و شیر لکر بر آید هم تعجب نیست لیکن لحوم خوردنی از قسم آهجو و پارچه کجاشاید

بلیه هم ... آج در دست آید دیگر آنکه خدمت والد ماجد خود از طرف من بعد سلام

باید گفتی که در دتر در و مانع لغمت خان عالی خوض بکار برده قطع بجا آیرسی

که مصرع اولش نیست ایو اسی چون کنم که انیر اسی شد سقط او قافیه جسته و کناه

گرد واقع شده بر آورده بر کاغذی بخط نستعلیق قطع نظر از زشتی و زیبائی آن

بپرسید و آنرا در خط خود پیچیده زود تر بگذارید که در شکر من برسد پیشتر هم

غنی بخدمت ایشان یعنی قاضی صاحب متضمن همین مطلب نوشته ام محتمل

که رسیده باشد و ایشان بهم جواب آن بطلب سپرد و باشند تازه اینکه پیشین ~~یک~~ یک شهر دیگر
 پیماره مرزا مهد علیخان صاحبزاده و اصغر علیخان نوه جناب عالی تنها پشت خود شکار کرده
 آورده بودند و یکی بست و نه شد تمام راه که می آید بچه ماسی شیر و پنجه ماسی چوبین ^{سینه}
 یک بچه را جناب عالی بحضرت صاحب عالم نیر و عده کرده اند بگفتند که بپرسند رسید
 ایشان در موسم زمستان تحمل که نزد حضرت خدیو آفاق روانه فرمایند مگر آنکه چون ^{خط}
 بنامی رسید سوار سی جناب عالی از شکار مراجعت بخدمت کرده و یک شیر کلان بر فیل بار آورده
 حالاشی شد و درایت بعضی سی و یک لیکن شیر امروزی کلاتر از همه شیر باو سخت
 رشخند سی بود یعنی هرگاه گله زغل خود ده از پا در آورده و سی مایل حضور نشست و ^{بهر}
 تمام حمله با میگرد و لیکن طاقت حرکت نه داشت آنکه بلب با از چار طرف برو باریدن گرفت
 و در دهن گرفته آنرا ز ولیده میساخت و میعلطید و میخورد و شید خلاصه اگر جناب عالی ^{موسم}
 الاشبالی بگویند میر جدری از خیرت رفو **صد و بست و هشتم** ^{مستحق}
 که خط بخت غلط موافق معمول دیر روز که بخدمت رمضان بود و بعد یک پاس شب در خواب
 قدیم شما باطله تقیر و در آنرا آنچه نوشته بودید که غلطی در دو نقطه باعث تعجیل آمدن از
 پنجه سی یعنی بست که چنین اتفاق افتاد و منم از اول همین نوشته بودم لیکن مرا این خبر تا
 سرور کاغذت اگر شما تمام بر بان قاطع و صراح در سینه داشته باشید کمالاتی بر ^{حقیقت}
 حاصل خواب شد البته چون میانه من و شما محبت روحانیت دلم خوش میشود لیکن
 بر شما خط خام که نویسد ما در بازار بنویسد بنویسد باز همه تنگ نمی آید آنچه من ^{بآن}
 سرور میگویم است که زری و شوکتی و نامی در چشمان پیدا کنید و اقربای شما چیره خوا
 بخواهید شما باشند با طالب العلم و فضل هستند که بدان ^{مطلوب} نان میخوردند و از عادات ^{مطلوب}

خلق خدا همیشه در طلب بیانت و رشادت و بزرگی انسان موقوف بر صفات حمیده
 و سهولت جمع و در خلق خوش و مروت و قنوت و وجود حسان مجربان
 بودن خود ممنون می از آفرینی خود مکررین و دیگر امور غیرت شاه پرسی
 جهانی را مسخر کرده همین صفات پسندیده این چاک و چانه دشت لیکن ن جلیب کرد و
 فیصله بسیار میفرودخت روزهای ماه مبارک تا امروز که هجرت روز شد بخوبی گذشته
 باشد آنچه باقیست این هم باستانی خواهد که نشت با بجه خدا کند که زود از صاحبان
 بود و نشت تیرسد که شمارم درم بجا ماسی خود روزان شود وقت حصول اطمینان هرگز
 کار خود بدست زینجا خواهد رسید خاطر جمع بود نشت لیکن وقت فرصت از کار
 سرکار ویرن کتاب و متوجه شدن باین چیز با مضایقه نزار و بعد تشریف بردن شما
 یک دستور لعن منم ازینجا خواهیم فرستاد هر چند کاغذ این از سر کار هم شما خواهد رسید
 لیکن دستور العمل هم در بعضی جاها و بعضی احوال بکار خواهد آمد حالا هم بقدر اکتفا میکنم که
 در کتب و تالیفات و حوالی قدیم بعضی رعایت اندر آنچه دیگر نوشتن آن ضروری خواهد بود
 بعد این خوانم نوشت این وقت سخت تشویش دارم سبب تردد اینک مزاج آقا صاحب
 سر با لطف و حسان آقا محمد صادق خالص با سوا می این دیگر چه نویسم که بآن درجه علیل
 که اگرین ما سلامت بماند و جان بر شو بقیه من خواهد شد که صد سال بلکه بیشتر
 دیگر زنده که خواهند کرد شما هم دست بردار باشید آنچه بر دلم میگذرد من میدانم
 معروض نیست این احوال را با که بگویم پس چه روز عجب وزی بود که ما با هم می نویسم
 یعنی بهوش آمدن و سوز نفس هم بر طرف کردید شب زیاوه از انشب بود امروز
 در پیش نوبتندگی که گفته پرسیدند که گیتند و خود بخود گفتند که مرزا امامی چه خواهد

قاضی خان است و باز گفتند که پیشتر خود بسیار اینجامی آمدند حالا شاید دویین تنه برآمده
 باشند پرشت در جوی ما آرد بود لیکن بالا یسار این قدر که من نوشته ام در چارچوب
 تمام کرده بودند و آواز ایشان با وجود بردن کوشش مقابل دهن شان بگوشن
 نمی آمد ازوه سخن یک سخن بر شواری بگوشش میرسید و بدقت فهمیده میشد عمل طایفه
 برای ایشان حکیم تجویز کرده بود قبول نکردند لیکن دوسه دست که خود بخود در عالم
 عشی آمد تا امروز همان باعث زغری شد برادر خدا کند که اینم زد و در چاق شود و بر
 اینحالات دیده عجب المیت که ناکفته بر لیکن چه باید کرد که این امر باختیار کسی نیست
 روز سهیل ایشان است و دو آدم نشاندند برای ضرورتی در حضور آمده ام اگر سهیل
 و چند دست اجابت میشود و امید صحت است از لاغری و تقویت چه بگویم که هرگز شناخته
 نمیشود خطی در مقدمه زود تر برسی آقا ابوالحسن صاحب که از فرط محبت زیاده از نشان
 در بلا گرفتار اند باید نوشت احوال امروزه بلکه انیوقت که هنوز دوپهر نروده اند اینست
 این هر چه صورت می بندد نوشته خواهد شد امیر صاحب هم ازین سبب بسیار
 پیروز امیر صاحب و دیر روز قاضی صاحب هم آمده بودند امیر صاحب کمان میرود
 که امروز هم برسند در تمام شهر مردم تپ کرده اند لیکن تپایشان عجب تپی بود
 اینهمه شاد و هیبت کایشان صفای محض واقع شده اند این سیوست را غور باید کرد
 که چارچوب روز و ریت انخلا میروند با از زمین بترسم که مبادا غلوس مضم شود و خدا
 عین نکند و بیکر حالات که در عالم کرب معاینه کرده ام چه نویسم که تفصیل آن در
 کنجاش پذیر نیست رفته صد و سیست و نهم منحنی نماید که خط بهجت بنیاد
 هر قوم ذیقده از شکوه آباد مطرف عرض رسید مسرور ساخت آنچه از عدم قبول

مذوقانویلیان و دیگر عظمه کچه پری و اخلاق شخص معلوم نوشته بودید باعث اطمینان کردید
 نگر فتن نذر باعث مزه جبار و رتی دولت خواهد شد و شخص منوسی بقریه معلوم میشود
 که باشند شاه جهان آباد است و اگر از جای دیگر است در او میان بزرگ شده باشد
 چون او بمبائعه تمام شمارا بر کرسی جاواد و خودش بر موند نشست مضائقه ندارد
 لیکن در صورتیکه زیاده از یک کرسی و یک موند در آن مکان نبوده باشد اگر در
 موند دهم در اینجا بود و لازم همان بود که بر دو موند بنشینند لیکن ظن غالب این است
 که آنوقت زیاده از یک موند نخواهد بود و الا شایر کرسی نمی نشینید بهر حال اگر
 در همان بر غنا و غبت خاطر کسی بر سر خود هم بنشیند باید که غدر نکند از خود و ترفع و تادم
 صاحب عزت من بر عیوب تمام نگاه نظر قمانی مجوز شود چه مضائقه از رفتن شما
 است بسیار خوش تادم در خانه سوای نوران و خوبیدان صافی نیست لیکن آن را
 دیدن شما میخواهد و بنور شا به مطلوب مدتی نقاب خفا بر رود و از زیر آن باز بگریز
 رسیده اید و تا رسیدن کلک تر نو ورق و مستحق نجایا بااید بود و بعد حصول
 آن مور چند روز دیگر هم نجایا پسر باید برود تا ایام فرصت در رسد و شایر خست
 همه اینجا یاید دیگر اینکه کنور رتن سنگ پسر ای بالگرام بانگشی معلوم که در سر کار رضا
 کلی دشت برادرانه مریط بود تا اگر در انضلع میرسد فراق بسیار در
 پیشترتند لیکن از انقلاب فلکی آن ساط بر چیده شد یعنی غشی مریط استغفا
 مریط خودش که بنگاله است روانه شد هر چند حکم صاحبان بود و بصاحب کلک
 نمون رسیده که غلغله فی چرایموجب استغفا نوشته است لیکن غشدار و پیش از
 ماده نکر یعنی تا رسیدن حکم تا قدر قمانی بسیار رسیده بود من دو کلمه که

مشتبه ذکر کنورچی نوشتیم با عتماد محبت غنشی فرور بود تمام شد نمیطلبی جناب مخدومی آقا
 محمد صادق خان صاحب باغبانی شافی مطلق چاق و تندرست این اطلاقاً با قلم از رسته
صدی ام پوشیده نماند که در جواب خط شما که چند روز پیش ازین روانه شده
 و ظن غالب که رسیده باشد جواب بعضی سواها از خاطر فراموش شده بود و حالاً ^{تعمیر}
 نیست که قافیه معمول چون عمل و صنعت حاصل میشود استخوان قدیم معیوب ^{میشود}
 و حالاً از متاخرین داخل صنعت گردیده و قدغن نموده اند که در غزل زیاده از دو قافیه
 معمول و در قصیده زیاده از چهار نباید آورد و لیکن کسی برین عمل نمیکند و در غزل زیاده
 پنج دیده میشود و در قصیده زیاده از نه ^{لفظ} حاصل قافیه معمول ترکیب و لفظ باید و جزو
 حاصل میشود و آنرا معمول ترکیبی نامند اما آنچه بد و لفظ مستقل بهر سه مثالش ^{است} در شعر موجود
 شعر کردی و شعر توگرد و با زین هر دو چه حاصل توگرد و ^{چون} در هر دو مصراع لفظ کرد
 بطریق تخفیف قافیه شده و کرد و در مصراع اول ترکیب و لفظ حاصل شده و در
 مصراع ثانی یک لفظ است لهذا معمول ترکیبی خوانند و شک نیست که کرد و در مصراع
 اول مرکب از دو لفظ کامل است زیرا که ^{مستقل} معنی اکبر حرف شرط است و لفظ
 و در معنی بهایم و سباع چون سب و شیز نیز لفظ کامل و آنچه ترکیب و در جزو
 حاصل شود مثالش نیست شعری که در پایان سک تشنیه یافت به برون
 از رفق و ریالتش نیافت ظاهر است که تش جز و لفظ حیالتش است ^{است}
 لفظی نیست که معنی داشته باشد و نون مفتوح که از نیافت گرفته شد آن نیز لفظ
 نیست که جداگانه بیاید بلکه جزو این چار لفظ است که اینها بذات خود مستقل ^{است}
 اند و جداگانه می آیند یعنی نه و نه و نی و نی در صورت قافیه ترکیب ^{است}

به وجه و لفظ مشتاقی استقبال بودند چنانچه روسی ترا شمع کشت پروانه مرابجان تو
 از حال خویش پروانه نه در مصرع شامی معنی نمیده آید و آن لفظ کامل است وزن
 تقبیر نه نامی آید همراه فعل ماضی چون زفت و فعل مضارع چون میرو و استعمال ماضی
 چون میم نهی که خصوصیت نهی دارد مانند کن و مرو و بی تمام شعر او اهل کتاب همیشه
 آرند و در روز مره اینجا هم نون می آید کن و مرو میگویند کن و مرو در روز مره
 زبان گنت لیکن اگر کسی در شعر پار و از بیخبری او است تمام شد بحث محمول تری
 باقیمانده تحلیلی آن پیشتر فصل نوشته شد مگر چه ضرور و مؤنث چهار گونه است
 حقیقی مقابل مرد مثل جمع زمان مانند جا زید و جارت هند و م تقدیر باشد در
 که در اینجا اهل عرب فرض کرده اند که تائیت آن در کتب از جهت آن آمده است که
 این هر دو لفظ ارضیه و دویزه بوده است اگر ارض و دویزه بود و ذکر استعمال
 میکردند پس معلوم شد که اینها مؤنث تقدیری اند زیرا که در تصغیر مذکر ناسی بوز که
 نزن ناسی تائیت گویند فی آید سوم مؤنث معنوی آن منحصر است در لفظیکه اقزان لفظ
 مقصور و یا محدود و بیایر مانند جر الف محدود و حمر الف مقصوره لیکن این تائیت
 در غیر ذی العقول منحصر است و اگر علم که از ذی العقول باشد یا صفت آن پس
 را بطور مرد استعمال خواهند کرد وزن ابطور زن مانند موسی علیه السلام که برین وزن
 چه ضرب موسی در دست است نه ضربت موسی مثل عذرا که نام محبوبیت در اینجا
 قدر ضربت نه ضرب عذرا این مثال مثال علم بود مثال صفت مانند حلی باشد
 زن مانند گویند و مؤنث سماعی محصور نمیتواند شد لیکن بحسب ظاهر چند لفظ دیده
 نمیشد: عناسی بدنی آدمی چون چشم و گوش و آبروی و پشمی و دست و پا

و غیر آن همه مؤنث باشد شمس و بر چه با معنی آمده و فرسوس و هر چه مراد است نسبت و
باقی چیزها مؤنث بردین کلام شعری عرب بالغت است در مؤنث معنوی اگر کسی
ضمیر کریم بسیار و غلط نیست چنانچه در کلام الهی الفلک المشحون وارد شده چنانکه
بمعنی کشتی کشتیها آمده و در هر دو صورت مؤنث است پس صفت آن مشحون است
دیگر به جمع عربی و راسی جمع ذوی العقول حکم مؤنث دارد مانند قامت الرجال لیکن
الرجال هم و ذمت است من فرق این مرتب در قانون مجدد و خوبی بیان کرده اند
آنچه متصدیان امثال شان بنویسند همه غلط و پوچ محض است لیکن اعتراض بر نوشته
اینها نیست مگر یک باو محبت مفرط بهر سدا کتابش باید نمود بلکه خود هم در کجی بر کتاب
قانون نامتعارف و بکاری نوشته شود بهمان دستور که مروج نجاست باید نویسد
اینگونه عبارتها در بجزی صاحبان عالی شان از فارسی و عربی رواج پذیرفته است
در خاطر آنها همین منقوش شده در صورت کسی که خلاف آن یعنی صحیح بنویسد
مخص میدانند مجبور اطاعت قوم باید کرد و هر گاه زنک تحریر برای صاحبان
و شایان کتاب و صاحب قدرتان بر تحریر و تحقیق نخته شود از انجا غلط و مشکوک
و بیقیمتتر از ضرورت تمام شد بمطلب حال ایشان بود که علم بهر کس که حاصل شده است
فیض مطالعه کتب است در کتب مدرسه آنچه خوانده میشود قطع نظر اینکه باو بماند یا نه
نی باید پس صاحب شوق را لازم است که عند الفرقته با معانی نظر کتاب ملاحظه نماید
بعد شاق خوانده دست میدهد این نیست که درخت محنتی ندید زیاده خیریت رقص
وسی و علم مستند به نحاس صفا بان بگردد و اگر بیکی دار سلطنت براعت و رجحان سلطنت
تعالی بعد ازین صفوف قشون عبارت برشته تر باشد انجا تا همین جای پوسش معنی

فنی اشتیاق تازه و آرزوهای بی اندازه در میدان قرطاس تفلیس مع عاراجولاسکاه و اوس
 هیچ دریا موج بیان میسازم که در روز که بست و هفتم شهر حال و از چهار روز وقت شرف
 آفتاب سعادت یعنی فرودگاه شکر نظر بنیاب عالی و ام اقباله ارض میاید و بود
 به دایره دولت همچا شرف افرسی قرب و جوار آنست فرود باید و دیدن لیکن غلبه برای
 غیرت بیاض فرزوق و حسان و رشک سببه معلقه شعرای بلاغت نشان مکتوب
 اسلوب از اول تا آخر خوب جاذب القلوب کائنات کل بسط برشته و موشی پنج خط است تا قلم
 نصف النهار که چاشت کرده در آن کشیده بودم توسط پیر مهنسی یعنی هرگاه واک کشیده
 زفات را خوش ساخت مبعصر ای وقت تو خوشی که وقت ما خوش کردنی بود
 عبارت این صحیفه لیاقت تحسین و آفرین دشت بخرال الله فی الدارین خیر و خطوط دیگر
 در آن چیدیدیدیم دیده شد خوب خط والد عمومی شما و روز تحریر در آن خوب
 صاحب موقوف بر امر روز بود و از صحبت که یکی از دوستان صدرالدین محمد خان است
 والد شما نیست که خطی از طرف خود همی خانمشارالیه نوشته بمن بدیدم این توقع که تمام
 من آنرا در لف خط خودم روانه سازم با بجهت از صبح تا این وقت که دوپهر را زدند
 منتظرش بودم چون دیدم که نیامد مجبوراً ارسال آن خط را بروز دیگر حواله نمودم دیگر احوال
 درین منو است که امروز هم خیمه در شماره است و دوسه روز حرکت بخمال منی آید تا دیر وقت
 شین سبب شده بود امر وزوه باشد صحیحی که جناب عالی سوار شده بحکمل تشریف برد
 پاشکر بشیر بل گرفته و جار شد و بگل ز فل زمین غلطید چگونه زنده بماند که تقدیر
 نصیب نیم با دست پانزدهمین باشد خداوند و تفریط علیست سلام است از سر
 برقیتم گفته باشد و آنچه نوشته بودم که همیشه پس حرف بنزید عوض این بود که هرگاه

صحبت با عمو صاحب خود مان خواجہ امیر خان دست و پا آنوقت ہر قدر کہ بگویند فکا
 بگویند کہ در تمام روز یک ساعت پروں پابند و تمام روز در خانہ باشند و بر خواجہ
 امیر صاحب چہ موقوفت ہست با جدامجد خود و عمو صاحب کلان ہم ہمین معاملہ و ششہ پاد
 و پدر شما این غیبت کہ از راہ فنقد با شامرت نینزد بلکہ شرم بسیاری کہ وارد مانع دست
 آدم بر طلب دیگر زمین بنیار و کہ از پنجرہ زخمیہ گاہ حضور پر نور است عجب صحرا سی طرف
 آب وانی دارد کہ صفحہ بزبان او اختیار کرد کافی قلمی بکہ نقسہ اکثرت حضرت صاحب عالم
 بہادرام اقبال بفرمایش جناب عالی نقسہ این زمین را با سواری نوز بیضا محمد و بر
 شیدہ اند لیکن سنہ زگرہ ہست در لکھنؤ بر ورق دیگر دست نمود و پیش طرف خانہ
 خواہند فرستاد و دیگر خیریت کہ **فقد صدوسی و دوم شمع شبتان** و سن
 بیانی ووری سمانہ نکتہ وانی الغم اللہ علیکم بدارج البلاغہ بعد سلام سنون و شتیاق روز
 افزون واضح و لائح باو کہ فقیر یا و ندارم کہ هیچ خطی از شما درین سفر رسیدہ و جواب آن
 تفویض تسلیم نکتہ از خط امروزہ شما کہ مرقوم ہست و دوم شہر حال بود شرح مینوید کہ
 جواب خطی کہ رقمزدہ کلاک بلاغت سلک شامتا تاریخ چهار دہم ماہ گور اسمی فقیر آثم بود
 بصاحب رسیدہ غریزہ از جان من صورت نیست کہ بتاریخ ہفتم و ہشتیم کہ خطی ہی جواب
 امیر خالص صاحب را تمام کرد و در انفاہ فراغت شد آدم بحضور پر نور رسید کہ بر سر ستار
 شستہ نظر شما ہستم زود تر بایید کفتم خوب ہست عرض کن کہ فدا فی باری سنبچار
 ہست حاضر میشو و آنوقت سوا سی این چارہ خریدم کہ قدری کاغذ از تختہ بریدہ دوہ
 سطر سی کہ حاوی جواب جواب خط شما باشد نوشتہ توی انفاہ خط خودم کہ ہی عموی
 شما بود کہ ہشتم شاید آدم پزیرن نیز شام اللہ خان صاحبت اہ کم کردہ فورہ من

۱۲۱
من برین چه موقوف است اگر من ده بار خط بنویسم و شما از تنگی فرصت جواب آن نتوانید من
تقریر بنویسم و همین توقع از شما دارم که اگر من جواب صد خط با همان گذارم باید که شما
شیوه تحریر از دست نبرید و یک دیر وزیر برای شما که است و سوم و در وقت بود
به شرطه از ارسال پذیرفت لیکن بر سر نام از سهو تاریخ است و دوم نوشته شده
بعد فرستادن خط در واکن یا در این خط جواب خط پریروزه شما بوده است و عمومی شما
خوب شد که از عبار چشم ترسیده جواب خط نوشتند خط شما یا خط والد شما بعینه خط
رحمت در عالم تجاوز کشیدن چه ضرورتی که اینقدر خطوط بشما بنویسم و بجناب حضرت
تبدیل و کعبه همین آداب اقتضای و چنین بخدمت عمو صاحب کلان شما بگذارم سلام
التفا کرده ام این سبب است که خطوط داعی همی شما مردم بعینه عرضه بجناب قبله
نجه نیاز نامه بخدمت وزیر صاحبست حق تعالی همیشه چشمان امیر صاحب چون
فرصت نیر جهان افروز لر بر نور داراد و شکر اب مولو اصحاب و نواب صاحب
تبدیل ریافت نمودم و عیش من تلخ شد و قهقهه تنجاسی ایم در ریافت میشود که چه رود
سید خوب کردید که فضول گیری شروع نمودید لیکن اینقدر سیکویم که حواس
ریشان نباید کرد و مانع را ضعیف نباید ساخت و فرموده این استها در منطبق
بر شما بنویسید که نشود که آنچه یاد گرفته اید همه فراموش شود و از راه راست که
سروچه مقصود را غلط بکنید و دفعه واحده در چاه شک و حجت که عادت بنفید
باید هر چند آدم زمین تقلید کسی نمیکند و هر چه بخاطرش میخورد آنرا می پسندد و
تبدیل نباید کرد و اینقدر که شما بنویسید مردم استخوانها شکسته اند و با این مقام ترسیده
نیز عمومی خود باید گفت که آدم ترسیده که استاده رفات خود را از او

طلب نمایند طرقتانی بر گاه رفته من خواهد دید خواهد او و احوال شکر نیست که ویر
 هم یک شیر کلان سگار شد و امروز منزل با پتر است پس فردا اتروسی نهر حکا
 محیا از جانب مبارزان نصرت اندیش رکاب جناب عالی خواهد شد ^{تذکره} الفیروز
 القیبر بر وزر شنبه و نخل لکنه میشویم و اگر این در گذریم روز شنبه خود از دست
 می رود و دیگر خیریت **رقعه صدوسی** و سوم ^{تذکره} نوزعی المنجی خیر زمان نوز
 دوران سلیم الله تعالی بعد شتیاق و شرح با دو که امروز که است و دوم شهر حال ^{تذکره}
 یکشنبه است یک شیر دیگر سگار شد و نیمه بجای خود است هر چند پیش خمیه از ویر
 رفته است خداوند فرود هم کوچ میشوید یا شیر دیگر بر می آید پس تا امروز شش شیر
 بشمار رسیده لیکن ^{تذکره} عند تحقیق معلوم شد که هیچیک از اینها نرسیده است تا امروز
 می دانم که یکی نرسیده بود امروز معلوم شد که همه ماده بوده اند اگر چه اینجا در هر منزل
 سر و تاشاسی تازه است و و اشید خاطر حاصل میشود لیکن روز بر و ز آبهای ^{مضعف} همزه
 معده مضیب مردم میشوید و جای بزرگی نهدیل ورق ستاده است با جمله خدا
 صاحب عالم و جناب عالی را سلامت دار و که داعی را از دولت ایشان آبهای سر و دنا
 گرم و حکومت سگاری میرست و در معرفت شکر اختلاف بسیار است ^{تذکره} بعضی است که
 از اینجا تا قیام بود یا بود که پیش عموم ما و به آبش همه آب خنطل است رفته از اینجا
 محمدی خواهند رفت و از محمدی بخیر آبا و رفته از راه سند پله بلکنه میروند و بعضی ^{تذکره}
 شاه آبا و خواهند رفت و از بعضی چنین ثابت شده که از قیام و هنوز بر کشته مهر ^{تذکره}
 خواهند رفت خلاصه اگر بهراج میروند سر خویت و و بار پیشتر هم رفته اند ^{تذکره} قیام
 فرمایش والد ماجد شما آنجا هم ^{تذکره} اند رسید میریوف علی در خریدن عینا خلی اهتمام

و تمام دار و لیکن چکنند زمین سخت استمان و در آنها چه طور برود دیگر اینکه عرصه بخدمت ملازما
 نوب محمد سعید خان بهادر لغوف نخط میرسد بخش علی باید داد که رسانید و بیاید علی
 جواب اینترخه و جواب خط فقیر از مرزا محمد صادق خان هم طلبیده و در خط خود لغوف
 باید ساخت و احوال زیر علی صاحب اگر پیش عم صاحب یا والد شما نیاید پرسیده تا
 نوشت که بطرفی میرود و ز راه سر انجام یافت یا لا تمام شد نخط بخت و دولت
 شما در قوه صدوسی و چهارم خواجه امامی صاحب ملک شد تعالی بعد
 اشتیاقا مخفی نماید که در روز که غره بریح الاول ششم بخرمی بود و قطعه کتوب شما یکی در دست
 جناب عالی و دومین لغوفت خط غلام حسین خان صاحب بدست آوم تاج الدین حسین خان صاحب
 مرده بر رتبه فقیر که در آن لغوف بود رسید لیکن خط میان چه بود آن نبوده است معلوم
 که گذشتن آن در لفافه از خاطر فراموش شد حالا اگر خط مذکور پیش شما باشد در خط
 پیچیده نزد غلام حسین خان صاحب بفرستید و اگر کم شده است بخواجه محمد صالح بگویند که
 کاغذتان بگویند که خط او اینست در آن خط مذکور یکرب همان مضمون مختصر نوشته
 بر مید که بدست آوم بر ... گاه بیارند و در خط خود پیچیده نزد خانصا
 عدم التکرار بنشاند تمام شد تمطلب ازینجا میگویم که در خط شما لفظ چه بر معنی فاصد
 بپرسید و پوشیده نماند که چه شخصی گویند که همراه خود احکام بادشاه برای امرای
 بابت القاب باشد خواه و ام ظلم خواه و ام ظلم هر چه نویسد درست است و در
 بابت شخص مخاطب و ام ظلم و برای کاتب ام ظلم نوشته باشد ر قوه صدوسی
 در پنجم مخفی نماید که در روز که سیزدهم جمادی الاولی روز چهارشنبه بود قاصد
 لغوفت خواجه امامی ساکن بندر س نزد من فرستاد و در لفافه مذکور عرصه

بنام خواجہ بادشاہ خانصاحب مخطی نامزد این حقیر و در خط دیگر اسمی آقا صاحبان بخند و مکت
نشان و کرکینکارام دین بدینافر و شش بوده است خط خود را بطلالہ در آورد و هر دو خط
بکثوب الیہ جدا و اودہ و رسانیدہ شد جواب از ہمہ بزرگان موقوف این کاغذ است
باید خواند از دریافت احوال مرزا امیکا صاحب سحت المی بدل رسید لیکن چون مرد
جواد است مشکل او زود ترسان خواهد شد زیرا کہ اکثر اوقات دیدہ میشود کہ آرم سخنی
و جوانز و باخلاس رسیدہ است و وقتہ پرون از وہم مردم در رزق براسی او جان
و میشود کہ صد ہا از ماندہ او زلہ رباعی میکنند صاحب تو ہم محبت پنهانی با و دارد
فکری برسی او کہ وہ باشد یا خواهد کرد و نیز از حصول علم تحقیق حال قضی القضا
قاضی نجم الدین علیخان صاحب دل برد آید حق عنیت کہ اینکو آدم خستہ سیرت کجا
پیدا میشود نقل دیوان انشا اللہ خان کہ نزد والد شماست منور در مقابلہ صحبت رسیدہ
مضنف آن روزی براسی دیدن من در حویلی چہا و فی یعنی بخانہ جد مجد شما آمدہ بود
و از عصر تا سپہ شب نشست من و قاضی صاحب کفیتم کہ براسی چند روز دیوان بہ
کہ با نقل آن مقابل بکنم گفت چہ فائدہ کہ این دیونس کہ من پیش خود دارم غلط تر از
بتصحیح این بنحو موقوف برمت و سعی مرزا احمد شناسست تمام شد این گفتگو احوال خانہ بود
کہ نزد و ماہ بر طرف شدہ و سبحان قلبی پاک غیب کہ شناسی چہل سالہ اش بود و در
در تمام شہر رسوا نمودہ یعنی چند مجوسی پیش گفتہ کہ با بجا نقل آن برداشتہ شد و
سواسی این کار دیگرین کرد کہ چو بعضی اغرہ شہر گفتہ نزد خانہ صوف فرستادین
غیر بی تا مل آن جو بارانز و طنائی باین خیال فرستاد کہ کویندہ رشتان مکن بند
چون بر بعضی مطلع شدند بجا نقلی بیک رابطہ رسیدہ پسیدند کہ ایغیر تو خود را چہ

بودی کاین راه رفتی حالا با توجه سلمه که بوزیرم سجا نقلی بیک گفت که میان من و حبیب کرام
 معامله دنیا بود که بر سر آن سجو میکردم انتقد گرفته قرآن را بر سر گذاشت که اگر من بکلی صبح سجو
 صاحب گفته باشم قرآن مجید که مرا بزند چون من درین روز با بخت ایشخان کرده ام
 و اونمی تواند که چشم مرا بکند لند از راه صین بن بنابر آنکه شسته است که سجو عسره خود گفته
 تخلص من اهل نموده است تا بزرگان و بزرگ زادگان در پی آزار من شوند چون
 عامه صوفی سجو بعضی بکینا مان کوششین و دیگر اجله و امانی کرده بود همه را بگفته

سجائقی یک پیو صجل شد که این سجو با گفته خانزبور است و دفته مستعد آن شد که ملا سبی
 بر سر خانصوف نازل بکنند اینم و از پنج بوسه و پاچه شده و اما دوسه خود دیگر
 خودش از در طر قانیها فرستاده با سلاح و زاری پیش آمده با بیان موکده و صلوات
 عرضیه این بلیه محفوظ ماند اگر در صفت الدوله میبود که با کنگ زود بود و از خون

دام اقباله احدی مجال آن ندارد که بجا کسی آدمها فرستاده او را بفرست بکند آدم
 نقاب کبابهای فرمایشی باشد که بچند کس گفته ام الی یومئذ احدی نیاورده است روز
 شخصی تخمین بخط مایه آورده بودی رویت میگرد نهایت بهت و بیخبر

پن نامرد هم را انتهای تمیثی هفت و هشت در نظر است این هم کران میدانیتم بر اگر
 پنج پیشتر بوست آید زانت و پس کردیم دیگر خیریت وضع و شریف در جوی
 متر خورم بسر بر نه خاطر محمد از رقع صدوسی و ششم نقاب

بر دست و با فر بار نهت حکم شد تعان مفاضة هفت از سر قوم با نزد هم شهر حال در دست
 غنمت و غنمه و غنهای همه است
 بتر ممتاز نون بیشتر بر سر تمامه سعت جناب خواجه محمد امین اصراری دام مجده کن
 ما زنده بودیم که در خط سابق بود تباریچ سجدیم ماه نوبت روز

وقت سپهر برقع تها از خدای ربنا بی وصول مستشمول کرش او و مطالعه آن غنچه دل انسان را
 شکفتگی جاوید در کنارها و بیخاکه ریب میگویم که عبارت مشتمل بر فرجه که شما میسید بر همه چیز
 با بجز غدی که در خصوص وقوع غلط طرز تحریر پذیرفته بود مسموع و مقبولست چون داعی را
 آگاه کردن شما از صحت و سقم الفاظ و عبارات مرکوز خاطر است و در هر جز با صلاح ^{مستخرج} ^{بمنظور}
 میسوسیم که در آخر خط امروزه هم دو غلط بود عبارت مذکوره نیست لب باقی اینکه ^{باعتبار}
 پاریا و ازین سبب است که قلم بر نوشته میسوسیم منحنی نماید که غلط اول در امل واقع شده و
 تحریر لفظ زلت پانیدال محبت است باز امی محبت در این لفظ را با این صورت نوشته باشید این غلط ^{است}
 بشما نیست شعری ایران و علمای پورب هم شریک حال صاحب اند لیکن آنها علوم اند
 و شما پاک از لوم پتید زیر اگر برینا در چاه افتد طوست و ناپنا خیر اگر از شما غلطی سززند
 مصانقه نذار و از علما و شعرا و قوع چنین خطای فحاش خلی مستعد میاید و غلط دیگر است که
 باعث زلت پاریا و ازین سبب است ظاهراست که لفظ باعث در مقام کنجایش ندارد
 بمقتدر کافیت که زلت پاریا و ازین سبب است و اگر لفظ باعث داخل عبارت باشد
 آخر عبارت چنین خوب است که باعث زلت پاریا و نیست این غلط غلطیست که
 صاحب طبعان فصیح بیان میفمنند کار هر چند نزره چانه نیست زیاده خیرت اما گنیا
 یعنی عمویت را بعد از سلام بگویند که ویروز که بعد هم بود خطی متضمن احوال شکر ^{بجمله}
 اسمی انصاحب در واک روانه نموده شد **رقعه صدوسی** و **مفهم** ^{خارج} ^{تفصیلا}
 دستگاه افصح العضا و ابلغ البلاغ سلمک الله تعالی بعد شتیاق عالی باد که رقیه بلاغت
 طراز منی از صحت و عافیت و رفت خط امیر صاحب دست شناسی و بی شتیاق کرد
 تسدیش خلی منخطوط ساخت آفرین صد آفرین پریر و زیک خط دیگر همی شما نوشته ^{روا}

روانه نموده شد خواهد رسید آنچه از افلاس و غیر اطمین حکیم مرقوم بود مقرون بصدق است
 چه کند نظیاری نزار و من نیز مجبورم لیکن به صورت رفتن او مناسب است اگر اینجا خواهد
 بناه تر خواهد شد عمومی شما که فدایش سلامت دارد در خط خودش که سهمی اقم بود
 بود که خطی متضمن سفارشش انیر و بنام مرزا مغول نوشته خواهیم داد و خطش جزای
 دید که رحم بسیاری بر مساکن اردین بار در خط شما نطفیم بود شاید از و بیقراری
 کرده اید صفا این در مقام است و دستک و لاشه شیرازیان بیج استعمال میکنند
 هم بدست آخر زبان اهل صربان است زبان توران نیست و احوال شکر مقدر است
 که در خط نقیر که همی والد شاست تحریر پذیرفته دوباره در خط صاحب اعاده آن نمود
 تحصیل حاصل بش نبود از همان خط دریافت خواهید کرد و اینکه اکثر اوقات فارسی
 می نبرد خوب میکنید فارسی روزمره عجب دولتی است مردم در هندوستان
 شکسته اند و گوچه مقصود را بلند نگردیده اند هنوز شما از خانه بر نیامده اید و تشیکه خوب
 در میان زود فارسی ایران خواهید شنید قدر این نعمت خواهید شناخت بمقین بدانید
 زبانش شدن امکان دارد لیکن فارسی حرف زدن خیلی مشکل است اگر هر
 زبانه خواهد بود این عبارت که شما می نویسید در هیچ خطی نخواهید یافت بخدا که
 این نامه بودش زو کسی نیست زیاد به خیریت اگر رسید علیجان برای درس رفتن
 خدمت والد شما بیاید از طرف من بعد سلام شوق باید گفت که بیشتر خطی برای
 میر خان مکتوف خط همی حکیم سیف الدین احمد خان فرستاده بودم تحمیل که رسید
 در همان خط سلام و شتیاق خدمت شما هم بود و اینهمه خطوط که برای
 رسد شما هم را برای خود بردارید و بالاله امرت لیل سه بار در شناسی راه نفا

بر خور واقعه روزی میگفتند که فردی برای دستخط بحضور رفته است حالا معلوم غنیمت که دستخط
 شد یا نیز **معه صد و شصت و ششم** در روز که سیزدهم شعبان روز یکشنبه بود خط است
 مع عرضه که همی جدا جدا نوشته بودید بارقه چند که جدا جدا بنام دوستان بود بطالع
 در آمد حالا غزالی که من طلبیده بوده ام باید فرستادند اما الله انصر نیز روزیکه می آمد همراه
 خوابید آورد لیکن یک کاغذ رالف بنا بر ساخت و میخواهم که نقل غزلهای حال بایر باد ^{چند}
 دیوان بجز برادر شادوبیسانیده شود تا شمار محنت نیتید و غزلهای مشاعره حال بهم بود ^{چند}
 شمار بسایند شد جناب مدوح در حاشیه دیوان نوشته باشند نزد شاعرستان
 ضرورتیست زیرا که اگر دیوان آنجا نبود مضائقه نوشت حالا چه فائده آن با صحبت مشاعر
 از ضیق فرصت صاحب مشاعر منتقد شد و بعد از نهم نخواهد شد و نهم درین ^{روزها}
 آنچه میگفتم برای مشاعر میگفتم و رفق در مشاعره بی ساختن صاحب مشاعره بود حالا که
 ذوالقرنین هم مشاعر بکنند اراده دارم که بروم آدمم بر احوال دیگر بدانید که سعادت ^{تعلقه}
 در قوف بر برادر و پدر خود میچرخید بلکه سواسی نظام الملک صفیجاه احدی از امرای
 عصر محمد شاه هم در شعور با نسبت ندشت لیکن حالا این نواب خلی غنیمت است ^{روزیکه}
 برسدند است اربس رحم بعد دور و آن پیاده ناسی تا که را حکم کرد که بر خیزد
 از زن و مرد بهر طرف که خواهد بود و هر چه از نقد و جنس بریزد کسی مزاحم نشده باشد
 دسواسی اهل معامله مردم بسیاری از قیدیان نیز باشند جدا جدا هم خلعتش
 پارچه کار چوبی مع سرچ و جغه و مالامی مر و اید یا فند و هر روز در بار میر و نر و بار
 دیوان خاص میشوند و از قوانین و آثار چنین معلوم میشود که مشاعره برای وزیر صاحب
 و ایمر صاحب و قاضی صاحب هم مین شود درین عرض مدت که بنور کما ناکشیده

نکشیده نواب عالی هزار خلعت مردم کشید و باشد و نقل چهار روز است بایشتر که
 بدرگاه حضرت عباس سواری جناب عالی باین جیروت رفته بود که تمام بازار را زنگین کرده
 بطور آفرین بندی اجلاس غره در هر دوکان پهن شده بود و چند جا در راه بالاسنی بام
 نوبت میزدند و بر سر هر بام لویهار قص میکردند و سامان سواری چه بگویم که در تقریر
 یعنی آید از هوج زین جواهر نگار وزیر ماسی مرصع کار و دیگر خشم و خدمت که شغلک
 ندیده است همراه بود و از گرت خلق خدمت راه طی کردن برابر و کرده مسافت بودم
 بسیاری در کوچه بازمین غلطیدند و ضربها خوردند و حاصل جناب عالی در تمام راه از نقد
 بهر دو دست بر لولیان و فقرا می انداختند و بدرگاه رسیده یکصد و یک اشرفی
 و یک تان طلا که پا و بالایک سیر در وزن بوده است نذر کرده بود بعد مر حجت هشتم
 بنوع مردم کم نبودند و آدمم بر احوال مرزا جاجی صاحب ایشان علاقه که خود در سرکاری
 صاحب داشتند خلعت آن منشی امیر حیدر شد و خودشان در حضور جناب عالی بنشیند
 بنابه الی را بر ایشان خیلی نظر عنایت است چنانچه خلعت هفت پارچه مع جعبه و سرچ
 و دو بلی جبالرودار ایشان مر حجت شده شماره او در بنوع صد و سه پارچه
 عدد شماره نوشته اند حالا ایشان نمودن مناسب نیست بطور دیگر از طرف شما
 توهم داد و بر رفته چه مقوف است من برابر هزار رفته هشتم روز کار شما درین سرکار
 فرزند موصوفه کوزر عباد و رقم من کشید و فقط لایحه غیبی بنشینید و رفته صد
 فی و رفته بنشیند که ماند که بر روز چه بنشیند و صد مجاوسی لازمی بوده است
 مردم تاج ایشان خاوضا جت خل شهر شدند و بای پاسی صاحب کلان در مکانی از
 سعادت تیزی نیک بگویم صاحب مدوچ فرود آمد منشی امیر حیدر بحکم صاحب

مصرف هم اندازی و دیگر مهمات است لیکن مصرف طعام از سرکار عیشی به صوف خوابگاه
و دیر روز که غره جادی الاخره بود و در حویلی مولوی حسین علی خان صاحب فقیر ^{ملاقات}
شد تا دیر گفتگو ماند طعام هم کمی خوردیم شاید اطعمه دیروزه از طرف مولوی صاحب
جدیچ شمار داده کرده بودند که طعامی برای خان صاحب بفرستند من منع کردم برای
اینکه زیاده از سه روز نهایت چهار روز نکشد نمیتواند کرد و سواسی طعام صاحب کلان از
جامای دیگر هم طعام می آید درین صورت ارسال اطعمه بر بادی زرخود است فائده طعام
انت است که مهمان از آن لذتی بردارند و نه اینکه نصیب اعدا شود و هرگاه بار داده آقا ^{چند}
اینجا خوانند آمد مضائقه ندارد و سواسی این میانه شما و خان صاحب رسم تکلف در کار است
اگر از اول معمول و مرسوم شده بود که هر وقت خان صاحب وارد شهر شوند طعام برای
ایشان باید و نشتاد حال هم مناسب بود چون پیش ازین در محرم اتفاق نیفتاده بود
حالا بی جهت غیر از تکلف محض صورتی نداشت نقل امروزه نیست که از صبح باران شدید
باریدن گرفت تمام اسبها خصوصاً راه کوچه ها گل شد خان صاحب همین علت و نیز از جهت
رقن بلاغات بعضی جاسی آرزو مند که دو دو بار برای دیدن ایشان آیند و در ^{خانه}
نیافته مایوس گشتند بخانه مولوی حسین علی خان صاحب نتوانستند رسید افاصل ^{حالی}
مخدوم برای باز دید که دیر فر خان صاحب نزد ایشان رفته بود و در بخانه مولوی حسین
خان صاحب آمده سه ساعت کامل که یکساعت بند و ستانی نباشد نشستند چون بود
که خان صاحب نمی آیند و پذیریم نخورده بود و در محض شدند حالا وقت عصر اگر خان صاحب
اینجا وارد شد و مشارالیهما خان صاحب دیده نزد میان خواهند رفت یا فرادم ^{صبح}
توجه رخصت خواهند کرد خبر و آنجا ^{چون} ^{بماند} ^{در} ^{گرفت} ^{لیکن} ^{با} ^{دید} ^{شوق} ^{غالب} ^{ممن} ^{است}

است که فرودار وانه شوند چون خانصاحب سراپا عنایت عظمت و جبروت شما که درین روزها
 صدایم رسانیده آید و کیفیت جمع شدن مردم نوی اعتبار و درخیمه شما و دیگر چک و چانه پان
 کروزه نهم از راه محوش آروزمانه سازی که شاید روزی بحسن سلوک پیش آئید قد
 پسته که نیم آثار و کسری باشد در یک خریطه برای شما فرستاده ام مناسب آن بود که
 وینها بفرستم چون دیدم که بعد شما سواسی و لپها که برای دیوان صاحب طلبید آید و
 دیگر هم از قسم رسمی برای شما فرستاده اند همین پسته گفتگر و مصلوای بیوان خوب
 لیکن باین خیال که مبادا بار سنگینی داشته باشد از انهم دست بردار شدم و همه متسکین
 و اعیان قبول باید فرمود و باقر یک را در تنهایی بجای خود از طرف من باید فهمید
 که تمار را کم بیاز و آئیده امیدوار اضافه باشد صاحب و الامتاق حق خدمت کسی
 بر باد و منفیر مانند وزیرانی خانصاحب است که صاحب و الاجاه خواج امامی را بفرج آبا
 طلب خواهند کرد و وجه منشی کرسی بوژ و بنا المیشان مقرر خواهد شد تمام شد تقریر
 خانصاحب حال آباشنودید که هر چه میشود تعلق و اخت و اتفاق دارد و اسرار بشود که آقای شما
 و عمکه کجری بچک از شما ناخوش نیستند بالفعل که سه ماه آقا هم در همین ملک است بعد
 از آن ای هر چه خواهد شد آنچه نوشته ام در دل نگاه دارید و خوب کردید که کبار این باز
 در شتی. بال عاریب بجانازندکی نیست خدا شمار الاق باق بکنند که دوستان گویند
 سپ بگفیل از شما بعاریت برود باشند دیگر باجراسی تازه سواسی حیرت و صنع
 لرغیب بنوده است که تحمیر در آید پس فردا مشاعره است غزلهای تازه بنویسند
 و در سینه نهم از ویر و زنجاس آمده ام دیگر آنکه در روز جد شما بحیولی تو تعمیر فرستند
 انبای خود با خانصاحب ملاقات شما که این ملاقات داخل ملاقات نیست که

فرصت میشود خاندان صاحب نژاد شما می آیند زیاد و خیریت رقعہ صدر و چهارم نمی خواند
 که خط شما قوم دو آرزو هم منفرستند بجز رسیدن مسرور ساخت روز رسیدنش شکر است
 شنبه صدر بود در چند خط رقعہ می آقا صاحبان و کر و کهنه اگر حواله نقل نگردد و باید
 تسلیل هم خوب نیست بعد یکد و خط خیزی فیوشته باشید بسیار خوب شدیدی ^{استفاد}
 فرستادید این معنی موجب برکت و ذوق و سبب خوشنودی خدیت فرستادن این ^{است}
 در عین ضرورت اتفاق افتاد من امروز در حوالی تو تعمیر آمده والد و عموسی شمار اینجا
 طلبیده که مخطلاط بودیم که بر کاره واک این خط آورد دو این وقت که دو پسر زد و اند
 عمومی شما کاغذ بندوسی گرفته بنا بر ضرورت آتش دادن دوا می گیمیا مخرج شده
 بنام سر ^{است} بنام بخار رفته کاغذ زبچون داده مبلغ از مهاجرین طلب خوانند که در وقت
 بندوسی بنام آنهاست یک یک پاوپیره کولی با جنبشی رام در عوض میز و نوایند که
 این زر ما که شما میفرستید هم شاد میشوند از اینجا معلوم شد که در دنیا چه چست ترا
 دای بر حال کسی که زردار و کمالات روی زمین اگر کسی جمع باشد در دنیا هیچ عزت
 ندارد زن و فرزند و پدر و مادر و برادر همه شخص سخنی و صاحب مال او و شکر اند
 از مختاری مزره ابوکس خان دیوان دل بسیار خوش شد چون مرده سینه صاف
 خوش است و دوست است بر قدر که ترقی بر آید او صورت بند دوله است و میشود
 از باعث بر خاستگی خاطر خاندان صاحب که مفر مانع آمدن جیش عثمان ل برش عم و
 ما ^{کعب} که زید باید دید که ایشان بر بر که میمانند یا استغناء داخل سدر کار میکنند
 ایشان بمانند شما هم بمانید و از آن نوعی که صورت بند و سینه پیش کرده ترک نکرده
 بنیای پیدا خداز است او سخن ^{صوت} در ^{صوت} است و بدینکس اول بخاندان صاحب

موصوف باید نوشت که من در ترک علاقه رفاقت جناب از دست عوارضم و او برین
 نگرانی چه موقوف است اگر داخل هزار یا متصور باشد کی ساعت تب ویر بخانی خرم
 یابا سی این زمین مثل عقرب میگردد بعد از آن بلوچ حسن خان و دیوان نهادند و کتبی
 تیره ترک علاقه باید کرد و الا آئین انگریزی نیست که کسی بسا خاطر کسی تیره ترک
 نماید بلکه ما خود میشویم و ضرورت تحریر خط برای خانصاحب ازین سبب است که جناب
 شلور دوستی ایشان نگرانی بگذارید و مردم کمان برید که از بیم صاحب کلانتر نگرانی
 را که اشتد یا صاحب موصوف خودشان ایشان را طفل و نارسانه است جواب را
 هر چند مرزا ابو الحسن خان زیاده از خانصاحب باشنا بذل محبت و شفقت خواهند کرد
 زقی هم سعی خانمغری ایتمتصور لیکن حق جان خانصاحب که مفر از زیاده از نیست
 مور و نیاتفاقیت بران نازان نباید شد همیشه تمام دران باید کرد که زبانم
 انشوار زبانم دم بدید و یکا در القاب بنگرد برین از خود بزرگتر شدند با محبت و شفقت
 باشد لفظه شفق نباید نوشت قبله نوشته منبع سخاوت جهان بخند و امید که باید نوشتن چنانچه
 یکم رفته رفته عرضی همی جناب قبله و کعبه از شکر نظر اثرم قوم دهم ریح الاول
 کسکه هم در دوا بعد از مندی تبارخ چهار دهم تقوی و سیر دهم روتی بر روز شنبه که
 بشارت از دیر روز باشد رسیده مسخر ساخت حق تعالی بر همه اوقات درین سفر
 زیاده با و از خط دیر روز چنین ترشح مینماید که هنوز دست ماه شریف و شرفین
 لاهی صاحب و الامتاق عالیشان در همین است اتفاق رفتند خدا کند که در همین
 بون بدست شما بیاید تا اگر سیکه قرض که زنده بصرت می آید ایمن شوید و
 بدستید و ولها را او شدی است . ان در مقام تعجیل و اضطراب تمام

لیکن شما نام خدا حال اهل زمانه را خوب میدانید و در دستاوردن باورچی چند چیز مانع
 شدیدگی بدست آوردن باورسچی جوان خوش ظاهر و نخته کار و در صنعت طبخ نشا
 هم بجای خود انصاف بکنید که شخص صاحب این جامعیت کجا پیدا میشود و اگر هم دست
 لکهنور آید و یا پانزده کی میکند و دو دم نصیحت بزرگانت که آدم را لازم نیست که
 بنامه آقایان عظیم الشانی سواستی آقا باورچی یار کا بدار یا طبخ معرفت خود بیارد
 این لغور را بنده داروف باورچخانه باید گذاشت زیرا که بیشتر انیکونه آدینان متوسم
 و متلون الطبع و طفل مزاج واقع میشوند و رقاسی شان دشمن بگیرد گاه باشد که بعد طعام
 خوردن جمعی در معده پیدا شد و نخته یا میضه رود و خوردن خورنده بهمان مرض جان و
 باورچی و سرش سرد و بدنام یا مقید شدند یا بعضی لعن در آمدند لیکن این اند
 و رجایای بزرگ مثل جناب عالی و انا اقباله با و دیگر امرای بطبع متوسمست صاحب الا
 مناقب شمار و بزرگ و دانا و رقاسی نیز نیکو خصال اند اگر همه جا همین معامله باشد
 پس باید که در دنیا کسی سبب نوکری کسی نشود بر باورچی چه موقوف شد مگر هم متوسم
 را آقا بنده هر بلاک کند همیشه دوستان برای دوستان بدایا از قسم حلویات و غیر
 میفرستند اگر همین وسوسهها کنجایش داشته باشد ممکن نیست که کسی خیری از دست
 سی یا فرستاده کسی بخورد لیکن با انهمه حدیث این خواهد بود که برای اعانت طعم را که به
 نشتن و مقید نمودن آدمی قادر باشند باورچی نباید بزد و بدیه و پیش از خوردن
 نیز نباید آورد و برای همین در دعوت چنین کسان زر نقد برای مصرف باورچخانه
 است که همانجا نخته شوند بان باره برای این میفرستیم که جوان خوش ظاهر و ضلع
 جاباید و اگر باشد هم بهفت روپیه هندو کی از دست میدرد و سواستی این بیامنی

و مدتی بخاری دو عهد یکی بدمه خود میکرد چند روز است که پیشش نام شخصی عمر شریف را
 از بست پنج نباشد و صورتش هم صورت اوست پیشش من امیدوار نوکری صاحب
 والا مناقب آمده بود هم رضی شده بودم نخستم که او را بهفت روپیه خریدم
 بفرستم چون در میان ایام خطاشما متضمن کوچ صاحب عالیجاه رسید و این اندک
 هم بخاطر او یافت که مبادا اینهم پسند نیفتد اگر باز هم زرمی داده مخص نمایند مضائقه
 و الا سخت خرابست اگر چه پیشتر یکد و کوفتم که از طرف من رفته اند ولی یافته گشته اند
 اجازت ندا و برای اینکه مبادا بخاطر طرفانی بگذرد که اینها را نگهسواد مهابسی ناکاره
 باین تصور که زرمی بدست آرند و در حق من دعای خیر کنند بصره روانه نیویف
 یا بجهله اگر شما بوسید پیشش مذکور را بمشایره هفت روپیه راضی نموده باش که بفرستم
 و الا فلان رفته صد و چهل و دوم مخفی نماند که تا پنج بعد هم جب خطی در حق من
 من رسید و مطالب مرقومه بهم در آید آنچه نوشته بودید که شاید جواب بعضی سوالهای
 بر این نسخها بترت وقت تحریر خط و در خاطر شما نمانده باشد صورتش نیست که من
 تحریر جواب خط شما با وجود اینکه خط را برای همین سلم گذارتم بودم که آنچه استفسار نمود
 اینها من دیده خاطر نشان شما سازم لیکن چه بگویم که وقت تحریر جواب چنین خیال
 که این خط را پاره کرده ام زیرا که معمولی و مرسوم نیست که هر خطیکه از طرف شما میرسد
 بر نامه برای نیست یا میبندم از روز و بسا بود الا خطیکه متضمن مطلبی میباشد اگر
 بعد تحریر بود این با اگر قمار میسازم چنانچه این خط را هم چون مثل برسوالی چند
 نگار شده بودم از اتفاقات آنوقت چنین در دوا گذشت که شاید حواله بقوت
 کند و این سبب بعضی سوالات را جواب نوشته شد و بعضی را بطوری مانع بود

جواب ذری خط مذکور جایکه گذشت بودم از اینجا پدید شد آنرا دیده خیلی متعسف شدم
 علم را برداشتم و جواب سوالها را در آن درج نمودم حواله گور و بیال کردم که بزرگ برساند
 چون رسیدن خط در واکاگر نیرسی از تعینات است لهذا نیوقت اعاده آن ننکنم اگر بعد
 ازین خط صاحب آمد و اشاره از خط من که سوسی لغافه خانی شماس است نخواهد بود و اگر
 چیزی خواهم کرد والا محنت بجا چه ضرور لیکن از شما توقع آن دارم که اگر آن خط رسید
 باشد خیر والا باز در خط خود اعاده آن سوالها ننمائید زیرا که بعد شرح این خط خط شما را تمام
 محض ساختم و تمامی سوالها بخاطر نامذوره است لیکن در آن خط بنده که لفظ سامی صحیح
 بودم زیرا که تا در لغت احوال لفظ دیده نشود و تا جمع نمیکرد و در صرح احوال لغت
 کما ان مختصاری میبود و همچنین در لغات دیگر الا در قاموس از نخبت چند روز صبر کردم
 تا قاموس از خانه آشناسی طلبید و دیدم لفظ انا می با انا می مثلثه باین صورت انا می صحیح
 جابریاد و غلط محض است تعظیبت که متصدیان ساخته اند و انا می با سین بی
 نقطه و شج الف بر وزن جمع الجمع اسم است لیکن در فارسی بر یک کس هم ^{اطلاق}
 آن جائز است و توقف دو سه دوزه در جواب خط از نخبت بعمل آید که تاج الدین حسین
 خان صاحب در دست قدیم عارض بود و خط جناب مدوح هم تلفظ نخبه ملا خط باید
 این بار در خط من بندگی برزاجاجی صاحب نویسی که اگر اوقات از من بیجا ^{شما}
 بیایند و دیگر موضع و شریف خانه بعافیت هستند من درین روزها بر این
 والد شماره بودم و چهار شبانه روز اینجا بودم اگر چه شبها اینمکان بودی خود
 دار و در آن زمان نظر از دیدن سبزی در حقان سپهر حال است لیکن آن جمعه در
 شهر کجا زاده خیرت رفوعه صد و چهل و سوم نو ذی الحجه سن ۱۰۸۸

الله تعالی بکمال شتیاق زیاد و آرزوی و تقیر و تقریر واضح یاد که دیر و زک و دوازدهم ربیع الاول
 سنه ۱۳۲۷ هجری بود مکتوب لنواز دلف عنایت نامه عمومی والا قدر شما که مرقوم پنجم شهر مذکور
 بوده است در سها زنده غازه طراز حصار نهد و حصول مشورت کردید و بضموشش ذمین
 نشین کردید روانی عبارتش تمام آب زندگی بود لیکن بعد ازین از و لفظ که در
 مکاتیب یاران مشتمل است و شما از عدم تنبیه لغت مجبور احتراز ضرورت یکی اینکه نو
 م که سرخو از نامه ملو از اخبار اخبار صاجمین اخبار جمع خیر است بنشدید یا و این لفظ
 صفت ذوی العقول است نه صفت غیر ذوی العقول و خبر بر کرد داخل ذوی العقول
 نمی تواند شد دوم اینکه مقارن این عین عبارت از کلمک بلاغت سلب شما تفسیر نمود
 بود که شرف صدور بخشید و ریش بکار دل را شناسی مریم اطمینان کرد ایندین
 از تفسیر و آفرین است لیکن همین لفظ بکار که صفت ریش واقع خبرانی کرد و پوشیده
 مانا که ریش بد معنی و یکی زخم دوم صاحب زخم را گویند دل ریش معنی دل
 خبر است نه دل و صوف و ریش صفت آن و ریش دل معنی زخم دل می آید و
 ریش در هیچ معنی ندارد و ظاهر است که اگر ریش را مضاف و مضاف الیه
 آید باید معنی معنی می فند و اگر افکار را صفت ریش بدانیم باز هم همین حال دارد
 و شما با مخصوص بنامیت اشریح از منشیان صاحب دعوی در مقام لغزین
 و مخصوصا در لفظ اخبار جبار که در قائم سانی دیده میشود که بغرور برود
 بانشینی فرعون و مزور در اسرار او را اندلیکن چون شما ذمین خوبی دارید و شتیاق
 الفاظ بلاشید و پدید شما بیکر یکی بکس بحقیقت صدور این اغلاط از مثل شما
 در سب نزول از نامه اعتبار است دیگر اگر سوا سی خط میان کاشییر

محمد خان که جواب هر دو فرستاده شد هیچ خطی بلفوف خط صاحب نبود که جواب آن از طرف
رسید امیر صاحب نوشته اند که جواب خط غلام علیخان فرستاده اند و خدا شاهد است که در
میر سعید الله خان بمن رسید و نه خط غلام علیخان شاید از سپه و در خط نه پیدا باشند
باین قصص چکار است حال سرشته مثلث یکریست من آنم نیست که رازه خیابان
وام اقبال این بود که از تیراسی که نام دهی است بر کنار پیکر کاسوی پیر مشهور
که معبرها که است بکنند بر کردند لیکن باطهار جو سیس و هم موافق عرض حکیم بود
علی خان بسبع مبارک رسید که در جنگ سر تپه که دیر روز ضرب خمام دوت شد
شیر بسیار است چون خود بدولت عاشق شیر شیر نازد باین طرف برشته اند
در مراجعت تعویق واقع شد بی اغراق و غلو میگویم که در شب شب ماه دیرین میدان
لطفی داشت که غایت آن امر است جدا تخمیر و تقریر ادانچه تو انگر و جاسی شاید تمام صحرا
فرش نوز داشت دیر روز هم دو شیر دیگر شکار شد و یکسای دیگر شیر حال اولی
بجده باشد چند روز درینجا کشت است بعد ازین باید دید خبر حوام است که برای سگ
اینان از گهاگها عبور خواهند کرد لیکن بدل بنجوز و زیاده خیرت رفعه صد و
چهل چهارم میان امامی صاحب سلیم الله تعالی بعد سلام شوق واضح باد
که دیر روز که چارم ربیع الاول ۱۰۲۲ هجری بود در آن رتیا پیکر کوچ سه کرده با چار کرده
نه گیتی رسیدیم اینجا چمن بونه نام جانور کوچک پر دوز که خیر آن در یک ساعت
اوم واقعا میسازد و علا جش درای پر دراج سیاه نیست باین طریق که از ابر
قلیان گذشته طیارا بقوت تمام گمشند تا بر آن از بدن پرون آید بسیار است
لیکن این محمد که یک کس است بفرموده قاعده این بی پرست که خود بخوبی می بیند

نیزند تا وقتی که زیر دست کسی نیاید خلاصه امروز در اینجا مقام است و فردا هم بقیه
تمام یافت میشود و در مزاج دشمنان جناب عالی و ام آقبال قدری حریت ^{ند}
بود اینجهت تمام راه بسوئی ناگلی داخل سرائق دولت گردیدند لیکن امروز ^{فصل}
بت صبح سوار شده در و آژوه کله تفنگ انداختن در و آژوه بیلدیرچی شکار کردند
پیروز حضرت صاحب عالم بهادر چند و پیازه بهتره با و بنجا و لوز پسته و حلوا
خوبانی نچینه برای جناب عا فرستاده بودند امروز پنج شرف قدر الوش در سوار
گذراندند خلاصه صحبت بسیار خوب است اگر آسمان چشم نکند امید است دیگر آنکه
بر والد ماجد و عمومی شمار آورین سفر بسیار یاد میکنم بی شایسته اخواق میگویم که این سفر
نفیست عجب سیرت که روح را تازه میکند خدا نوب وزیر الممالک بهادر را
زندگی کرد و اار از کسی نمیشود شخصی عرض کرده بود که امروز خیمه بفلان
... است و شب که بنجا آب بسیار گشت طرقتانی باز بر سر ساند که سقا
... ای از نادر شاد شد که من برای خط نفس خود نمینویسم که خلق خدا متصدع
شود و سرد باشد که این زیت پروری که در فرج جناب عالی یافته میشود شاید
... شد و الا ... وقت اینچ نسبت با ایشان نیست و بنوده و ...
... بر شاد و چه عود ... اسم اسولری رتبه عنایت میشود و بچو و کار
می بیند برای کسی که چو پار میدان است و در پیش از بنهم که خیمه کنای اتفاق
ی اتفاقا و جاسی شانالی گفتی و هشت آن روی آب چه قلمهای خوب شبیه بوا برین
کبزو بسیار و دوسوی این نام و م را با بنفاسی ... سر و کار و قلم خوب برای خود
... که خوانده شود و سر و کار است با نمازین قطع نمین جان طرف ...

از آنجمله را هم بگویند هم میرود بقول باره از علوم خبر مرصع هم هم بود و در هر دو
خطی بنام منوجی بسر لاله فقیر چند مباحث لطیف است بخش علی بایر گفت که بر سر خط
که در کتبهای مصابیان در نجاست رفته حوالی لاله فقیر چند خرابی جدید یک خان تحقیق
نموده این خط را نزد منوجی ساززاده حضرت رقع صد و چهل و پنجم
خواجده امامی طالعمره و در خط شمایکی پیشتر که در آن احوال زن ضارب شوهر خود
مرفوم بود و یکی دیر و زک است و یکم بود رسید من برای اینکه فائده تام شماره
بر کاغذ جداگانه شرح رقع منو ششم اگر بجای خود آن رقع با کاغذ منقحانه خواهد کرد و معنی عبارت با نغنی از
خواهد شپین صورت که لفظ اول رقع با لفظ اول شرح بکنند و لفظ دوم با لفظ دوم همچنین سوم
را یا سوم و چهارم را یا چهارم و جایکه مطلب از الفاظ خوب بر می آید در نجاست
پان کرده شد حال با سناط شماره ششم لفظ زیر آن لفظ ثبت شده لیکن در صورت
معنی عبارت در بعضی جا خوب فهمیده خواهد شد بهر صورت شما بجای خود خط
بکنید البته اکثر معلوم خواهد شد هر چه معلوم نشود و خود آورده یا خواهیم بود با
خود بنویسید که شرح آن گناشته آید و احوال لشکر نیست که در وقت کوچ بر معرکه
گهات که پل آنجا بسته شده رسیده بودیم بقیام در منزل نخیم و یک در منزل او
اتفاق افتاده بود اینچاک آمدیم خبر بود و کتیرا من سانی گذارده بهر از پل در مقابل
خواهد بود تا دیر و زک است و یکم بود پیش خمیده با و بهر و سناط با سناط آن روزی
بود و امر و ز خبر کوچ گرم بود لیکن دیر و ز وقت دو پهر خا بعالی از سناط معنی که
بخانه صاحب کلان چای از اتفاق شد و بعد از آن سه کتری کامل خلوت ماند
نزد آنجا که بر شستند حکم بیان آخرین تحسین رسید که پیش خمیده با و فایان و کبر سناط

مطعون نمیشود یعنی و از بار باید که کاری نکنند عقالا و را اولی و مانند با عوام سر و کار
 داشته باشد هزار شکر میکنم که شما اینجا نمی آید اگر بطریق رخصت بعد چند سی اتفاق
 مضائقه نیست و الا بر کمی پیشی علاقه نظر انداخته نباید آید همین کم و زیاده میشود
 فی الواقع و انایان نسبت را هیچ داشته اند و میدانند در غیره سوا سی این عبارت
 که منافع آنها تعلق از آن دارد و غلطی نبود زیرا که تعلق بآن دارد می بایست حالا
 محسن بفضیل آید حق است خاطر شریف جمع باشد عند الفرصه گاه کاهی رسم تحریر
 با آقا صاحبان مخدوم هم جاری باید داشت اگر چه پستان در بندر سمیات هستند
 لیکن با رسم تقاضای محبت همین است خواهد و گنگار ام می خود را فدای شما میدانند
 آقا صاحب کلان نام خدا حال است دست و از پر میر کناره کزین انداز قسم طعام
 شیرینی و میوه فصل هر چه بدست می آید میخورند دیگر خیریت رفقه سحر
چهارم و **پنجم** شام در روزه رجم یک کیمپس در بغل و **ششم** ^{البدین} **هفتم**
 مخدوم دست همراه بهلبانی که زر نقدها جان از بریلی آورده بود و پنجاه **هشتم**
 چون سزنامه خواندم و نگاه بر جیم بیک کردم و هشتم که شاید نیز موصوفت
 شب را برای من فرستاده اند بخاطر این بود که بمرا و همین بهلبان مستر و سازم
 زیرا که من عادی این چیزها نیستم لیکن چون خط بطلان در راه بود و در **نهم**
 که دو حجت کمیس که چهار عدد باشد برای نامر سنگی فرستاده را آنوقت بود
 بایستی گفتگو باقی نماند چون از بهلبان پرسیدم که این خود سه راست چهارش **دهم**
 گفت بعلت محصول پرست که در مثل اکثریزه در جابست بر کنار و ریاسی گنگار
 بهمدی کباش که شش عدد سه روید و بند که فرو بر گذر مذکور در **یازدهم**

اینست و بنام فرستاده لیکن دو کاو و بیج فراموش کرده بودم اینهم آمده بود و مقید بر آن
 صاحب کلان آمده بود و در روز هم که بهاری از پیش سر اوق دولت حضرت شد
 زاده که شته بود او با دست خاتم عرض کرده بود و لیکن هنوز ملاقات نشده در
 دست رسد رقعہ صد و پنجاهم خواجہ امامی صاحب ملک اللہ تعالیٰ
 پیاست خاطر شاد و مقدمه شیخ محمد حسین عرضی بجای معلوم فرستاده بودم آنچه دستخط
 شده است را رقم را از اول بین کمان بود لیکن پیاست خاطر شاد نوشته شد نوکری و
 سرکار ایشان خیلی مشکل است کاینکه این سید کار را ندیده اند بوسن و از نزد
 آنها که نوکر اند در نظر ترک بسیر میزند لیکن وقتی که در ترک نوکری رو میسرند نسبت
 بیادین نخواهد هست در نظر بر آردن نخواه اول نخواه دیگر جمع میشود و چارها
 اول نماز نماز نماز که از نخواه دست بردارند رقعہ صد و پنجاهم و بیستم
 اینست که بگویم اللہ تعالیٰ ان شاء ترک را که خود بنفس نقیض تحریر فرموده
 رضایر نیاجب برای مطالعه بدید جناب مدوح درین روز بالغات جا
 زیت را تصحیح ساییده یاد میگیرند و عبارت هم کم کم بطور خود می نویسند
 یا بهیچ نسبت هم خطی بردارند لیکن اگر آدم جناب مدوح بیاید آدم خود
 آن آدم کرده باید فرستادین از برای است که شما آدم نشان از حزب نشنا
 در لایحه رسمی حرف بدست و این رقعہ هم برای همین نوشته شد والا اگر جناب
 مدوح خود و در این سبب میطلبید حاجت برقعہ هم نبود زیاده خیرت برقعہ
 کند و پنجاهم و دوم خواجہ امام الدین سید محمدی الاصل سلمه اللہ تعالیٰ
 مسوده است تازه رسیدگی بسیار خوش شد صد آفرین بلکه هزار مر حاجتخوا

کو پیشی یاز و تکیه و بعضی مقام پاسبی شما اندک شبیه است ایهم از سلب عدم ~~حقیقت~~
 نیت در خطا و اشتباه باشد که تعریف بر سر که در کتاب ضروراً نقد نام آن شخص ~~بعد از~~
 مشابه مرع با و ذکر میکنند اگر چه مطلب در تقدیم نام او نیز حاصل میشود لیکن پسندیده تر
 نیست که هم مدوح بعد قدرت مرع مذکور نمایند این چیز با داخل غلط نیست بلکه

از عدم معرفت تحریر دست میدهند زیاد و زیاد **رقعه صد و پنجاه و سوم**

بمیان امامی بعد سلام شوق و ضجعا و که خط شام قوم چار و هم شهر حال امروز که

بفد هم ماه مذکور است رسیده مسرور ساخت عبارت خط قابل تحسین ازین

بود لا و ر و و فظ غلط واقع شده یکی قاتو قماق بمعنی خون ریختن بجای قاتو کات

هم سرپد و ترکی قاف و کاف یک است لیکن تو قماق بمعنی زاینست

و تو قماق معنی ریختن و دوم در مرع امیر صاحب این نقره در احوال ^{طبیعی}

نوشتند اید امیر صاحب کو چکل دل هم که خدا خاکی است از امیر ای رم بر نرسد

است واحد دستش و از بد چمنی بی بایت که خدا خاکی است ان باب ^{جم} بر

عزیزان برشته است و آنچه از کسی مرد معلوم مرقوم بود آنرد که راشناش ^{بنا}

سخت بخت من یازده رویه برای خج راه با و داده آمده بودم شش یکبار و

یکبار لیکن چون شیوه فقیر مراعات حال بنی آدم است ^{حرام} مراده باشد یا حلال زاده

اورانیز خواه رهت خواه دروغ شنیده رحم میگردم همین طریق مردم صد با اگر ^{بخت}

و هیچ یکی از اینها شناسی من نبوده است لیکن پسری شوالان ازین حسن سلوک پیدا

که فلانی از راه دوستی با سلوک پیور زد و نمیدانند که من شناسی صاحب غیر ^{تم}

که ایشا شمر **رقعه صد و پنجاه و چهارم** بود و کاغذ ^{شبه} صاحب توی ^{توی}

همین وقت که صاحب کفتم ملازمان اعاتیاجب زر مذکور با و داد که همیشه با از وقت
 ما دم شد که همیشه را در روپیه پاکدشته بود که جایجا و اعداد شده بنوعیکه بفرست
 مذکور و در وقتوا نشدین همین قرینه معلوم شد که میر موصوف کسبها مباحی و او با
 و آن مباحی در بهل خود کشته تیجار و از نموده بهلبان هر افراد این حلیه پس
 ناموری بدست آید و الا محصول چهار کسبیس سر روپیه شقیوا نشد خوب از ما چه
 ما با فغانی بین احوال اخواسیم نوشت امروز تا بر سنگ بنم آمده اند میر سبیس که تقویض
 ایشان منو و خود سر وقت که کسبیس چارم می آید آنهم سپردشان خواب شد که روپیه
 بگو بر آورده با غاصاب میداوند که این را بگیرد و روپیه باقی از خانه خودم
 تمام صاحب کفتم بجان شما که نامبر سنگ هرگز مرطماع نیست کاهی اشاره و در میان
 بر شانه آنکه به بگای انقدر بلایزد دست که خط هم غنیوید میر صاحب از طرف خود
 به خط میر صاحب برای ملاحظه میرسد بعد مطالعه باره باید کرد
 و به خط میر علی نقل نسخه در دو کشتان نوشته حواله رستم بکنید و اگر نوشته
 نوشته باشد و دوباره چنانچه بید من یاد دارم که شما پیر روز نوشته بودید
 به خط میر علی ششم بر ضمیر خورشید نظیر مخفی نماید که درین و مال که بهر چه نوشته
 نوشت ورق پیچید و کامل باشد پیر از شعار غشی محمد صادق است و شمش ورق
 یازدهم در دست میر علی هر دو را بخوبی نگاه باید داشت و یک بند کاغذ چهار
 سه و پنج بیت دیگر دار و همه را روی و ارد در حاشیه دیوان باید نوشت من
 بهر وقت اینغ مرزا حاجی میردم شام که بر میگردد نمیدانم این شعار را بنویسد
 از این نام و بس پیر روز غزل اول گفته بودم و پیر یزد و غزل که بعد از

اول نوشته شد و منزل رویت ندانست پنج شنبه در روز دینا سپید بود
 هر دو در روز اتفاق افتاد از باعث بعضی سواغ از آنجمله
 رفتن بجان میان آنسین و اخلاط آن سید که فرمایش نسخه نو کرده بودین
 قول تمام شد شماره پنجم پنج شماره نویسید من ابیات باقی گفته خواهم نویسید و هر چه
 بگردست سید بر آنهم نوشته خواهد شد **رقعه صد چهل و نهم** نقشی طلیق اللسان
 امام الدین عمر قدسی که رشک صفا بانیان در محاربه زبان اند در یافت نمایند که
 امام مرزا صادق خان صفا بانی در لف خط خودم که همی والو ماجد شماسست فراده
 لازم که بخش علی را طلبیده بگویند که بنحیله متصل جوئی میان آفرین جایتکه بگردد
 مرزا اقلیل ترا طلبیده بودند رسانیده بیابانکه نام مرزا صادق همه ایشان ایراد
 و اگر بحسب اتفاق حاجی رفته باشند با یکدیگر گفت که خط را حواله سپردی با این نام و در
 و در دوم در وازه صاحب خانه میباشد حواله نموده بگوید که این **رقعه صد و شصت**
 قبیل است هرگاه آغا صاحب بیانده خواهی داد دیگر بیکه پریر و زجا بانی مرزا علی
 شرف علی خان را که لباس انگیزی می پوشد برای در یافت خبر مرزا بجناب حضرت
 صاحب عالم فرستاده بودند در این اول روز اتفاق افتاد و آخر روز مرزا شرف
 وارو عریه انخایه که نائب رمضان علیخان استیکه آقاسی است باد و از و کل
 ز کل کتاب و چینی و ده بزود و چکره آرد و وال باش و پنج کوزه و عن طلیق و شنبه
 پنج روز رسا اول فرستاده بود و خلعت بشمار یله سید و در این حضور بگرفت و
 نیست که امام علی خان راجه ضلع سید چکره غلامه پناه و بزوبست برین کوزه روغن
 مقتدر رسا اول و ده کا و پرا بر پنج ضیافت بحضور بنا بعالی کرد و بود بنا بعالی

رفته خان باید نمودن و ناهرسنگ بعد چاشت اینجا خواهیم آمد آخر روز شمار همراه گرفته
 باز اینجا می آیم و کاغذی غیر از کاغذ مزاجی صاحب است آنهم در خوردن
 نداشته ام من خود آرد دریافت میکنم **رقعه صد و پنجاه و پنجم** پوشیده
 شد که میر عبد الله چهاره تبارنج بست و نهم مجادتی الاوانی شسته هر روز در وقت
 این نوعی در پیش سل روق رحمت الهی پیوست از نه ماه این عارضه داشت
 و غیره نیز به اگر و ایکن خوب بود اگر پریریم میگویند چه میشد اتفاقا ایضا کسی زین
 در اینجا با جا زرد دست خلاصه از دو ماه در حویلی نو بسیر میرومی گفت که
 بواسطه اینجا بسیار با مزاج من موافقت کرده روزی که مرد از یک پاس شب مانده
 غش نام کرده بود و فواق شروع شد یک و نیم پاس روز باقیمانده جان بجان
 در اینجا سپردش بروی در روز هفتم حویلی گیه فقیر است از چهل سال فقیر بود
 درین گیه میرد سال گذشته قضا کرد و حالا کونجک ابدال او مالک است بخبره باو
 اده آنز خود در برانی قرب در کتبه مذکور دفن کردند اگر چه غم مردن او نظر بخوا
 همه را حیرت زده ساخته لیکن دانش تاویر بعد مردن با او چسبید و رویه
 خود را قدر نکال زد که خوب یک قالب بر یک شده بود طبیعت محسن بر چند روز تا نماند
 و شفا یافت لیکن باز در غذا چیزی بر پریر می شد و بیماری عود نمود و خلاصه
 یافتند ... من مزاج فتح علی برادرزاده حکیم شرفی خان است این بود احوال
 ... درین طرف مدت سواسی دروشانه رنجما کشیدم لیکن از کفایت
 ... که خورد و هم که خورد و هم بخوبی مضطرب شد بعضی چیزها منور پریریم
 ... و الی اینها ...

عمارت چهاونی هم قابل دیدنت صبح و شام اگر کسی بالاسی با هم خانه که عشرت خیز
 عیازت باشد نگاه تا آنجا برسد ستاده شود و مرقع مانی و کارستان صین و نقطه
 جلوه میدید با وجود عدم رضایی مردم بازا آبادی و اینجا بسیار شده است روز
 حضرت صاحب عالم بهادر ایامی جناب عالی و دوباره تهاشامی کوتهی و گشتارفته
 بودند منم در رکاب بودم بعد رحبت باشاه حضور پر نور چند فقره در وصف آن
 بتحریر درآمد نقل آن پیش والد شاست حق تعالی شمارا بکام دل رسانید اینجا
 در خانه همه آدمها چاق اندر رقع صد و پنجاه و ششم نسرین نوبهار نشا
 پروازی و عنایب شاخسار بطور ازنی حفظکم الله تعالی یقین کلیست که بعد آمدن فقیر
 باین طرف هم شغل فارسی بطور خود باعموسی شینق داشته باشید منم در و وسیله
 می رسم لیکن خدا کند که باران بایستد کرد و غبار سهلت و آلودگی که چاهان بلبل
 خیلی دشوار خواهد بود و آدم بر طلب چهار مار و یک تا شپاکی ریکب نهی و بند
 انگور و چند ماخویانی و قدری پسته و کشمش از حضور برای من آمده بود و بخشه نزد شما
 فرستاده شد باید که بطور مناسب میان خود تا خصه کرده بیکر بد زیاد خیرت کرد
 آنکه بعد تمام نمودن رقع بگربانی کیله که سیزده کیله دارم عنایت شد اینهم میرسد
صد و پنجاه و هفتم خواجه امامی صاحب طالع عمر کم امروز که بست و یکم شحال روز
 شبیه است بر شهر مشهور بکاز و کانالاکوچ پنج گروهی از منزل دیروزه رسیدیم برو
 پنخینه تاجمه که زود ترمی آید و دخل شهر میشویم اگر چه دیروزه هم این احوال بکارش
 پذیرفته و سوسای این مرحمت بشک چیری نیست که بر کسی ظاهر نشود لیکن بر شحال
 خود بخصوصان خودش خبر میدید بد زیاد خیرت رقع صد و پنجاه و هفتم

۱۶۹
و بدینامی صاحب سلیمان تعالی شتیاق سوگند معلوم نویسون گیم خواجه حمید بن
نی تنگ یار پیر می گیم ای پیر می فرخ آبادیانی روانه بودی زمین لیکن حال خود دریم
پیر بود و اگر این درت یا اون پیش آنچه زمین می پیاز سنگ کوپ بخششی باز خلا
سوانق ایامی خواجه صاحب موصوف لاله ویسی پرشاد چارده روپیه تجرمت
خواهند رسانید انصاحب از ایشان گرفته خواجه صاحب موصوف بدیند و رسید
بلغ روز دوم حواله لاله ویسی پرشاد نمایند و حال شکرست که دیر در کتبت
هشتم صفر بود انصاحب آباشش کرده انصیر رسیدیم امر روز مقام است فدا
داخل انصیر آبا و میسیم باید دید چند مقام در اینجا میشود و دیگر خیرت در قوه
پنجاه و هشتم شخصی این کتاب برامی فروختن آورده بود لیکن قیمت
زیاده از حد میگوید پنجایر و نیمه بخوابد میگوید که نزد کاتب فی خبر و خبر و پید داده ام
انصاحب است تمام است هر چه شما بگوئید قبول میکنم از اندر طرقتانی چه بنمید است که این
نست. انصیر او میر عماد دهنست پنجاه روپیه قیمت کتاب بزرگ باندازد و اگر
صاحب است در مضائقه نذر و میان علی حسین امر روز دانه جوینور شدند
شده هم تجرمت است به یک گفته قدر حاضر شدن از کم فرستی ما کرده اند و در روز پیر
که کلاس درست بود سه غزل تازه گفته شد شما بمنوقت نقل آن گرفته همین کلاس
که غزلها بگرد نوشته شده از رقعچه بریده برستم خان خوابید و او که نزد اقا صاحب
خواهد برود من امر فرزند و اما لیدن فارغ شدم فردا محرمی را طلبید سترش
یکتبه رقعچه **شصت و نهم** خواجه امامی صاحب سلیمان تعالی خط
بده که شاید بعد مطالع اگر ممکن شود همین لقاوه را قدری سرش داده و صحیح

مغفوف عرضه خود روانه سازید و خط قاضی صاحب که همی آنجا صاحبان است رسم خود
میرد اکثر پیش از عصر آدم شان جوب رسانید از ابرام مغفوف بایه نمود و الا خطوط

در ذاک پسر شید خط آنجا صاحبان در خط دیگر خوابید فرستاد و در خط معلوم
رسید مرو که چلبر سند لاهی چند خورده است چکنم میراث شار الله خان صاحب خط

مذکور را باین علت که غولهای هندی نوشته بود بر و در الا بلا خطه شما میرسد
رقعه و نصت و دیگر خواجگان صاحب

سلیم الله تعالی بعد شتیاق منحنی نماند که از دیر روز در عجب ریاستانی افتاده ایم
که هیچ میرسد امروز مقام است فردا کوچ لیکن مقام امروزه درین ارض است

الرمال برین ناگوار است صبحی بار بر آمده بود پیاده داشتند دیگر که پنجره
ببین آدم میرسد که قش خرد نگارید بر گاه مپوس معلوم بیاید با

که پیاره بصف خود در آرد **رقعه و نصت و دیگر**
خواج صاحب من خط مشفق که همی فقیر آمده بود بر مطالعه میرسد رفته بود که بنام پسر او

نیز فرستاده شد بعد مطالعه خطش خود برستم باید داد که بنامه شار الیه بر **رقعه و نصت**
مخدوم وقت شام آدم خود از زود من فرستاده بود و چون من عادت ندارم

چیز نام خود داخل کنیم باین نوشته پیش خود بگذارم از رسیدن قعه بسیار خجالت کشیدم لیکن
خود بیایم که در ایام میگویم اگر آدمی بد فطرت و طلب الا امر و بگوید دیگر دست **رقعه و نصت**

و سوم خواجگان ما نیز با سلمه شد تعالی را رقم داعی تا این وقت همان **رقعه و نصت**
آنجا صاحبان لطف نشان سیده چون خبر شریف **رقعه و نصت** صان جان شام کرم است **رقعه و نصت**

اشتباه کنیم رسید فردا بعد داشت بافتاق میر صاحبان **رقعه و نصت** من خواجگان **رقعه و نصت**

شخصی و مجتهدی که چنانچه همیشه بهار مطبوع محمدی از کلهای رنگارنگ
 رسال و کتب هر فن با بیاری چشمه فیض طبع هر روز رنگ تازه بر روی کا
 آورده تا شایان خود را محسوس می نماید درین موسم بهار گلشن آریانه
 کردارش و گلچینان حدیقه نگارش گلشن تازه در مانده اند و کل عجایب مان
 فارسی را به تقسیم جدید بلیغ بر شاخسار انطباع شکفتانید یعنی مکاتبات
 سعادی محاورات زبان فارس که تتبع آثارش مندیان ابابیل لسان
 به زبان کردانه و غنوت کفارش تنگ شکر بدمان ناطقه گذارد
 نثرش بر شری چشمک ن و شعرش بر شعری برحق افکن ریخته کلک جادو
 نگار نادره افکار کل سیر بد قصاحت سر و جو یار بلاغت مجموع فضائل
 جلیل مرزا محمد حسن عیسی که برای تربیت و تعلیم بپیم پذیرشید سر
 کاملین مشهور خواجه امام الدین منصور رسم نموده بود و خودش بعد تکمیل

مس. این کتاب مرتب داوه بافاوه عالمی پرده خسته

چنانکه توضیحش از خطبه اشک است یو

نطباع آراسته در حیب علم

را آورده قدم بر صفحه وجود

که داشت هر که خواهد با نشر

باشد است بیا بیا

کتابت مطبوع
 طائر و

